Handbogsrea α

Betænkning om

efterløn

fra

udvalget af 1977
om fordeling af arbejdet

ex. 2
DET JURIDISKE LABORATORIUM VED KØBENHAVNS UNIVERSITET
20.429.0.

Betænkning nr. 835

København 1978

ISBN 87-503-2517-5

Stougaard Jensen, Kobenhavn

Ar 15-134-bet.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

KAPITEL 1

Indledning . . . 7

A. Udvalgets kommissorium . . . 7

B. Udvalgets sammensætning . . . 8

C. Redegørelse for udvalgsarbejdet og oversigt over betænkningens indhold . . . 8

KAPITEL 2

Dagpengereglerne i arbejdsløshedsforsikringsloven . . . 10

A. Anerkendte arbejdsløshedskasser . . . 10

B. Betingelser for medlemskab (§ 41) . . . 10

C. Dagpengeretten . . . 11

D. Udbetaling af dagpenge . . . 11

E. Ydelsen . . . 12

F. Finansiering . . . 12

KAPITEL 3

Betingelser for ret til efterløn . . . 13

A. Aldersbetingelser . . . 13

B. Krav om medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse . . . 13

C. Medlemsanciennitet, herunder særlige regler for deltidsforsikrede . . . 13

D. Aktuel dagpengeret . . . 15

E. Krav om bopæl . . . 15

F. Udelukkelse fra efterlønsordningen som følge af ydelser efter den sociale pensionslovgivning . . . 17

G. Arbejde i efterlønsperioden . . . 18

H. Spørgsmålet om adgang til genindtrædelse i ordningen og om dagpengeret ved udtræden 19

KAPITEL 4

Udbetaling og administration . . . 20

A. Udbetalingsterminer . . . 20

B. Udbetaling af efterløn under sygdom . . . 20

C. Udbetaling af efterløn til efterlønsmodtagere,der opholder sig på sygehuse, plejehjem, 20
særforsorgsinstitutioner eller i beskyttede boliger . . .

D. Midlertidig standsning af udbetalingen af efterløn . . . 21

Side

KAPITEL 5
Efterlønnens størrelse . . . 23
A. 26-ugers regelen . . . 23
B. Ydelsesniveauet . . . 23
1. Fuldtidsforsikrede . . . 23
2. Deltidsforsikrede . . . 24
C. Regulering af efterløn . . . 24
D. Fradrag . . . 24

KAPITEL 6
De økonomiske konsekvenser . . . 27
A. De 60-66 åriges beskæftigelsessituation . . . 27
B. Tilgangen til ordningen . . . 27
C. Beskæftigelsesvirkningen . . . 29
D. Beregning af udgifter og besparelser . . . 29
E. Virkningerne på provenuet af indkomstskatten . . . 31

KAPITEL 7
Finansiering . . . 33

KAPITEL 8
Udkast til lovregler om efterløn **med bemærkninger** . . . 34
A. Udkast til lovregler . . . 34
B. Bemærkninger til udkastets enkelte bestemmelser . . . 35

KAPITEL 9
Mindretals- og særudtalelser . . . 39

BILAGSFORTEGNELSE

BILAG 1
Afsnit III og IV i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (lovbekendtgørelse nr. 455 af 1. september 1977, som seneste ændret ved lov nr 614 af 14. december 1977) 43

BILAG 2
Oversigt over pensionsordninger efter den sociale lovgivning for personer under 67 år 57

BILAG 3
Pensionskasserådets notat af 24. januar 1978 vedrørende alders- og førtidspension i pensionskasser tilsluttet Pensionskasserådet . . . 66

Side

BILAG 4
Private pensionsforsikringsordninger 68

BILAG 5
Skrivelse af 7. december 1977 med 2 bilag fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke til de statsanerkendte arbejdsløshedskasser om tilvejebringelse af statistiske oplysninger 69

BILAG 6
Skrivelse af 21. februar 1978 med 1 bilag fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke til udvalget om undersøgelsens resultat 73

BILAG 7
Et regneeksempel til belysning af udgifterne ved indførelse af en efterlønsordning 77

KAPITEL 1

Indledning

A. Udvalgets kommissorium

Den 3. november 1977 skrev arbejdsministeren således til direktør Geert Drachmann:

"I forbindelse med statsministerens skriftlige redegørelse i folketinget den 22. august 1977 om regeringens økonomisk-politiske forslag blev det tilkendegivet, at formålet med regeringens beskæftigelsesplan er igennem fremme af erhvervslivet, støtte til investeringer på energiområdet, en aktiv arbejdsmarkedspolitik og forbedringer af samfundets service over for borgerne at skabe nye arbejdspladser.

I en situation præget af stor ledighed og et stort underskud på betalingsbalancen er der imidlertid snævre grænser for omfanget af en sådan politik. Derfor finder regeringen det naturligt at supplere erhvervs- og beskæftigelsespolitikken med ordninger, der sikrer en bedre fordeling af det eksisterende arbejde, således at flere kommer i arbejde, og således at arbejdsstyrken får en bedre aldersmæssig sammensætning.

På denne baggrund har regeringen besluttet at nedsætte et snævert udvalg med repræsentanter for arbejdsmarkedets parter med henblik på snarlig fremsættelse af forslag til sådanne ordninger.

Udvalget skal som sin første opgave udarbejde forslag til en efterlønsordning for ældre arbejdsløshedskassemedlemmer udformet som en udbygning af den eksisterende arbejdsløshedsforsikringsordning. Ordningen skal i videst muligt omfang finansieres gennem forøgede bidrag til arbejdsløshedsforsikringen samt ved besparelser på arbejdsløshedsdagpenge m.v.

Udvalgets indstilling om etablering af en efterlønsordning skal så vidt muligt afgives inden udgangen af februar måned 1978.

Udvalget skal herefter udarbejde forslag med henblik på begrænsning af det eksisterende overarbejde og indførelse af obligatorisk afspadsering af overarbejde i videst muligt omfang.

Endelig påhviler det udvalget at overveje andre forslag til en bedre fordeling af den eksisterende arbejdsmængde med det dobbelte formål at sætte flere i arbejde, samtidig med at den enkelte får tilbudt bedre trivsels- og uddannelsesmuligheder.

Under henvisning hertil skal man anmode Dem om at ville indtræde i udvalget og som formand lede udvalgets arbejde.

Arbejdsministeriet har samtidig anmodet nedennævnte organisationer og offentlige myndigheder om at udpege medlemmer og tilforordnede således:

Medlemmer:

Landsorganisationen i Danmark	3
Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer	1
Akademikernes Centralorganisation	1
Dansk Arbejdsgiverforening	2
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger	1
Finansministeriet som offentlig arbejdsgiver	1
Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Kommuner i Københavns amt, Københavns kommune og Frederiksberg kommune i fællesskab	1

Tilforordnede:

Finansministeriet	1
Socialministeriet	1
Økonomiministeriet	1

Herudover udpeges 2 tilforordnede fra arbejdsministeriet, og kredsen af tilforordnede kan udvides til drøftelse af særlige spørgsmål.

Til støtte for udvalget nedsættes et sekretariat."

B. Udvalgets sammensætning

Udvalget har følgende sammensætning:

Formand:
Direktør Geert Drachmann

Medlemmer:
Udpeget af Landsorganisationen i Danmark:
Forbundsformand Paulus Andersen
Forbundsformand Erik Bording
Økonom Poul Nyrup Rasmussen

Udpeget af Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer:
Eva Munck

Udpeget af Akademikernes Centralorganisation:
Direktør Jakob Kristian Lomholt

Udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening:
Direktør P. Schade-Poulsen
Afdelingschef Hans Skov Christensen

Udpeget af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger:
Formand, forpagter Børge Hansen

Udpeget af finansministeriet som offentlig arbejdsgiver:
Afdelingschef Bodil Andersen

Udpeget af Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Kommuner i København amt, Københavns kommune og Frederiksberg kommune i fællesskab:
Kontorchef Herluf Ibsen, Kommunernes Landsforening.

Tilforordnede:
Udpeget af arbejdsministeriet:
Fuldmægtig Povl Holm, arbejdsministeriet
Ekspeditionssekretær Vagn Åge Jensen, arbejdsdirektoratet

Udpeget af finansministeriet:
Fuldmægtig Finn Høirup Mortensen

Udpeget af socialministeriet:
Afdelingschef Adam Trier

Udpeget af økonomiministeriet:
Fuldmægtig Mikael Trier.

Udvalgets sekretariatsforretninger varetages af *fuldmægtig Povl Holm* med bistand af *fuldmægtig Hans Hækkerup* og *sekretær Vibeke Dalbro,* arbejdsministeriet.

C. Redegørelse for udvalgsarbejdet og oversigt over betænkningens indhold

Efter udvalgets kommissorium, der er aftrykt foran under *punkt A,* har det påhvilet udvalget som dets første opgave at udarbejde forslag til en efterlønsordning for ældre arbejdsløshedskassemedlemmer, udformet som en udbygning af den eksisterende arbejdsløshedsforsikringsordning. I overenesstemmelse hermed besluttede man på udvalgets første møde den 1. december 1977 at koncentrere udvalgsarbejdet omkring dette spørgsmål og udskyde behandlingen af udvalgets øvrige opgaver, indtil forhandlingerne om etablering af en efterlønsordning var afsluttet. Udvalget, der har holdt 8 møder, har herefter udarbejdet nærværende betænkning, der bl.a. omfatter et udkast til lovregler om en efterlønsordning, udformet som et udkast til lov om ændring af arbejdsløshedsforsikringsloven.

Det blev på et tidligt tidspunkt under udvalgets forhandlinger klart, at de medlemmer i udvalget, der repræsenterer Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, ikke kunne medvirke ved udarbejdelsen af forslag til en efterlønsordning efter de i kommissoriet givne retningslinier. Disse medlemmer har afgivet en mindretalsudtalelse, der er optaget i *kapitel 9.* I dette kapitel er endvidere indeholdt en særudtalelse fra repræsentanterne for lønmodtagerorganisationerne. Kommunernes repræsentant i udvalget har tilkendegivet, at der ikke fra kommunernes side er taget stilling til kommissoriet.

I *kapitel 2* beskrives i hovedtræk dagpengereglerne i arbejdsløshedsforsikringsloven.

I *kapitlerne 3-5* er redegjort for udvalgsflertallets overvejelser om udformningen af en efterlønsordning. Overvejelserne har resulteret i et forslag om etablering af en efterlønsordning til ikrafttræden pr. 1. januar 1979 omfattende såvel fuldtids- som deltidsforsikrede medlemmer af anerkendte arbejdsløshedskasser i alderen 60-66 år. Ordningen er udformet således, at overgang til efterløn kan ske både fra beskæftigelse

og fra ledighed. I forbindelse med indførelsen af efterløn som en nyordning er for denne aldersgruppe foreslået en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55 om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år, som betingelse for ret til dagpenge.

I *kapitel 6* er redegjort for ordningens økonomiske konsekvenser.

I *kapitel 7* er behandlet spørgsmålet om ordningens finansiering. Det understreges, at udvalgsflertallet har ment ikke at burde stille forslag om, hvilken regel der skal gælde med hensyn til finansieringen gennem forøgelse af bidragene til arbejdsløshedsforsikringen.

Endelig er i *kapitel 8* indeholdt udkast med bemærkninger til lovregler om efterløn.

Med afgivelsen af nærværende betænkning anser udvalget sit arbejde for afsluttet for så vidt angår kommissoriets 1. del om udarbejdelse af forslag til en efterlønsordning.

Marts 1978

Bodil Andersen

Erik Bording

Geert Drachmann
(formand)

Herluf Ibsen

Eva Munck

P. Schade-Poulsen

Paulus Andersen

Hans Skov Christensen

Børge Hansen

Jakob Kristian Lomholt

Poul Nyrup Rasmussen

Povl Holm

Hans Hækkerup

Vibeke Dalbro

KAPITEL 2

Dagpengereglerne i arbejdsløshedsforsikringsloven

A. Anerkendte arbejdsløshedskasser

Der er i dag 58 anerkendte arbejdsløshedskasser samt et mindre antal ikke anerkendte kasser.

Arbejdsministeren meddeler efter begæring anerkendelse til arbejdsløshedskasser, der optager medlemmer fra et eller flere bestemte fag eller erhvervsområder, som har mindst 1000 medlemmer, og hvis vedtægter er i overensstemmelse med en standardvedtægt.

Arbejdsministeren kan nægte at anerkende en ny arbejdsløshedskasse inden for et fag, hvor der allerede findes en anerkendt arbejdsløshedskasse.

B. Betingelser for medlemskab (§ 41)

1. **Ret til optagelse** som **medlem** har personer,
   1) som har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.
   2) som er mellem 16 og 65 år, og
   3) som enten
      a) er beskæftiget som lønmodtager inden for kassens faglige område med en gennemsnitlig arbejdstid på over 30 timer ugentlig, jfr. dog kapitel 11, og som har haft sådan beskæftigelse i mindst 5 uger umiddelbart før begæring om optagelse eller
      b) dokumenterer at kunne få og faktisk får sådan beskæftigelse som nævnt i litra a umiddelbart før optagelsen eller
      c) har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse til kassens faglige område af mindst 18 måneders varighed, når begæring om optagelse fremsættes inden 2 uger efter uddannelsens afslutning, eller
      d) mere end midlertidigt udøver selvstændig erhvervsvirksomhed eller
      e) aftjener værnepligt.

   Lærlinge, der er omfattet af lærlingelovens § 1, har ikke ret til optagelse.

   Det er ingen betingelse for optagelse i en arbejdsløshedskasse, at pågældende er medlem af en fagforening.

   Særregler for deltidsarbejde
   Personer, hvis arbejdstid — beregnet i gennemsnit for en måned — er mindst 15 og højst 30 timer om ugen, og som ikke ønsker eller evner at have arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid, kan optages som deltidsforsikrede medlemmer af en arbejdsløshedskasse.
   De deltidsforsikrede omfattes stort set af de samme regler som de fuldtidsforsikrede. Særreglerne for de deltidsforsikrede er indeholdt i lovens § 11

2 Bevarelse af **medlemskab**
Medlemmer, som ikke har deres væsentligste livsophold ved erhvervsarbejde, eller som ikke kan anses for arbejdssøgende til regelmæssigt erhvervsarbejde, skal udtræde af kassen. Medlemmer, der er holdt op med at arbejde for at gennemgå en uddannelse, eller som af anden grund midlertidigt ikke er arbejdssøgende, kan dog bevare medlemsretten, hvilket bevirker, at de ved ledighed efter afsluttet eller afbrudt uddannelse eller efter en periode, hvor de af anden grund midlertidigt ikke har været arbejdssøgende, straks er dagpengeberettiget, hvis de iøvrigt opfylder de under punkt C nævnte betingelser herfor.
Også medlemmer som må anses for uegnet til regelmæssigt arbejde eller til samarbejde med arbejdsledere eller arbejdskammerater, skal udtræde af kassen.
Endelig kan medlemsretten fortabes på grund af restance med medlemsbidrag eller som følge af forseelse mod kassen (§§ 78, 86 og 87).

C. Dagpengeretten

1. Medlemskabets varighed
Lønmodtagere opnår ret til dagpenge efter 6 måneders medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse, *selvstændige erhvervsdrivende* efter 1 års medlemskab, *lærlinge,* som efter § 41, stk. 4, har været afskåret fra medlemskab , og *nyuddannede,* som har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse af mere end 18 måneders varighed, jfr. § 41, stk. I, nr. 3, opnår ret til dagpenge umiddelbart efter optagelse som medlem.

2. Arbejdsmæssige betingelser
Dagpengeretten er endvidere betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde eller har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i 26 uger inden for de sidste 3 år (§ 55). 3-års perioden blev ved lovændring af 10. juni 1976 forlænget til 4 år for tiden indtil 1. januar 1978, og ved lovændring af 14. december 1977 yderligere indtil 1. januar 1980. Ved den seneste ændring blev desuden gennemført en moratorieordning, der indebærer, *dels* at medlemmer, der ellers ville miste dagpengeretten i 1978, bevarer denne til 1. januar 1979, *dels* at medlemmer, der havde mistet retten til dagpenge i perioden 15. november — 31. december 1977, kunne genindtræde i retten fra 1. januar 1978 til 1 .januar 1979.
Dagpengeretten for *deltidsforsikrede* er betinget af, at medlemmet før hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige omfang i mindst 17 uger inden for de sidste 3 år (§ 72). Indtil 1 .januar 1980 dog inden for de sidste 4 år.
Medlemmer, som under ledighed har bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed, eller hvis ægtefælle driver selvstændig erhvervsvirksomhed, kan kun oppebære dagpenge, hvis de har haft arbejde i 130 dage inden for de sidste 18 måneder.
Undtagelser fra 130-dages reglen gøres, når medlemmets egen eller ægtefællens selvstændige virksomhed er af meget ringe omfang, nemlig jordbrugere, hvis landejendoms grundværdi ifølge den 15. alm. vurderingerunder 15.000 kr., og andre selvstændige næringsdrivende, hvis gennemsnitlige nettoindtægt er under 30 kr. pr. dag. For sådanne medlemmer gælder den almindelige 26-ugers regel. Endvidere vil medlemmer, hvis ægtefælle driver en selvstændig virksomhed, kunne fritages for det skærpede arbejdskrav, såfremt det efter virksomhedens art og medlemmets forudsætninger samt omstændighederne iøvrigt må anses for godtgjort, at medlemmet ikke kan deltage i ægtefællens bedrift eller virksomhed.

D. Udbetaling af dagpenge

1. Almindelige betingelser
Dagpenge kan kun udbetales til medlemmer, der er ledige, og som har henvendt sig til arbejdsformidlingen for at søge arbejde. I ledighedsperioden skal medlemmer "være til rådighed for arbejdsmarkedet" (§ 57).

2. Specielle betingelser
I lovens §§ 61-63 er opregnet en række tilfælde, hvor dagpenge ikke må udbetales.
Det gælder, hvor medlemmet
a) er omfattet af konflikt,
b) er syg eller i øvrigt uarbejdsdygtig,
c) aftjener værnepligt eller unddrager sig denne.
d) er frihedsberøvet eller forsørget på anstalt,
e) uberettiget vægrer sig ved at overtage passende, anvist arbejde, for hvilket lønnen ikke er lavere end den overenskomstmæssige løn på området, eller
f) uden fyldestgørende grund forlader sit arbejde, eller hvis ledighed skyldes utilbørlig adfærd på arbejdspladsen.

3. Sociale pensioners indflydelse på dagpengeretten
Til medlemmer, som modtager pension i henhold til de sociale pensionslove, eller som er fyldt 67 år, kan dagpenge i løbet af 12 måneder i træk ikke udbetales med beløb, som sammenlagt svarer til dagpenge for mere end 78 dage (§ 64).

E. Ydelsen

1. Ydelsens størrelse

Dagpengenes generelle maksimum er pr. 1. april 1978 *225 kr.* pr. dag for heltidsforsikrede og *150 kr.* pr.dag for deltidsforsikrede. Satsen for nyuddannede er *181 kr.* pr. dag. Dagpenge udbetales for indtil 6 dage om ugen. Det individuelle maksimum beregnes som 90% af medlemmets hidtidige løn og beløb, hvormed arbejdsfortjenesten inden for vedkommende fag er ændret i kraft af pristalsreguleringen. Første gang et medlem begærer dagpenge, beregnes arbejdsfortjenesten på grundlag af de sidste 5 ugers beskæftigelse. Ny beregning foretages efter enhver uafbrudt arbejdsperiode af mindst 13 ugers varighed.

Forekommer der i en iøvrigt uafbrudt arbejdsperiode søgnehelligdage, sygedage, vejrligsledighedsdage, feriedage samt ledighedsdage i forbindelse med virksomhedslukning på grund af ferie, forlænges 5-ugers, henholdsvis 13-ugers perioden med antallet af sådanne dage. Ny beregning af arbejdsfortjenesten skal i sådanne tilfælde foretages, når der foreligger en samlet arbejdsperiode på mindst 13 uger.

Et medlem, som er overgået fra deltidsarbejde til fuldtidsarbejde, betragtes efter 5 ugers fuldtidsarbejde som fuldtidsforsikret (§ 68, stk. 4). Ved indtrædende ledighed beregnes ny dagpengesats på grundlag af arbejdsfortjenesten i de sidste 5 uger, uanset om medlemmet ikke har været beskæftiget i 13 uger som fuldtidsforsikret.

2. **Regulering af dagpenge**

Den maksimale dagpengesats reguleres pr. 1. april og 1. oktober på grundlag af den gennemsnitlige timefortjeneste for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet i henholdsvis nærmest forudgående april og oktober kvartal. Der er således tale om en velstandsregulering, hvori indgår såvel pristalsregulering, overenskomstmæssige lønforhøjelser og lønglidning (§ 47).

Den individuelle dagpengesats reguleres udelukkende i kraft af pristalsregulering, således at medlemmets arbejdsfortjeneste, som danner grundlag for beregning af dagpengesatsen, pristalsreguleres i overensstemmelse med pristalsreguleringen inden for vedkommendes **fag (§ 51, stk. 1).**

3. **Fradrag i dagpenge**

Hvis et medlem i anledning af ledighed modtager *ydelser, som ikke er omfattet af arbejdsløshedsloven,* som f.eks. en privat arbejdsløshedsforsikringsydelse, nedsættes dagpengene, således at den samlede hjælp ikke overstiger det beløb, som medlemmet kunne få udbetalt i dagpenge.

Endvidere sker der som hovedregel fradrag for *arbejdsindtægter,* ligesom der sker fradrag for de timer, der medgår til udførelsen af *ikke-indtægtsgivende arbejde.*

Arbejdsfri indtægter medfører derimod som hovedregel ikke fradrag i dagpengene. Dette gælder dog ikke med hensyn til indtægter, der normalt træder i stedet for en mistet arbejdsindtægt, som f.eks. en egenpension. For medlemmer, der ikke har adgang til at oppebære folkepension, fradrages kun den del af pensionen, der overstiger folkepensionens grundbeløb.

F. Finansiering

Arbejdsløshedsforsikringen finansieres gennem medlemsbidrag, arbejdsgiverbidrag samt ved refusion fra staten.

Medlemsbidraget udgør årlig et beløb svarende til 2,25 gange dagpengenes størrelse. Arbejdsgiverbidraget andrager årligt 135 kr. pr. forsikret heltidsarbejder.

For de første 2 arbejdere i hvert foretagende dog 67,50 kr. pr. helårsarbejder

For land- og skovbrugsarbejdere samt for fiskere 27 kr. pr. helårsarbejder.

Visse lønmodtagergrupper ydes der ikke arbejdsgiverbidrag for (§ 84).

KAPITEL 3

Betingelser for ret til efterløn

A. Aldersbetingelser

Efter udvalgets kommissorium skal forslaget til en efterlønsordning tage sigte på "ældre arbejdsløshedskassemedlemmer". Udvalgets overvejelser om, hvilken aldersgruppe, der herefter skal være omfattet af ordningen, har resulteret i, at et flertal har ment, at ordningen bør stå åben for medlemmer i alderen 60-66 år. I overvejelserne har indgået, at den almindelige folkepensionsalder er 67 år, for enlige kvinder dog 62 år, således at medlemmer, der modtager efterløn, kan overgå til at oppebære folkepension umiddelbart efter ophøret af udbetaling af efterløn. Dette hensyn kunne tale for at begrænse enlige kvinders adgang til efterløn til tiden før det fyldte 62. år, men flertallet er af den opfattelse, at det ud fra en lighedsbetragtning er rigtigst, at kvinder og mænd får samme adgang til efterløn.

B. Krav om medlemskab af anerkendt arbejdsløshedskasse

Et hovedformål med en efterlønsordning er at opnå en beskæftigelsesmæssig virkning ved at søge at trække de 60-66-årige ud af arbejdsmarkedet.

Det kan derfor diskuteres, om efterlønsmodtagere bør udtræde af arbejdsløshedskasserne, da de ikke længere opfylder kravet i arbejdsløshedslovens § 43 om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, eller om de arbejdsløshedskassemedlemmer, der overgår til efterløn, skal forblive stående som medlemmer af arbejdsløshedskasserne uden pligt til at stå til rådighed.

Ordningens administration forudsættes overtaget af arbejdsløshedskasserne, jfr. kapitel 4, og det er derfor nødvendigt, at kasserne er udstyret med myndighed til at foretage bindende dispositioner i forhold til efterlønsmodtagerne på linie med forvaltningsakter fra en offentlig myndighed. Da det er fundet uakceptabelt, at arbejdsløshedskasserne, der er private foreninger, men hvis virksomhed er lovreguleret, bliver udstyret med beføjelser i forhold til borgere uden for kassernes medlemskreds, har flertallet ment, at efterlønsmodtagerne bør blive stående som medlemmer af kasserne med de af medlemskabet flydende rettigheder og forpligtelser over for arbejdsløshedskassen. Også det forhold, at efterlønsordningen ifølge kommissoriet etableres som en udbygning af den eksisterende arbejdsløshedsforsikringsordning, taler for at fastholde kravet om medlemskab.

Som en konsekvens af medlemskabets fortsættelse og efterlønnens karakter af en forsikringsydelse i forlængelse af dagpengeforsikringen har flertallet ment, at medlemmer, der modtager efterløn, bør betale medlemsbidrag på lige fod med dagpengeberettigede medlemmer. Det vil sige, at det enkelte medlem efter overgangen til efterløn fortsætter med at betale bidrag, som om medlemmet var forblevet på dagpengeordningen.

Efter flertallets opfattelse bør adgangen til efterløn begrænses til medlemmer af anerkendte arbejdsløshedskasser. Begrundelsen herfor er, at kun de anerkendte arbejdsløshedskasserer ungivet arbejdsdirektørens kontrol, at deres vedtægt er i overensstemmelse med en af arbejdsministeren godkendt standardvedtægt, og at de ikke-anerkendte kasser frit kan fastsætte dagpengenes størrelse.

C. Medlemsanciennitet, herunder særlige regler for deltidsforsikrede

1. Det har i udvalget været fremhævet, at kun medlemmer med længere tids tilknytning til arbejdsmarkedet bør kunne overgå til efterløn. Der har i denne forbindelse været peget på længere tids medlemskab af Arbejdsmarkedets Tillægspension som indikation for tilknytning til arbejdsmarkedet, medens et

flertal af udvalget har anset en løsning, hvorefter tilknytningen til arbejdsmarkedet dokumenteres gennem medlemskab af en arbejdsløshedskasse for bedst stemmende med ordningens formål. Flertallet har herved taget hensyn til, at en ordning, der knytter betingelsen til medlemskab af Arbejdsmarkedets Tillægspension, typisk vil involvere, at selvstændige erhvervsdrivende ikke får mulighed for at komme ind under ordningen.

2. Ved afgørelsen af, hvilket krav til medlemsanciennitetens længde der bør fastsættes, har flertallet lagt vægt på, at der sikres en rimelig tilknytning til arbejdsmarkedet samtidig med, at der tages et rimeligt hensyn til de erhvervsaktive, som først på et sent tidspunkt har haft mulighed for eller har følt sig foranlediget til at indmelde sig i en arbejdsløshedskasse. Flertallet har herefter ment, at anciennitetskravet bør fastsættes til sammenlagt 5 års medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse inden for de sidste 10 år. 10-års perioden, inden for hvilken ancienniteten kan optjenes, er fundet hensigtsmæssig, dels fordi der bør være tale om en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, dels fordi det ville være et urimeligt krav til både arbejdsløshedskasserne og til det enkelte medlem at forlange dokumentation for en anciennitet, der ligger længere tilbage.

3. For så vidt angår medlemmer af arbejdsløshedskasser, der først er blevet anerkendt inden for de seneste år, og medlemmer af ikke-anerkendte kasser, som fremtidig opnår anerkendelse, har flertallet fundet, at sådanne medlemmer bør have adgang til at medregne deres medlemsanciennitet fra tiden før anerkendelsen. Også forsikringsperioder, der er optjent i andre lande inden for Det europæiske Fællesskab, vil kunne medregnes ved opfyldelsen af 5-års kravet, jfr bemærkningerne under *punkt E* om foreneligheden mellem kravet om bopæl i Danmark som betingelse for ret til efterløn og Danmarks internationale forpligtelser.

4. Som nævnt i kapitel 1, punkt C, har et flertal af udvalget ment, at efterlønsordningen bør omfatte såvel fuldtidsforsikrede som deltidsforsikrede arbejdsløshedsmedlemmer, men således at efterløn til deltidsforsikrede medlemmer ydes med et lavere beløb, jfr. bemærkningerne herom i kapitel 5.
Etablering af en ordning med 2 ydelsesniveauer har givet anledning til overvejelser om fastsættelse af forskellige regler for fuldtidsforsikrede og deltidsforsikrede medlemmer med hensyn til opfyldelsen af det generelle anciennitetskrav på 5 år, der efter forslaget skal gælde for begge grupper.
Udvalget har herved været opmærksom på det særlige problem, der ligger i adgangen til at overgå fra deltidsforsikring til fuldtidsforsikring, jfr. arbejdsløshedsforsikringslovens § 68, stk. 4, efter kun 5 ugers arbejde af større omfang end deltidsarbejde. Ved indtrædende ledighed beregnes nye dagpenge på grundlag af arbejdsfortjenesten i de sidste 5 uger, og ved overgang til efterløn vil et medlem således kunne få efterløn over en 7-års periode efter niveauet for en fuldtidsforsikret med kun 5 ugers fuldtidsbeskæftigelse.
En sådan brug af ordningen er fundet uakceptabel. Når der oprettes en ordning med 2 forskellige ydelsesniveauer, synes det rigtigt at forbeholde adgangen til fuldtidsefterløn til de arbejdsløshedskassemedlemmer, der har haft en længere tids tilknytning til arbejdsmarkedet som fuldtidsforsikrede medlemmer, og som derfor har indstillet sig på et indtægtsniveau efter fuld normal arbejdstid. Dette synspunkt, der nødvendiggør en præcisering af anciennitetskravet til 5 års anciennitet som fuldtidsforsikret medlem, gør det på samme måde rimeligt, at der også stilles krav om en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet som fuldtidsforsikret. Flertallet har herefter ment, at efterløn beregnet efter dagpengesatsen for fuldtidsforsikrede bør forbeholdes medlemmer, der inden for de sidste 10 år har været fuldtidsforsikret i sammenlagt mindst 5 år, deraf mindst 26 uger umiddelbart før overgangen til efterløn, således at fuldtidsforsikrede medlemmer, der ikke opfylder dette anciennitetskrav, får efterløn beregnet efter samme dagpengesats som de deltidsforsikrede, eventuelt efter at have modtaget dagpenge som fuldtidsforsikret i en periode inden overgangen til efterløn.

D. Aktuel dagpengeret

1. **Retten til** dagpenge

Da et af efterlønsordningens hovedformål er at opnå en beskæftigelsesmæssig virkning, har et flertal i udvalget fundet det rigtigt, at kun personer, der har en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, bør have adgang til efterløn. Flertallet foreslår derfor, at der stilles krav om, at medlemmerne på tidspunktet for overgang til efterløn skal opfylde betingelserne for ret til dagpenge.

Dette betyder i overensstemmelse med ordningens formål, at ordningen også omfatter medlemmer i beskæftigelse, der ved indtrædende ledighed ville opfylde betingelserne for ret til dagpenge.

Det har i udvalget været overvejet, om der burde være adgang til at overgå til efterløn for personer, der modtager sygedagpenge.

Det følger af arbejdsløshedsforsikringslovens § 62, at medlemmer, som er syge eller arbejdsudygtige, ikke kan få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge. Disse medlemmer får under sygdomsperioder udbetalt sygedagpenge på lige fod med personer som bliver syge i en beskæftigelsesperiode.

Da efterlønsordningen efter flertallets opfattelse kun bør omfatter personer med tilknytning til arbejdsmarkedet, måttet det i givet fald være rimeligt kun at give adgang til efterløn til medlemmer på sygedagpenge, hvis de ved raskmelding ville opfylde betingelserne for ret til dagpenge efter arbejdsløshedsforsikringsloven.

En sådan regel ville imidlertid være umulig for kasserne at administrere, idet den ville forudsætte, at kasserne under medlemmets sygdomsperiode kunne gå ind i en lægelig vurdering af, om medlemmet på et senere tidspunkt ville kunne raskmeldes.

Sygdomsperioder i en dagpengeperiode regnes som "død periode", hvilket vil sige, at den periode, inden for hvilken der skal dokumenteres arbejde i 26 uger, forlænges med et tidsrum, der svarer til varigheden af sygdommen. Medlemmet stilles derfor ikke økonomisk ringere ved at vente med at overgå til efterløn, indtil medlemmet igen opfylder betingelserne for ret til dagpenge. Et flertal i udvalget har herefter været enige om også i forhold til denne gruppe at fastholde kravet om en aktuel dagpengeret som betingelse for ret til efterløn.

2. **Tilbagevenden til hovedregelen i** § 55, **stk.** 1

I forbindelse med indførelse af efterløn som en nyordning har et flertal i udvalget fundet, at der for medlemmer i alderen 60-66 år bør ske en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 1, hvorefter ret til dagpenge er betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde, som sammenlagt svarer til fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år, for deltidsforsikrede dog 17 uger inden for de sidste 3 år, jfr. § 72, stk. 1.

En sådan tilbagevenden til lovens hovedregel samtidig med ordningens indførelse pr. 1. januar 1979 vil medføre, at en del langtidsledige medlemmer udover, hvad der vil følge af moratorieordningens udløb, vil falde for 26-ugers regelen straks ved ordningens start, ligesom en del medlemmer vil falde for 26-ugers regelen den dag, de fylder 60 år.

Efterløn ydes efter begæring, som forudsættes indgivet til arbejdsløshedskassen et stykke tid før den ønskede overgang til efterløn, således at kassen kan nå at ekspedere sagen inden det ønskede overgangstidspunkt. Indgives begæringen senest den dag, dagpengeretten ophører efter § 55, stk. 1, henholdsvis § 72, stk. 1, anses medlemmet som overgået til efterløn fra begæringens indgivelse, selv om sagen først måtte blive behandlet i kassen på et senere tidspunkt.

De medlemmer, der falder for 26-ugers regelen på grund af tilbagevenden til hovedregelen i § 55, stk 1 - herunder også medlemmer, der er omfattet af den såkaldte moratorieordning - glider således umiddelbart over i efterlønsordningen fra deres dagpengeperiode, hvis de indgiver begæring om efterløn senest den dag, de fylder 60 år, eller, hvis de er fyldt 60 år inden udgangen af 1978, senest den dag, efterlønsordningen træder i kraft.

E. Krav om bopæl

1. Som det fremgår af bemærkningerne under *punkt D* foreslås retten til efterløn gjort be-

tinget af, at medlemmet ved overgangen til efterløn opfylder betingelserne for ret til arbejdsløshedsdagpenge.

For at være dagpengeberettiget skal medlemmet normalt have bopæl i Danmark, og det følger umiddelbart heraf, at medlemmet må have bopæl her i landet på det tidspunkt, da medlemmet overgår til efterløn.

Spørgsmålet er herefter, om medlemmet også fortsat skal bevare sin bopæl her i landet i hele efterlønsperioden, eller om medlemmet omvendt skal kunne beholde efterlønnen, selv om medlemmet senere flytter til udlandet. I arbejdsløshedsforsikringsloven stilles der krav om fortsat bopæl i Danmark som betingelse for ret til at modtage arbejdsløshedsdagpenge. For dagpengenes vedkommende er kravet særligt begrundet, fordi det står i forbindelse med, at modtageren skal være arbejdssøgende og stå til rådighed for arbejdsmarkedet her i landet. Bortset fra den særlige ferieordning, jfr. arbejdsdirektoratets cirkulære af 22. juli 1976, har den, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, derfor end ikke ret til midlertidigt at opholde sig i udlandet. Den, der modtager efterløn, skal ikke stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og det kan derfor synes nærliggende at overveje en lempeligere regel for gruppen af efterlønsmodtagere.

Med henblik på at undgå, at der uretmæssigt sker udbetaling af efterløn, bør der være rimelig mulighed for at føre kontrol med medlemmernes arbejds- og indtægtsforhold i efterlønsperioden. En sådan kontrol vil i praksis ikke kunne udøves under længere tids ophold i udlandet, og udvalgets flertal har derfor ment, at både retten til at overgå til efterløn og retten til fortsat udbetaling af efterløn bør være betinget af bopæl her i landet. Bopælskravet skal efter flertallets opfattelse ikke være til hinder for, at der kan ske udbetaling af efterløn til medlemmer, der tager kortvarigt ophold i udlandet under ferie eller lignende. Nærmere regler for efterlønsmodtagernes adgang til i kortere perioder at få udbetalt efterløn i udlandet bør efter flertallets opfattelse fastsættes administrativt.

2. Bopælskravet har i udvalget været overvejet i sammenhæng med spørgsmålet om, hvorvidt der efter internationale regler må være ret til efterløn for personer med bopæl i udlandet.

a. For så vidt angår forholdet til De europæiske Fællesskaber, kan der ikke være tvivl om, at efterlønnen må betragtes som en social sikringsydelse, der er omfattet af Rådets forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familier, der flytter inden for Fællesskabet.

Der har i udvalget været peget på, at efterløn må sidestilles med pension, således at der umiddelbart vil være ret til at flytte med ydelsen hvorsomhelst inden for medlemsstaternes område. Betragtes efterlønnen som pension, vil der endvidere blive spørgsmål om at medregne forsikringsperioder efter anden medlemsstats lovgivning til opfyldelse af kravet om 5 års medlemskab i arbejdsløshedskassen. Hvis sådanne "fremmede "forsikringsperioder er nødvendige, kan ydelsen efter dansk lovgivning dog nedsættes forholdsmæssigt, således at der f.eks. efter 2 års medlemskab ville kunne opnås ret til 2/5 af efterlønnens normale beløb.

Et flertal af udvalget har ikke kunnet tilslutte sig dette synspunkt, men har ment, at efterlønnen er af en så speciel karakter, at den ikke uden videre kan indpasses i forordningens system. Under hensyn til efterlønnens særlige karakter, herunder ordningens opbygning som en fortsættelse af arbejdsløshedsforsikringen, har flertallet været mest tilbøjeligt til at betragte efterlønnen som en ydelse ved arbejdsløshed i forordningens forstand. Efter forordning 1408/71 er — bortset fra de særlige regler i forordningen om grænsegængere, jfr. artikel 71, og om arbejdstagere, der rejser til et andet medlemsland for at søge beskæftigelse dér, jfr. artikel 69 — udbetaling af ydelser ved arbejdsløshed knyttet til bopælskriteriet, og der er således efter forordningen ikke nogen almindelig adgang til at medtage ydelsen ved flytning til et andet land inden for Fællesskabet. Flertallet har været opmærksom på, at der kan blive spørgsmål om at medregne forsikringsperioder i andre lande inden for Fællesskabet til opfyldelse af 5-års kravet,

uden at der bliver tale om nogen forholdsmæssig reduktion af ydelsen. Der bør formentlig søges optaget en bestemmelse i bilag til forordningen om indpasning af efterlønnen i forordningens regler

b. I forhold til de øvrige nordiske lande gælder den nordiske konvention om social tryghed, der omfatter sociale ydelser efter den til enhver tid gældende sociale lovgivning, herunder ydelser ved alderdom, nedsat erhvervsevne og arbejdsløshed.
Efterlønnen passer ikke umiddelbart i konventionens system.
Som nævnt foran har det været fremført i udvalget at efterløn må betragtes som pension.
Antages det, at efterlønnen er en grundpension, giver konventionen ret til i 3 år efter flytning til et andet nordisk land fortsat at modtage efterløn, som er tillagt inden flytningen, og muligvis også ret til at få tillagt efterløn efter flytningen for resten af 3-års perioden. Betragtes efterlønnen som tillægspension, kan efterlønnen medtages ved flytning til et andet nordisk land uden begrænsninger.
Sidestilles efterlønnen med en ydelse ved arbejdsløshed, er der efter den nordiske konvention ikke adgang til at medtage efterlønnen ved flytning til et andet nordisk land. Derimod kunne der eventuelt blive spørgsmål om at anvende reglerne i den nordiske overenskomst om godskrivning af kvalifikationsperioder m.m. i forbindelse med ret til dagpenge for arbejdsløshedsforsikrede. Overenskomsten er indgået med hjemmel i tryghedskonventionen, og overenskomstens principper kunne føre til, at forsikringsperioder i arbejdsløshedsforsikringen i et andet nordisk land skulle medregnes til opfyldelse af kravet om 5 års anciennitet i en dansk arbejdsløshedskasse som betingelse for at overgå til efterløn.
Spørgsmålet om anvendelse af konventionens bestemmelser på efterlønnen har næppe nogen varig betydning, fordi det må anses for nødvendigt, at der indføjes udtrykkelige bestemmelser i konventionen om denne specielle ydelse. Der findes i slutprotokollen til konventionen bestemmelser, der afskærer fra udbetaling i et andet nordisk land af ydelser, som nærmest må sidestilles med efterlønnen.
Det gælder således for Finlands vedkommende for de såkaldte arbejdsløshedspensioner efter folkepensionloven, for Sveriges vedkommende for førtidspension af arbejdsmæssige grunde og for Danmarks vedkommende for førtidig folkepension på grund af arbejdsløshed eller lignende manglende mulighed for at opnå beskæftigelse.
Efter det for udvalget oplyste vil der næppe fra de andre nordiske lande blive rejst indsigelser imod en udtrykkelig bestemmelse i konventionen om, at efterlønnen kun udbetales til den, der har bopæl i Danmark. Der arbejdes for tiden i et nordisk udvalg med en almindelig revision af konventionen, og en sådan bestemmelse vil efter det oplyste kunne påregnes indføjet til ikrafttræden om ca. 1-2 år.

c. Med hensyn til øvrige socialforsikringsoverenskomster bør det efter flertallets opfattelse på linie med standpunktet til forordning 1408/71 og til den nordiske konvention præciseres, at efterlønnen ikke skal kunne medtages ved fraflytning til udlandet. Det bør endvidere præciseres, at fremmede forsikringsperioder ikke skal kunne medregnes til opfyldelse af kravet om 5 års medlemsanciennitet

F. Udelukkelse fra efterlønsordningen som følge af sociale pensionsydelser

Et flertal i udvalget har været enige om, at medlemmer, der modtager ydelser efter den sociale pensionslovgivning, ikke samtidig skal kunne modtage efterløn.

Typisk vil personer, der modtager sådanne ydelser, ikke være dagpengeberettigede, idet disse ydelser overvejende ydes til personer, der ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, jfr. bilag 2, oversigt over pensionsordninger efter den sociale lovgivning for personer under 67 år.

Endvidere har det ikke for udvalgets flertal været hensigten, at en efterlønsordning skal være en erstatning for de sociale pensionsordninger, men at ordningen tværtimod skal sigte på en personkreds, der ikke typisk vil modtage ydelser efter de sociale pensionslove.

Endelig har det ikke været tanken, at nog-

le medlemmer skulle have mulighed for dobbeltforsorgelse gennem en kombination af efterløn og sociale pensionsydelser, jfr. hertil også overvejelserne under kapitel 5, punkt D, om fradrag i efterlønnen for anden indtægt.

G. Arbejde i efterlonsperioden

Et hovedsigte med etablering af en efterlønsordning er at give ældre arbejdsloshedskassemedlemmer, der ønsker at trække sig tilbage fra arbejdslivet, en økonomisk ydelse, der kan træde i stedet for deres hidtidige indtægt ved erhvervsarbejde. Skal der ske udbetaling af efterløn, ma tilknytningen til arbejdsmarkedet derfor i princippet være ophørt, saledes at personer, der efter at være overgået til efterløn patager sig arbejde i hvert fald af større omfang — ikke længere kan siges at høre hjemme i den kategori, som efterlønsordningen tager sigte pa.

Da ordningen tilsigtes tilrettelagt som et tilbud til de pagældende, kunne i konsekvens heraf anlægges det synspunkt, at alt arbejde — uanset arbejdets omfang — som en efterlønsmodtager patager sig, skal have til følge, at den pågældende ma forlade efterlønsordningen. De 60-66 arige, som ikke har ønske om helt at opgive at arbejde, måtte i sa fald være henvist til at søge førtidig folkepension, der under hensyntagen til reglerne om indtægtsregulering kan oppebæres sideløbende med anden indtægt.

Heroverfor kan anføres, at menneskelige hensyn, herunder ønsket om at undgå isolation og ensomhed blandt personer, der trækker sig tilbage fra arbejdslivet og overgår til efterløn, taler for, at der i hvert fald i et vist omfang gives efterlønsmodtagere adgang til at arbejde. Også vanskelighederne ved at sikre overholdelsen af et totalt arbejdsforbud, som af mange efterlønsmodtagere kan opfattes som en urimelighed, taler for en sådan ordning.

Pa baggrund heraf har udvalgsflertallet ment, at der bør åbnes adgang til beskæftigelse i efterlønsperioden i sammenlagt 5 uger om året. Det betyder, at medlemmer, der modtager efterløn, ma udtræde af ordningen, hvis de inden for de sidste 12 maneder har haft arbejde af større omfang end sammenlagt 200 timer (5 x 1 arbejdsuge pa 40 timer). Regelen foreslås at skulle gælde for hele gruppen af efterlønsmodtagere, hvadenten medlemmet er overgået til efterløn fra fuldtidsforsikring eller deltidsforsikring.

I det omfang en efterlønsmodtager benytter sin adgang til at tage beskæftigelse i efterlønsperioden, og der derved etableres et lønmodtagerforhold, opstår der et særligt problem som følge af, at efterlønsmodtageren bliver omfattet af sygedagpengeordningen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 66 af 21. februar 1978.

Uanset at dagpengelovens bestemmelser ma anses for mindre hensigtsmæssige, når det drejer sig om efterlønsmodtagere, vil det som følge af sygedagpengeordningens generelle karakter formentlig være principielt uheldigt igennem lovgivningen at søge en bestemt gruppe undtaget fra ordningen. Det er på den anden side uakceptabelt, om en efterlønsmodtager ved en stadig skiften mellem arbejdsperioder og sygedagsperioder kan opnå en samlet højere indtægt end efterlønsmodtageren, der alene supplerer efterlønnen med 5 ugers arbejdsindtægt. Efter udvalgsflertallets opfattelse bør derfor perioder med sygedagpenge sidestilles med arbejdsperioder ved optællingen af 5-ugers perioden. Det foreslås, at sygedagpengeperioder pr. uge indgår med et timetal, svarende til det gennemsnitlige ugentlige antal arbejdstimer i den periode, der danner grundlag for fastsættelsen af dagpenge efter dagpengeloven.

Efter regelen i dagpengelovens § 3, stk. 1, opnås ret til sygedagpenge fra arbejdsgiveren i 5 uger pa grundlag af 40 timers beskæftigelse inden for de sidste 4 uger. Lønmodtageren kan ikke efter loven give afkald på denne ret, og det har derfor i udvalget været undersøgt, om regelen kunne bevirke, at en efterlønsmodtager utilsigtet måtte forlade ordningen som følge af sygedagpengeperiodens sidestilling med en arbejdsperiode.

Reglerne i dagpengeloven om udbetaling af sygedagpenge skal imidlertid ses i sammenhæng med lovens § 1, hvorefter dagpenge ydes som erstatning for et indtægtstab Da efterlønsmodtageren må arbejde maksimalt 5 uger og derfor ikke lider noget indtægtstab efter forløbet af de 5 uger, vil efterlønsmodtageren således ikke kunne få sygedagpenge, hverken fra arbejdsgiveren eller det offentlige, ud over den periode, i hvilken efterlønsmodtageren må arbejde uden at falde ud af efterlønsordningen.

Efter dagpengelovens § 3, stk. 3, sikringsstyrelsen fastsætte regler, hvorefter arbejdsgive-

ren fritages for pligten til at udbetale dagpenge i hele arbejdsgiverperioden, når der foreligger ganske særlige omstændigheder. Bestemmelsen vil eventuelt kunne benyttes med henblik på en præcisering af, at efterlønsmodtagere, der ønsker at forblive på efterlønsordningen, ikke har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren ud over den arbejdsperiode på 5 uger, som efterlønsmodtageren har ret til efter forslaget.

Det følger af foranstående bemærkninger, at den efterlønsmodtager, der ønsker at forlade efterlønsordningen, vil kunne få sygedagpenge ud over en periode, der sammenlagt med arbejdsperioden udgør i alt 5 uger inden for et år.

Det har været drøftet, om forslaget om udtrædelse af efterlønsordningen ved arbejde i mere end 5 uger inden for 1 år bør modificeres for visse typer af arbejde.

Spørgsmålet om, hvor langt man skal gå i retning af at tillade arbejde ud over de 5 uger, er imidlertid knyttet nøje sammen med hensynet til at undgå misbrug af ordningen. Det vil også af dagpengemodtagere kunne føles som en uretfærdig forskelsbehandling og give anledning til kritik, hvis medlemmer på efterløn fik væsentlig friere regler end dagpengegruppen.

En afvejning af de her nævnte hensyn peger efter udvalgsflertallets opfattelse nærmest mod en løsning, hvorefter der tages udgangspunkt i de samme regler, som gælder for dagpengemodtagere, men således at der åbnes for en lempeligere praksis i behandlingen af sager, der angår efterlønsmodtagere. Som eksempel på en lempelse af praksis kan der peges på situationer, hvor efterlønsmodtageren ved at påtage sig arbejde, ikke udelukker lønnet arbejdskraft; typisk på områder, der traditionelt betjener sig af frivillig arbejdskraft (forskellige humanitære formål o.lign.). Der har eksempelvis også været peget på, at arbejde som kommunalbestyrelsesmedlem i mange tilfælde ikke vil kunne udføres af en efterlønsmodtager, hvis der ikke gives mulighed for at overskride loftet på 5 ugers arbejde. Udvalgsflertallet har derfor fundet, at der administrativt bør kunne gives tilladelse til at udføre sådanne typer af arbejde i et vist større omfang end 5 uger.

For så vidt angår værdiskabende virksomhed er betænkelighederne ved en lempelse fundet større, hvorved bemærkes, at det menneskelige hensyn, der taler for at give efterlønsmodtagerne friere adgang til aktivitet, ikke specielt gør sig gældende for denne gruppe.

H. Spørgsmålet om adgang til genindtrædelse i ordningen og om dagpengeret ved udtræden

1. Adgang til genindtræden

   Der har blandt et flertal i udvalget været enighed om, at overgang til efterløn skal være et engangstilbud, hvilket betyder, at en efterlønsmodtager efter en periode på efterløn skal kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet, men derefter være afskåret fra påny at overgå til efterløn. Dette gælder, hvad enten efterlønsmodtageren har valgt at forlade ordningen for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, eller medlemmet er blevet udelukket fra ordningen, fordi medlemmet har påtaget sig arbejde af større omfang end 200 timer inden for en 12 måneders periode, jfr. punkt G, eller er blevet støttet som medlem af kassen efter § 87 i arbejdsløshedsforsikringsloven.

   Begrænsningen må ses i sammenhæng med, at et af ordningens hovedformål er at opnå en beskæftigelsesmæssig virkning og ud fra ønsket om at undgå spekulation i ordningen.

2. Dagpengeret efter udtræden af efterlønsordningen

   Da efterlønsmodtagere er medlemmer af en arbejdsløshedskasse, vil de ved udtræden af ordningen være berettiget til dagpenge efter reglerne i arbejdsløshedsforsikringslovens §§ 55 og 72. Heraf følger, at en periode, i hvilken medlemmet har modtaget efterløn i denne relation sidestilles med en ledighedsperiode, således at efterlønsmodtagere, der vender tilbage til arbejdsmarkedet, stilles på samme måde, som hvis de i efterlønsperioden havde været ledige.

   Det har i udvalget været overvejet, om arbejdsperioder i efterlønsperioden skal kunne medregnes ved optjening af dagpengeret. En bestemmelse om, at eventuelle arbejdsperioder ikke kan medregnes ved optjening af dagpengeret, vil med den foreslåede adgang til 5 ugers beskæftigelse inden for de sidste 12 måneder, jfr. under punkt G, være uden praktisk betydning. Der er derfor ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at foreslå en sådan bestemmelse.

KAPITEL 4

Udbetaling og administration

Efterlønsordningen er tænkt som en fortsættelse af arbejdsløshedsdagpengesystemet for medlemmer af kasserne. Det er derfor naturligt, at også administrationen af efterlønsordningen varetages af kasserne.

A. Udbetalingsterminer

Et flertal i udvalget har fundet det hensigtsmæssigt at der pa lignende måde som for udbetaling af dagpenge fastsættes en regel om udbetaling af efterløn.

For at opna en administrativ lettelse for kasserne og samtidig sikre rimelige udbetalingsterminer i forhold til efterlønsmodtageren har flertallet ment, at efterlønnen passende kan udbetales for 4, henholdsvis 5 uger bagud, saledes at hver udbetalingsperiode slutter næstsidste søndag i en måned.

I praksis kunne man tænke sig, at efterlønnen enten overføres til medlemmets bankkonto eller fremsendes pr. check, saledes at efterlønsmodtagerne ikke behøver at møde frem i kasserne for at fa ydelsen udbetalt.

Der har i et flertal af udvalget været enighed om at give efterlønsmodtageren ret til at have beskæftigelse i sammenlagt 5 uger svarende til 200 timer inden for de sidste 12 maneder Påtager efterlønsmodtageren sig arbejde af større omfang, anses han som udtradt af ordningen. Til kontrol heraf er det nærliggende — pa samme måde som ved udbetaling af dagpenge – at stille krav om, at medlemmet forud for hver udbetaling af efterløn afgiver en erklæring pa tro og love pa en af arbeidsdirektøren godkendt blanket om, hvorvidt og i bekræftende fald, i hvilket omfang medlemmet har haft beskæftigelse i den forløbne måned.

Da efterlønnen udbetales månedsvis bagud, kan fradrag i efterlønnen på grund af beskæftigelse, jfr. kapitel 5, punkt D, mest hensigtsmæssigt foretages i ydelsen for den periode, i hvilken arbejdsperioden har ligget.

B. Udbetaling af efterløn under sygdom

Efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 62 må dagpenge ikke udbetales til et medlem, som er syg eller iøvrigt arbejdsudygtig.

Begrundelsen for bestemmelsen er, at medlemmet i sygdomstilfælde ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, og begrundelsen gælder derfor ikke for efterlønsmodtageren i den typiske situation.

Under udvalgets overvejelser om tilvejebringelse af regler for efterløn har det på baggrund af ordningens tilknytning til dagpengesystemet været anset for betydningsfuldt, at der længst muligt sker sammenfald af reglerne for arbejdsløshedsdagpenge og efterløn.

I den normale situation, hvor efterlønsmodtageren befinder sig uden for arbejdsmarkedet, er efterlønsmodtageren ikke omfattet af sygedagpengeordningen, der alene vedrører den erhvervsaktive del af befolkningen. Standsning af udbetaling af efterløn i sygeperioder ville derfor betyde, at den pågældende i stedet måtte henvende sig pa bistandskontoret. Da der iøvrigt ikke er mulighed for at kontrollere, hvornår sygdom indtræder, har flertallet fundet det rigtigt her at fravige reglerne for udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og tillade fortsat udbetaling af efterløn.

C. Udbetaling af efterløn til efterlønsmodtagere, der opholder sig på sygehuse, plejehjem, særforsorgsinstitutioner eller i beskyttede boliger

Der har i et flertal af udvalget været enighed om, at reglerne for udbetaling af efterløn bør tilrettelægges således, at "dobbeltforsørgelse" søges undgået i tilfælde, hvor efterlønsmodtageren har ophold pa institution.

Efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 62 kan dagpenge ikke udbetales til medlemmer, som

"forsørges på anstalt", men begrundelsen for denne regel har først og fremmest været, at sådanne medlemmer ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

1. Ophold på sygehuse

Ophold på somatiske sygehuse er gratis for alle borgere, men der er typisk kun tale om midlertidige ophold, hvorunder patienten stadig vil have økonomiske forpligtelser uden for sygehuset.

Efter en ændring af sygehusloven i foraret 1978 skal der fra 1. april 1978 ikke længere ske inddragning af indtægter for personer under 67 år, der opholder sig på psykiatriske sygehuse, idet det er fundet rigtigt, at der med hensyn til pensions- og indtægtsinddragelse sker en sidestilling af somatiske og psykiatriske sygehuse.

Da der på de psykiatriske sygehuse permanent opholder sig et betydeligt antal plejepatienter, og det derfor kan være vanskeligt at foretage en skarp opdeling mellem sygehuspatienter og plejepatienter, har folketinget valgt generelt kun at betragte patienter over 67 år som plejepatienter. Udvalgsflertallet finder derfor, at også efterlønsmodtagere, der måtte få ophold på psykiatriske sygehuse, fortsat skal have ret til udbetaling af efterløn.

2. Ophold på plejehjem, særforsorgsinstitutioner og i beskyttede boliger

For ophold på såvel særforsorgsinstitutioner som plejehjem gælder regelen i bistandslovens § 84, stk. 3, hvorefter der for personer, der ikke modtager pension efter den sociale lovgivning, fastsættes en betaling inden for en af socialministeren fastsat grænse (prisen for en plejehjemsplads, ca. 130.000 kr.), således at pågældende bevarer samme beløb til personlige fornødenheder som en pensionist i samme alder (lommepengebeløb pr. 1. april 1978 305 kr. månedlig). Betalingen for ophold på særforsorgsinstitution indtræder dog først efter 6 måneders ophold. På plejehjemmene ydes betalingen først fra udgangen af den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden. Er der rimelig udsigt til, at pågældende kan udskrives efter ca. 3 måneder efter indlæggelsen, kan betalingen nedsættes.

Betalingen for ophold i beskyttet bolig udgør 25 pct. af husstandsindkomsten opgjort efter særlige regler.

Da efterlønsmodtageren efter gældende betalingsregler må betale for opholdet på de nævnte institutioner, har et flertal i udvalget ment, at efterløn bør udbetales under sådanne ophold.

D. Midlertidig standsning af udbetalingen af efterløn

1. Ophold i udlandet i længere tid

Som det fremgår af bemærkningerne i kapitel 3 under punkt E, har der i udvalget været enighed om, at retten til efterløn bør være betinget af bopæl her i landet, hvilket ikke er til hinder for, at efterlønnen kan udbetales under kortere ophold i udlandet.

Flertallet har ment, at nærmere regler for, hvorledes en sådan bestemmelse skal administreres, bør fastsættes administrativt.

Det må forventes, at nogle efterlønsmodtagere vil ønske at tage ophold i udlandet i længere perioder.

Et flertal i udvalget har ment, at disse medlemmer bør kunne forblive på ordningen, men at udbetalingen af ydelsen skal indstilles, når opholdet har været af længere varighed, end der administrativt åbnes adgang til. Udbetaling af ydelsen genoptages, når medlemmet igen tager ophold her i landet.

2. Frihedsberøvelse ved domstols- eller administrativ afgørelse

Et flertal i udvalget har været enige om, at det for efterlønsmodtagere, der frihedsberøves,er rimeligt at bruge samme regel som ved udbetaling af dagpenge således at udbetaling af efterlønnen standses i den periode, frihedsberøvelsen varer. Efterlønsmodtagere sidestilles således med personer, der mister en arbejdsindtægt eller sine arbejdsløshedsdagpenge .

Efter gældende betalingsregler betaler indsatte i fængsler, hvis de har økonomisk mulighed derfor, 25 kr. i døgnet til forplejning, underhold og hjemsendelse. Hvis udbetaling af efterløn ikke blev standset under fængselsophold, ville en efterlønsmodtager under indsættelsen kunne akkumulere en mindre formue, hvilket næppe vil anses for rimeligt. Fra socialministeriet er det oplyst, at bistandskontorerne kan yde hjælp til, at indsatte kan bevare deres bolig.

Videre har man fra direktoratet for kriminal-

forsorgen peget på det uheldige i, at nogle indsatte har større økonomiske midler til rådighed.

3. **Standsning af udbetalingen pågrund af forseeiser mod kassen**

Et flertal i udvalget har fundet det rigtigt ved forseelser mod kassen at anvende samme regler for alle medlemmer, hvad enten de har ret til dagpenge eller efterløn.

I konsekvens heraf vil det efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 87 være muligt at udelukke et medlem fra ret til efterløn i et bestemt tidsrum.

Det har været flertallets opfattelse, at disse medlemmer efter forløbet af det fastsatte tidsrum igen skal kunne få udbetalt efterløn.

Udelukkelse i en periode indebærer efter flertallets opfattelse ikke en udvidelse af adgangen til arbejde i efterlønsperioden, hvorved bemærkes, at der i praksis typisk kun sker udelukkelse fra ret til dagpenge for kortere tidsrum.

KAPITEL 5

Efterlønnens størrelse

A. 26-ugers regelen

I tiden til 1 januar 1980 er retten til arbejdsløshedsdagpenge betinget af, at medlemmet har haft arbejde i mindst 26 uger inden for de sidste 4 år eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig virksomhed, jfr. arbejdsløshedsforsikringslovens § 55 a.

I forbindelse med indførelsen af efterløn som en nyordning for arbejdsløshedskassemedlemmer i alderen 60-66 år har udvalgsflertallet ment, at der bør ske en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk 1 ,om 26 ugers beskæftigelseskrav inden for de sidste 3 år.

B. Ydelsesniveauet

Udvalget har i sine overvejelser om efterlønnens størrelse taget sit udgangspunkt i den snævre sammenhæng, der eksisterer mellem 26-ugers regelen og efterlønnens størrelse. For at sikre, at ledige, der ikke længere ønsker at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, ikke af økonomiske grunde undlader at overgå til efterløn, må den periode, i hvilken der ydes en efterløn af samme størrelse som arbejdsløshedsdagpengene, også være 2½ ar

1. Fuldtidsforsikrede

Ved indtræden i ordningen får medlemmet en efterløn, som svarer til den dagpengesats, pågældende vil være berettiget til i tilfælde af ledighed.

Efterlønnen kan maksimalt udgøre:

	dagpengesats pr 1 april 1978	årlig efterløn pr 1 april 1978
Første 2½ år	225 kr.	70.425 kr.
næste 2 år	180 kr.	56.340 kr.
derefter	135 kr.	42.255 kr.

De 3 satser udgør henholdsvis 100, 80 og 60 pct. af højeste dagpenge efter § 47.

Ledige medlemmer, der er berettiget til maksimale dagpenge, indplaceres i skalaen på første trin og forbliver der indtil det tidspunkt, hvor medlemmets dagpengeret ville være ophørt efter § 55, stk. 1, hvorefter efterlønnen udbetales med skalaens næste trin i de angivne perioder.

Er efterlønsmodtageren berettiget til en dagpengesats, der ligger under den maksimale, udbetales den individuelle sats i efterløn, indtil den i efterlønsskalaen angivne maksimale efterløn på et trin bliver lavere end den individuelle dagpengesats.

Det betyder eksempelvis, at et medlem, som har haft uafbrudt beskæftigelse med en løn, der berettiger til maksimal dagpengesats, og som indtræder i ordningen ved sit fyldte 60 år, er berettiget til efterløn over en 7 års periode med de i skalaen anførte beløb. Hvis det samme medlem venter med at overgå til efterløn, til medlemmet fylder 62V2 år, og medlemmets forhold i øvrigt er de samme, ydes der efterløn med70.425 kr.. årlig, indtil medlemmet fylder 65 år, hvorefter der i de sidste 2 år udbetales efterløn med 56.340 kr. årlig.

Er der f.eks. tale om et medlem, som på tidspunktet for overgangen til efterløn er ledig, og som har ret til maksimale dagpenge i endnu ½ år, før den pågældende ville falde for 26-ugers regelen, får medlemmet 70.425 kr. årlig i det første halve år, hvorefter nedtrapningen begynder i overensstemmelse med skalaens beløb. Hvis dette medlem eksempelvis indtræder i ordningen ved sit fyldte 62. år, vil medlemmet således være berettiget til efterløn i en fem års periode med følgende beløb på årsbasis: 70.425 kr. det første halve år, 56.340 kr. i de næste 2 år og 42.255 kr. i de sidste 2½ år.

Har et medlem med uafbrudt beskæftigelse haft en løn, der berettiger til en dagpengesats på f.eks. 174 kr. svarende til 54.462 kr. årlig, vil medlemmet få 54.462 kr. de første 4½ år,

hvorefter medlemmet glider ind på skalaen og får udbetalt en årlig efterløn på 42.255 kr.

2. **Deltidsforsikrede**

Udvalget har ment at kunne lægge arbejdsløshedsforsikringslovens almindelige regler om dagpenge for deltidsforsikrede til grund ved fastsættelsen af efterlønnens størrelse, således at maksimumssatsen for deltidsforsikrede er 2/3 af satsen for fuldtidsforsikrede. Den særlige skala for deltidsforsikrede er:

	dagpengesats pr 1 april 1978	**årlig efterløn pr 1 april 1978**
Første 2 tø år	150 kr.	46.950 kr.
næste 2 år	**120** kr.	37.560 kr.
derefter	**90** kr.	28.170 kr.

De 3 satser udgør henholdsvis 100, 80 og 60 pct. af højeste dagpenge efter § 70.

Indplaceringen i skalaen sker efter samme regler som for fuldtidsforsikrede.

3. Der har i udvalget været rejst spørgsmål om rimeligheden af, at efterlønnens størrelse beregnes på samme måde som arbejdsløshedsdagpenge, d.v.s. på grundlag af de sidste 5 ugers arbejdsindtægt. For personer med svingende indtægter kunne det være rimeligt i stedet at beregne efterlønnen ud fra indtægten over en længere periode, f.eks. 3 måneder, hvorved det kunne undgås, at indtægten i så kort en periode som 5 uger blev afgørende for størrelsen af efterlønnen over 7 år.

Som fremhævet foran side 23 er der en sammenhæng mellem 26-ugers regelen og efterlønnens størrelse, idet begyndelsesefterlønnen må svare til medlemmets individuelle dagpengesats. Også ved beregningen af ordningens økonomiske konsekvenser i kapitel 6 er det lagt til grund, at det beløb, som den ledige kan få udbetalt i efterløn, skal være det samme og ydes lige så længe som det dagpengebeløb, medlemmet ville kunne modtage, hvis medlemmet forblev i dagpengeordningen.

En særregel for beregning af efterløn, der bevirker, at efterlønnen kan ydes med et andet beløb end dagpengebeløbet, vil betyde, at ledige i valget mellem at gå på dagpenge eller overgå til efterløn, vil foretage sådanne økonomiske overvejelser, som netop er søgt undgået ved forslaget om, at efterlønnen skal være af samme størrelse som dagpengene i hele dagpengeperioden. Udvalgsflertallet har herefter ikke anset det for muligt at opstille en regel om beregning af efterlønnen på grundlag af indtægten over en længere periode end den, der gælder for beregning af arbejdsløshedsdagpenge.

C. **Regulering** af **efterløn**

Den individuelle dagpengesats kan udelukkende stige i kraft af pristalsregulering, mens den maksimale dagpengesats velstandsreguleres pågrundlag af den gennemsnitlige time fortjeneste. D.v.s., at den maksimale dagpengesats stiger i kraft af såvel pristalsregulering, overenskomstmæssige lønforhøjelser og lønglidning. Imidlertid sker denne regulering med et års forsinkelse.

Der vil derfor normalt være tendens til, at den maksimale dagpengesats stiger hurtigere end den individuelle dagpengesats.

I praksis er dette ikke af større betydning for så vidt angår arbejdsløshedsdagpengene, dels fordi den maksimale dagpengesats reguleres med et års forsinkelse, dels fordi dagpengeperioden typisk kun omfatter en enkelt overenskomstindgåelse og er af begrænset varighed.

Ved at anvende de reguleringsbestemmelser, som er gældende for arbejdsløshedsdagpenge, på efterlønssatserne over en 7-årig periode, forstærkes problemet. Imidlertid modvirkes dette af den nedtrapning, der sker af efterlønnen, hvorfor udvalgsflertallet ikke finder grundlag for at anvende andre reguleringsbestemmelser end dem, der allerede findes i arbejdsløshedsforsikringsloven.

D. Fradrag

Efter dagpengereglerne medfører som hovedregel alle arbejdsindtægter fradrag i dagpengene.

Efter de gældende regler for nedsættelse af arbejdsløshedsdagpengene ved overtagelse af beskæftigelse af kortere varighed (reglerne som "supplerende dagpenge") i arbejdsløshedsforsikringslovens § 59 sker der en forholdsmæssig nedsættelse efter beskæftigelse i tidsmæssigt omfang i forhold til normal arbejdstid, eller —

hvor den faktiske arbejdstid ikke eller kun vanskeligt lader sig kontrollere — efter forholdet mellem arbejdslønnen og den beregnede gennemsnitsløn inden for det faglige område.

For deltidsforsikrede sker nedsættelsen efter regelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 73 efter forholdet mellem medlemmets arbejdsfortjeneste og hidtidig arbejdsfortjeneste, d.v.s. den arbejdsfortjeneste, der har dannet grundlag for beregningen af den seneste dagpengesats.

I betragtning af, at efterlønsperioden kan vare op til 7 år, vil dette altså sige, at en af de faktorer, der bestemmer fradragets størrelse, nemlig "hidtidig arbejdsfortjeneste" kan være temmelig gammel.

Som en mere hensigtsmæssig løsning kunne derfor overvejes at anvende den fremgangsmåde, at "hidtidig arbejdsfortjeneste" blev erstattet af den for det faglige område gældende "omregningssats" for fuldtidsforsikrede, men dog reduceret svarende til medlemmets gennemsnitlige ugentlige arbejdstid inden ledigheden. Var medlemmets arbejdstid før ledigheden (eller overgang til efterløn) 20 timer pr. uge, vil altså i stedet for "hidtidig arbejdsfortjeneste" skulle anvendes ½"omregningssats" for fuldtidsforsikrede, nemlig 20/40, idet omregningssatsen er baseret på en 40 timers uge.

Arbejdsfri indtægter medfører som hovedregel ikke fradrag i dagpengene; eksempelvis kan nævnes: Arv, renter, gaver, underholdsbidrag, lotterigevinster, indtæger ved bortforpagtning af jordbrug eller ved udlejning af værelser, kapitalerstatning eller erstatning i form af månedlig rente i henhold til ulykkesforsikringsloven, folke- og invalidepension, invaliditetsydelse, hædersgaver, krigsskadeerstatninger og renteudbetalinger til besættelsestidens ofre.

Denne sidstnævnte regel gælder dog ikke med hensyn til indtægter, der normalt træder i stedet for en mistet arbejdsindtægt, som f.eks. egenpension.

Sådan pension vil således medføre fradrag i dagpenge, men for medlemmer, der ikke har adgang til at oppebære folkepension, dog kun for den del af pensionsbeløbet, der overstiger folkepensionens grundbeløb.

Disse regler vil efter udvalgets opfattelse kunne anvendes uændret på efterløn med den modifikation, der følger af, at udbetaling af efterløn forudsættes at udelukke adgang til samtidig at oppebære pension efter de sociale pensionsordninger. Det betyder med hensyn til egenpension og lignende indtægter, der normalt træder i stedet for en mistet arbejdsindtægt, at de vil indgå ved nedsættelsen af efterlønnen med deres fulde beløb på den måde, at nedsættelsen sker efter forholdet mellem pensionsindtægten og "omregningssatsen".

I kasser, hvor "supplerende dagpenge" ved delvis beskæftigelse beregnes efter forholdet mellem den faktiske arbejdstid og fagets normale arbejdstid — og det vil sige hovedparten af kasserne — "omsættes" pensionsindtægten til timer efter følgende formel:

$$\frac{\text{ugeindtægt}}{\text{kassens omregningssats (timesats)}}$$

Til belysning af regelens virkemåde kan anføres nedenstående eksempler på beregning af fradrag ved pensionsindtægter. Der er anvendt pensionsbeløb fra Juristernes og Økonomernes Pensionskasse pr. 1. oktober 1977, og "omregningssatsen" er den for Juristernes og Økonomernes Arbejdsløshedskasse gældende pr. 1. oktober 1977.

Eksempel 1

Pension	40.050,00	
+ 30% tillæg	12.015,00	
	52.065,00	
pr. uge	1.001,25 : 49 =	20,34336 timer i fradrag pr. uge,

hvilket vil sige, at der skal fradrages $\frac{20}{40}$ af den ugentlige efterløn.

Eksempel 2

Pension	21.298,00	
+ 30% tillæg	6.389,00	
	27.687,00	
pr. uge	532,44 : 49 =	10,8661 timer i fradrag pr. uge,

hvilket vil sige, at der skal fradrages $\frac{11}{40}$ af den ugentlige efterløn.

De tidsrammer, der er lagt for udvalgets arbejde, har ikke tilladt den nødvendige undersøgelse af spørgsmålet om betydningen af arbejde og indtægt i efterlønsperioden, som er påkrævet for udarbejdelse af rimelige og håndterlige regler på dette område. Da også erfaringerne efter ordningens ikrafttræden vil være bestemmende for en hensigtsmæssig udformning af reglerne, har udvalgsflertallet ment, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at der i loven indføjes en bemyndigelsesbestemmelse, således at reglerne kan fastsættes i snævert samarbejde med arbejdsmarkedets parter i landsarbejdsnævnet. Det understreges, at der ved udformningen af disse regler efter flertallets opfattelse længst muligt bør ske sammenfald mellem reglerne for dagpenge og efterløn.

KAPITEL 6

De økonomiske konsekvenser

A. De 60-66 åriges beskæftigelsessituation

	Antail personer	Erhvervs-frekvens	Arbejdsstyrken Antal
60-64 år	268.700	54,9	147.500
65-66 år	102.100	40,5	41.300
60-66 år	370.000	50,9	188.800

Kilde: Beskæftigelsesundersøgelsen oktober 1976 (Statistiske Efterretninger 1977 A 16).

	Arbejdsløsheds-forsikrede	Ledige i pct.	Antal ledige
60-64 år	60.800	19,2	11.670
65-66 år	18.100	31,8	5.760
60-66 år	78.900	22,1	17.430

Kilde: Arbejdsløsheden januar 1977 (Statistiske Efterretninger 1977, B 28).

B. Tilgangen til ordningen

Med henblik på at danne sig et indtryk af udgifterne og besparelserne, der er forbundet med en efterlønsordning, har udvalget forsøgt at opstille nogle forudsætninger som grundlag for en beregning.

De arbejdsløshedskassemedlemmer, der kan tænkes at ville benytte sig af tilbuddet om en efterlønsordning, kan opdeles i 4 grupper:

(a) beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer, der ønsker at forlade arbejdsstyrken før det fyldte 67. år som følge af efterlønsordningen.

(b) arbejdsløshedskassemedlemmer, der også i tider med gode beskæftigelsesmuligheder ville have søgt førtidig folkepension, samt enlige kvinder i alderen 62-66 år, der ellers ville oppebære indtægtsbestemt folkepension,

(c) de langtidsledige, der forventer at falde for 26-ugers regelen,

(d) andre ledige.

Ad (a). Efterlønnens størrelse og aftrapningsperiodens længde vil være bestemmende for, hvor stor en del af de beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer i alderen 60-66 år, der vil benytte sig af tilbuddet om at overgå til efterløn.

Udvalget mener ikke, det er muligt på forhånd at skønne over, hvor mange beskæftigede, der rent faktisk vil overgå til efterløn.

Som et regneeksempel forudsættes, at 10 pct. af de ca. 50.000 beskæftigede arbejdsløshedskas-

semedlemmer i alderen 60-66 år med mindst 5 års medlemsanciennitet, svarende til ca. 5.000 personer, vil benytte sig af tilbuddet om at overgå til efterløn, således at der sker en forskydning i tilbagetrækningsmønstret gennem et fald i de 60-66 åriges erhvervsfrekvenser.

Ad (b). Hvert år tildeles førtidig folkepension til 6-7.000 lønmodtagere. Det anslås, at omkring halvdelen er medlemmer af en arbejdsløshedskasse. En del af disse må formodes at oppebære sygedagpenge før tilkendelsen. Hertil kommer en tilgang af enlige kvinder i alderen 62-66 år, der ellers ville oppebære indtægtsbestemt folkepension. Det forudsættes, at i alt ca. 4.000 er berettigede til arbejdsløshedsdagpenge og har 5 års medlemsanciennitet.

Ad (c). På grundlag af en undersøgelse foretaget af Arbejdsløshedskassernes Samvirke, jfr. bilag 5 og 6, kan det anslås, at ca. 18.000 langtidsledige vil falde for 26-ugers regelen ved udløbet af moratorieordningen den 1. januar 1979, såfremt de ikke opnår beskæftigelse forinden. Beregningerne er foretaget ud fra en forsigtig forudsætning om, at ca. 15.000 falder pr. 1 januar 1979 og derefter ca. 20.000 på årsbasis. Af disse langtidsledige kan det anslås, at ca. 15 pct. er over 60 år, og at ca. 85 pct. af disse opfylder kravet om 5 års medlemsanciennitet. Ved udformningen af efterlønsordningen er det lagt til grund, at der for medlemmer i alderen 60-66 år sker en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 1, om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år. Der regnes således med en tilgang på ca. 4.500 langtidsledige over 60 år pr. 1 januar 1979, ca. 2.500 i løbet af 1979 og hvert af de følgende år.

Ad(d). Udover de langtidsledige, der falder for 26-ugers regelen, må det forventes, at et antal andre ledige vil overgå til efterlønsordningen. Udvalget finder det umuligt at skønne over, hvor mange der vil benytte sig af denne mulighed. Forudsættes det som et regneeksempel, at de ledige, der har mulighed for at overgå til efterløn, benytter sig af tilbuddet et år før de falder for 26-ugers regelen, vil der i hele perioden være ca. 2.500 andre ledige, som modtager efterløn. Hvis alle ledige f.eks. gik over til efterløn, med det samme de blev arbejdsløse, ville der i stedet være ca. 6.300 andre ledige efterlønsmodtagere.

Ved opstillingen af ovennævnte skøn over tilgangen til en efterlønsordning har udvalget forudsat en uændret beskæftigelsessituation.

Der er ikke ved beregningen taget hensyn til den stigning, der i de seneste år har været i antallet af arbejdsløshedskassemedlemmer, da dette kun i begrænset omfang vil påvirke det samlede antal modtagere og dermed udgifterne til efterlønsordningen. Desuden vil en øget tilgang til arbejdsløshedskasserne betyde, at det samlede provenu af medlemsbidragene vil blive større.

Der er ligeledes ikke taget hensyn til, at efterlønsordningen kan medføre en øget tilgang af medlemmer til arbejdsløshedskasserne, som fra 1983 kan påvirke tilgangen til efterlønsordningen.

Udviklingen i det samlede antal modtagere af efterløn 1979-86, jfr. bilag 7

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Beskæftigede								
A-kassemedl.	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Førtidspension	4000	7400	10400	12800	14600	15800	16400	16400
Langtidsledige	5700	7300	8700	9700	10400	10700	10700	10300
Øvrige ledige	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	17200	22200	26600	30000	32500	34000	34600	34200

Udvalget er af den opfattelse, at tilgangen fra grupperne (b) og (c) under de ovenstående forudsætninger må betragtes som maksimumsskøn, mens tilgangen fra gruppe (a) formodentlig vil være stigende med tiden. Man har imidlertid valgt at beregne de økonomiske konsekvenser på grundlag af den i tabellen viste udvikling i antal efterlønsmodtagere.

C. Beskæftigelsesvirkningen

Efterlønsordningen skal blandt andet ses som en arbejdsmarkedspolitisk foranstaltning, der sigter mod en omfordeling af arbejdet, idet ældre lønmodtageres tilbagetrækning fra arbejdsstyrken giver mulighed for beskæftigelse af yngre arbejdsløse.

Da de yngre arbejdstagere formodentlig som en gennemsnitsbetragtning er mere effektive end de 60-66 årige, de afløser, vil afgangen af ældre beskæftigede ikke resultere i en tilsvarende tilgang af yngre.

Det har ikke været muligt at skønne over denne beskæftigelsesfaktor, men udvalget har som en beregningsforudsætning valgt at bruge en beskæftigelsesfaktor på 3/4.

Det kan under disse forudsætninger anslås, at hvis f.eks. ca. 5.000 beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer i alderen 60-66 år overgår til efterløn, vil ca. 3.800 arbejdsløse komme i arbejde.

Benytter f.eks. ca. 10.000 beskæftigede sig af tilbuddet om at overgå til efterløn, vil ca. 7.500 arbejdsløse komme i arbejde.

Da der er tale om en permanent forskydning i tilbagetrækningsmønsteret opstået ved et varigt fald i de 60-66-åriges erhvervsfrekvens, vil der være tale om en engangsforskydning i niveauet for arbejdsløsheden.

Det må formodes, at denne omfordelingsvirkning vil slå hurtigt igennem og holde sig på samme niveau, så længe arbejdsløshedssituationen er nogenlunde uændret.

Ligeledes er det meget vanskeligt at vurdere, hvilken virkning en efterlønsordning vil have på den registrerede ledighed. Virkningen vil blandt andet være afhængig af, i hvor lang tid de langtidsledige, der falder for 26-ugers regelen, ville have været tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende, samt af hvor mange beskæftigede der overgår til efterløn. Virkningen er endvidere betinget af, om de ledige overgår til efterløn, straks de bliver ledige, eller venter, til de falder for 26-ugers regelen.

Forudsættes det, at de langtidsledige er arbejdssøgende gennemsnitligt i 2 år efter, at de er faldet for 26-ugers regelen, at 10 pct. af de beskæftigede overgår til efterløn, og at de ledige benytter sig af tilbuddet et år, før de falder for 26-ugers regelen, vil den registrerede ledighed blive ca. 12.000 mindre i 1979 og de følgende år.

Forudsættes alternativt, at 20 pct. af de beskæftigede overgår til efterløn, og at de ledige overgår straks, de bliver arbejdsløse, vil den registrerede ledighed blive reduceret med ca.20.000 arbejdssøgende.

Udvalget har diskuteret forudsætningerne for ovennævnte beregninger, men har ikke ment at kunne tage stilling til, hvor stort faldet i den registrerede ledighed vil blive. Man har været opmærksom på, at en ændring i den generelle beskæftigelsessituation på arbejdsmarkedet vil påvirke beregningerne.

D. Beregning af udgifter og besparelser

Bruttoudgifterne er opført som de skønnede samlede udgifter til udbetaling af efterløn. Besparelserne er de beregnede offentlige mindreudgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, bistandshjælp og førtidspension som følge af efterlønnens indførelse. Disse mindreudgifter er beregnet under bestemte forudsætninger om, hvilke kontantydelser efterlønsmodtagerne samt de, der bringes i beskæftigelse, ellers ville have været berettiget til.

Ved beregningen af bruttoudgiften til efterløn er det forudsat, at den individuelle dagpengesats gennemsnitligt svarer til ca. 65.000 kr. årlig.

Omstående er angivet udgifterne i efterlønsordningens første år 1979 samt i 1986, hvor ordningens virkninger er slået fuldt igennem, jfr. bilag 7:

	1979			1986		
	Brutto-udgift	Bespa-relse	Netto-udgift	Brutto-udgift	Bespa-relse	Netto-udgift
	mill. kr					
Beskæftigede arbejdsløshedskasse medl.	325	– 220	105	270	– 220	50
Førtidspensionister af enlige kvinder	260	– 80	180	970	– 330	640
Langtidsledige	320	– 260	60	495	– 365	130
Øvrige ledige	165	– 165	0	165	– 165	0
	1070	– 725	345	1900	– 1080	820

Ad (a). Beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer.
Ved beregningen er forudsat, at ca. 3.800 arbejdsløse kommer i arbejde. Af disse anslås det, at ca. 3.200 ellers ville have modtaget arbejdsløshedsdagpenge, ca. 300 forbigående hjælp efter bistandsloven, mens ca. 300 ikke modtager nogen af delene. Der regnes med, at niveauet for den forbigående hjælp svarer til ca. 40.000 kr. på årsbasis.

Ad (b). Førtidspensionister og enlige kvinder.
Besparelsen er beregnet under forudsætning af, at de pågældende ellers ville have fået førtidspension, svarende til ca. 20.000 kr. på årsbasis.

Ad (c). Langtidsledige.
Besparelsen vedrørende de langtidsledige er beregnet under forudsætning af, at 3/4 af dem, der falder for 26-ugers regelen, det første år får forbigående hjælp efter bistandsloven, svarende til ca. 40.000 kr. på årsbasis, og derefter førtidig folkepension, svarende til ca. 20.000 kr. på årsbasis.

Hertil kommer imidlertid, at der for medlemmer i alderen 60-66 år sker en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsforsikringslovens § 55 om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år. Dette betyder, at efterlønsordningen får en tilgang, der er ca. 2.500 personer større, end den ellers ville have været, og der opnås derfor en yderligere besparelse, der svarer til forskellen mellem arbejdsløshedsdagpenge og bistandshjælp det første år og forskellen mellem bistandshjælp og førtidig folkepension det andet år. Ud over de 2.500, der kan komme ind under efterlønsordningen, kan det anslås, at ca. 500 personer, der nok er berettigede til arbejdsløshedsdagpenge, men ikke har anciennitet til at få efterløn, vil blive ramt af stramningen. Besparelsen kan anslås til ca. 90 mill. kr. i 1979 og ca. 135 mill. kr. i 1980 og de følgende år.

Ad (d). Øvrige ledige.
Da disse vil modtage samme dagpengesats, uanset om de overgår til efterløn eller ej, vil denne gruppe nok indgå i antallet af efterlønsmodtagere og påvirke bruttoudgiften til efterløn, men være neutral i forhold til nettoudgiften.

Udviklingen i udgifterne til efterlønsordningen 1979-1986

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Bruttoudgift	mill. kr.							
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	325	325	310	295	280	270	270	270
(b) førtidspensionister	260	480	660	800	890	940	970	970
(c) langtidsledige	320	410	430	470	500	515	515	495
(d) øvrige ledige	165	165	165	165	165	165	165	165
	1070	1380	1565	1730	1835	1890	1920	1900
Besparelse								
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	220	220	220	220	220	220	220	220
(b) førtidspensionister	80	150	210	260	300	320	330	330
(c) langtidsledige	260	305	335	355	370	370	370	365
(d) øvrige ledige	165	165	165	165	165	165	165	165
	725	840	930	1000	1055	1075	1085	1080
Nettoudgift								
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	105	105	90	75	60	50	50	50
(b) førtidspensionister	180	330	450	540	590	620	640	640
(c) langtidsledige	60	105	95	115	130	145	145	130
(d) øvrige ledige	` 0	0	0	0	0	0	0	0
	345	540	635	730	780	815	835	820

E. **Virkningerne** på **provenuet** af indkomstskatten

Skønnene over virkningerne på provenuet af indkomstskatten er foretaget på grundlag af de for indkomståret 1978 gældende udskrivningsregler for indkomstskat i en gennemsnitskommune til stat, kommune, amt og kirke.

Indkomstskatten til staten udskrives i 1978 efter følgende skala:

Af de første 71.000 kr.	svares	14,4 pct.
Af de næste 56.800 kr.	svares	28,8 pct.
Af resten	svares	39,6 pct,

De sociale bidrag udskrives med 4,2 pct. (for skatteydere over 67 år dog kun med 2,2 pct.).

Den gennemsnitlige udskrivningsprocent for skat til kommune, amt og kirke udgør i 1978 22,9.

Det almindelige personfradrag i 1978 udgør 13.300 kr., medens det forhøjede personfradrag til enlige pensionister er på 24.700 kr. (det forhøjede personfradrag til enlige pensionister gives til enlige, der opfylder aldersbetingelserne for at oppebære folkepension (d.v.s. 67 år, for enlige kvinder dog 62 år), eller modtager folkepension, enkepension eller invalidepension eller invaliditetsyde Ise med bistands- eller plejetillæg).

Det er ved udarbejdelsen afde nedenfor anførte skøn forudsat, at enlige personer, der efter de gældende regler ville have modtaget førtidspension og dermed også ville være blevet berettiget til det forhøjede personfradrag til enlige pensionister, ved overgang til en efterlønsordning kun får ret til det almindelige personfradrag.

Der er ikke foretaget nogen opdeling af ændringerne i provenuet af indkomstskatten på stat og kommuner.

Skøn over ændringer i provenuet af indkomstskatten

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	mill kr							
Beskæftigede arbejdsløshedsmedl., der overgår til efterløn	– 75	– 75	– 80	– 85	– 95	– 95	– 95	– 95
Førtidspensionister og enlige kvinder i alderen 62-66 år	70	**130**	**180**	215	235	245	250	250
Langtidsledige, der overgår til efterløn	95	**115**	**110**	120	125	**125**	**130**	125
Arbejdsløse, der kommer i arbejde	50	50	50	50	50	**50**	50	**50**
Genindførelse af en 3-års regel for de 60-66 årige	– **55**	**v 55**	– 55	– 55	– 55	– **55**	– 55	– 55
Samlet stigning i provenuet af indkomstskatten	**85**	165	205	245	260	270	280	275

KAPITEL 7

Finansiering

Efterlønsordningen forudsættes finansieret af arbejdsmarkedets parter ved en forhøjelse af bidragene til arbejdsløshedsforsikringen samt ved besparelser på arbejdsløshedsdagpenge m.v.

Arbejdsgiverbidraget har siden 1 .maj 1976 udgjort 135 kr. pr. beskæftiget. Medlemsbidraget er fastsat til 2,25 gange dagpengesatsen, svarende til 506kr.pr.heltidsforsikretomåretpr. 1 .april 1978.

Nedenfor er skønnet over merindtægten for staten ved at forhøje det årlige arbejdsgiver- og medlemsbidrag.

Da bidragene kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indtægt, er der desuden skønnet over det provenutab på indkomstskatten, der følger af en forhøjelse.

Ved beregningen af provenutabet ved en forhøjelse af medlemsbidraget er forudsat, at kun knap 1/4 af medlemmerne ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrage de faktiske udgifter til arbejdsløshedsforsikringen (lønmodtagerfradrag B), medens de øvrige medlemmer forudsættes at have det faste lønmodtagerfradrag på 20 pct. af lønindkomsten, dog højst 2.000 kr.

Ved at sætte arbejdsgiverbidraget i et bestemt forhold til medlemsbidraget fås følgende merprovenu i april 1978-priser:

Bidrag i forhold til dagpengesats	Bidrag pr. beskæftiget	Provenu af arbejdsgiverbidrag	Merprovenu for arbejdsløshedsforsikring	Provenutab på indkomst skatten
	kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.
0,60	135	150	–	–
0,75	169	188	38	15
1,00	225	250	100	45
1,25	281	310	160	70
1,50	338	375	225	100

En forhøjelse af medlemsbidraget vil give følgende merprovenu i april 1978-priser:

Bidrag i forhold til dagpengesats	Bidrag pr. person	Provenu af medlemsbidrag	Merprovenu for arbejdsløshedsforsikring	Provenutab på indkomstskatten
	kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.
2,25	506	615	–	–
3,00	675	815	200	25
3,50	788	955	340	40
4,00	900	1090	475	60

Der er ikke ved beregningen af provenutabet på indkomstskatten foretaget nogen opdeling mellem stat og kommuner.

KAPITEL 8

Udkast til lovregler om efterløn med bemærkninger

A Udkast til lovregler om efterløn

§ 1.

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 1. september 1977, som ændret ved § 6 i lov nr. 566 af 16. november 1977 og lov nr. 614 af 14. december 1977, foretages følgende ændringer:

1. 1 § 34, stk. 1, nr. 6, indsættes efter "dagpenge": "eller efterløn".

2. I § 43 indsættes som stk. 4: "Efterlønsmodtagere bevarer medlemskab af kassen uanset bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2."

3. I § 55 a, stk. 1, indsættes efter "retten til dagpenge": "for medlemmer under 60 år".

4. I § 55 a, stk. 2, indsættes efter "deltidsforsikret,": "og som er under 60 år,".

5. Efter kapitel 11 indsættes et nyt kapitel 11 a, som affattes således

"Kapitel 11 a. Efterløn

§ **75 a.** Efterløn ydes efter begæring til ældre medlemmer, der forlader arbejdslivet før det 67. år, hvad enten tilbagetrædelsen sker fra beskæftigelse eller ledighed.

§ 75 b. Ret til efterløn har medlemmer af anerkendte arbejdsløshedskasser,

1. som er i alderen 60-66 år,
2. som inden for de sidste 10 år sammenlagt har været medlem i mindst 5 år,
3. som ved overgang til efterløn opfylder betingelserne for ret til dagpenge, og
4. som har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Medlemmer, der modtager ydelser efter den sociale pensionslovgivning, kan ikke samtidig modtage efterløn.

Stk. 3. Medlemmer, der er udtrådt af efterlønsordningen, kan ikke påny overgå til efterløn.

§ 75 c. Det er en betingelse for at bevare ret til efterløn, at medlemmet i efterlønsperioden ikke har haft erhvervsarbejde, herunder ikke-indtægtsgivende arbejde, af større omfang end sammenlagt 200 timer inden for de sidste 12 måneder. Arbejdsdirektøren fastsætter nærmere regler herom efter forhandling med landsarbejdsnævnet.

Stk. 2. Perioder, i hvilke medlemmet modtager dagpenge efter dagpengeloven, medregnes som arbejdsperioder efter forholdet mellem det gennemsnitlige ugentlige timetal i den periode, der danner grundlag for fastsættelsen af dagpengene efter dagpengeloven, og en 40 timers arbejdsuge. Perioder med løn under sygdom medregnes tilsvarende.

Stk. 3. Arbejdsdirektøren kan give tilladelse til, at et medlem, der har haft arbejde i større omfang end angivet i stk. 1, kan forblive i efterlønsordningen, såfremt ganske særlige omstændigheder taler derfor. Til tilladelsen kan knyttes økonomiske vilkår.

§ 75 d. Til medlemmer, der inden for de sidste 10 år sammenlagt har været fuldtidsforsikret i mindst 5 år, deraf mindst 26 uger umiddelbart før overgangen til efterløn, ydes efterløn med et beløb, der svarer til medlemmets dagpenge beregnet efter § 51, stk. 1, jfr. § 47.

Stk. 2. Fra det tidspunkt, da medlemmets dagpengeret ville være ophørt efter § 55, stk. 1, kan efterlønnen de første 2 år dog højst udgøre 80 pct. af højeste dagpenge efter § 47 og derefter højst 60 pct. heraf.

Stk. 3. Efterløn, der fra overgangen til de i stk. 2 nævnte perioder ydes med 80 henholdsvis 60 pct. af højeste dagpenge, reguleres efter § 47.

§ 75 e. Til deltidsforsikrede medlemmer og til

fuldtidsforsikrede medlemmer, der ikke opfylder anciennitetskravet i § 75 d, stk. 1, ydes efterløn med et beløb, der svarer til medlemmets dagpenge beregnet efter § 51, stk. 1, jfr. § 70.

Stk. 2. Fra det tidspunkt, da medlemmets dagpengeret ville være ophørt efter § 72, stk. 1, kan efterlønnen de første 2 år dog højst udgøre 80 pct. af højeste dagpenge efter § 70 og derefter højst 60 pct. heraf.

Stk. 3. Efterløn, der fra overgangen til de i stk. 2 nævnte perioder ydes med 80 henholdsvis 60 pct. af højeste dagpenge, reguleres efter § 70.

§ 75 f. Efterløn udbetales bagud for 4, henholdsvis 5 uger, således at hver udbetalingsperiode slutter næstsidste søndag i en måned.

Stk. 2. Efterløn kan ikke udbetales til medlemmer, der i længere tid opholder sig i udlandet. Nærmere regler fastsættes af arbejdsdirektøren.

Stk. 3. Efterløn kan ikke udbetales til et medlem, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed.

§ 75 g. Arbejdsministeren fastsætter efter indstilling fra arbejdsdirektøren, der har forhandlet med landsarbejdsnævnet, regler om betydningen af arbejde og indtægt i efterlønsperioden for størrelsen af efterlønnen."

6. I § 76, **stk.** 2. *2. pkt,* indsættes efter "dagpenge": "eller efterløn", og efter "dagpengene": "eller efterlønnen".

7. I § 79, stk. 1, indsættes efter "kapitel 9": "og kapitel 11 a,".

8. I § 81, stk. 1, nr. 3, indsættes efter "kapitel 9": "og kapitel 11 a,".

9. § 86, stk. 1, affattes således: "Har et medlem givet kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til dagpenge eller efterløn, skal dagpenge- eller efterlønsbeløbet, som er modtaget med urette, tilbagebetales af medlemmet".

10. § 86, stk. 2, affattes således:

"Stk. 2. I tilfælde, hvor der er udbetalt dagpenge eller efterløn med urette, men hvor medlemmet ikke er pligtig at betale beløbet tilbage i medfør af stk. 1, har kassen kun krav på refusion fra statskassen, såfremt det godtgøres, at den fejlagtige udbetaling ikke kunne være forhindret ved almindelig agtpågivenhed. Kassen kan bestemme, at dagpenge- eller efterlønsbeløb, som kassen herefter ikke får refunderet, endeligt skal afholdes af vedkommende tillidsmand eller afdeling af kassen, såfremt den fejlagtige udbetaling kan tilregnes tillidsmanden eller afdelingen."

11. I § 86, stk. 3, ændres "dagpengebeløb" til: "dagpenge- eller efterlønsbeløb".

12. I § 87. stk. 1, indsættes efter "dagpenge": "eller efterløn".

13. I § 87, **stk.** 2, indsættes efter "dagpenge": "eller efterløn".

14. I § 90 ændres "dagpengebestemmelserne" til: "dagpenge- og efterlønsbestemmelserne."

15. I § 92 indsættes efter "arbejdsløshedsforsikringen": "og om efterløn."

16. § 98, stk. 2, affattes således:

"Stk. 2. Klage over en kasses afgørelse om medlemsret, medlemsbidrag, dagpengeret, ret til efterløn og tilbagebetaling af dagpenge eller efterløn kan af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger indbringes for arbejdsdirektøren."

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. januar 1979.

B. Bemærkninger til udkastets enkelte bestemmelser

Til nr. **1**.

I lighed med, hvad der gælder for udbetaling af dagpenge, foreslås det, at arbejdsløshedskassens vedtægt skal indeholde regler om den dokumentation, der skal foreligge, før der kan ske udbetaling af efterløn. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne side 20-22 om udbetaling.

Til nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at ret til efterløn foreslås gjort betinget af

medlemskab af en arbejdsløshedskasse, jfr. bemærkningerne side 13 under punkt B.

Til nr. 3 og 4.
Det foreslas, at der i forbindelse med indførelse af efterlønsordningen som en nyordning for medlemmer i alderen 60-66 är sker en tilbagevenden til hovedregelen i lovens § 55 om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år som betingelse for ret til dagpenge.

Tilnr. 5 (kapitel 11 a).
Det er fundet bedst stemmende med lovens opbygning at foreslå de særlige bestemmelser om efterløn indføjet i loven som et nyt kapitel 11 a.

Til § 75 a.
I overensstemmelse med ordningens karakter af frivillighed foreslas det, at efterløn ydes efter begæring, og det præciseres, at såvel medlemmer i beskæftigelse som ledige medlemmer kan overgå til efterløn. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne side 14-15 under punkt D.

Til § 75 b.
Bestemmelserne angiver, hvilke betingelser der skal være opfyldt både for at få tillagt efterløn og bevare retten til efterløn. Adgangen til at bevare ret til efterløn er yderligere betinget af bestemmelserne i § 75 c.

Til kravet om medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse henvises til bemærkningerne under punkt B, side 13.

Til stk. 1, nr. 1, henvises til bemærkningerne s. 13 om aldersbetingelser.

***Til** stk. 1, nr. 2,* henvises til bemærkningerne s. 13-14 om medlemsanciennitet.

Til stk. 1, nr. 3, henvises til bemærkningerne s. 14-15 om aktuel dagpengeret.

Til stk. 1, nr. 4, henvises til bemærkningerne s. 15-17 vedrørende krav om bopæl.

Til stk. 2 henvises til bemærkningerne s. I[7] om udelukkelse fra efterlønsordningen som følge af sociale pensionsydelser.

Til stk. 3 henvises til bemærkningerne s. 19 om adgang til genindtræden i efterlønsordningen.

Til § 75 c.
Til stk. 1 henvises til bemærkningerne s. 17-19 om arbejde i efterlønsperioden.

Til stk. 2 henvises til bemærkningerne s. 18 vedrørende perioder med sygedagpenge med hensyn til sammentælling af beskæftigelsesperioder.

Til stk. 3. Bestemmelsen i *stk. 1* om obligatorisk udelukkelse af efterlønsordningen ved overskridelse af arbejdsperioden på 5 uger vil kunne virke uheldig i tilfælde, hvor et medlem uagtsomt har arbejdet ud over den tilladte tid. Der tænkes her specielt på den situation, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt et ikke-indtægtsgivende arbejde skal betragtes som erhvervsarbejde eller hobbybetonet arbejde, og hvor afgørelsen falder ud **til,** at arbejdet skal medregnes i 5 ugers perioden. Det foreslås derfor, at medlemmer i sådanne situationer skal kunne forblive i efterlønsordningen efter arbejdsdirektørens bestemmelse.

Bestemmelsen åbner endvidere mulighed for, at arbejdsdirektøren kan give tilladelse til overskridelse af loftet på 5 ugers arbejde i særlige tilfælde, jfr. bemærkningerne s. 18-19. Forslaget om, at tilladelsen kan gøres betinget af økonomiske vilkår, muliggør eksempelvis, at der kan ske fradrag i efterlønnen under hensyn til det timetal, der er medgået til arbejdets udførelse på samme måde, som der kan foretages fradrag i arbejdsløshedsdagpenge for timer, der er medgået til ikke lønnet arbejde.

Til § 75 d.
Forslaget, der for så vidt angår bestemmelsen i *stk. 1* skal ses i sammenhæng med forslaget til § 75 e, stk. 1, indeholder regler om efterlønnens størrelse til medlemmer, der opfylder kravet om 5 års anciennitet ved inden for de sidste 10 år at have været fuldtidsforsikret i mindst 5 år, deraf mindst 26 uger umiddelbart før overgangen til efterløn.

Efter de foreslåede bestemmelser i *stk. 1* og *stk. 2* er efterlønnen af samme størrelse som medlemmets individuelle dagpengesats lige sålænge, som medlemmet ville have været berettiget til dagpenge. Derefter kan efterlønnen i de næste 2 år højst udgøre 80 pct. og i resten af efterlønsperioden, indtil medlemmet fylder 67 år, højst 60 pct. af den til enhver tid gældende højeste dagpengesats efter lovens § 47.

Forslaget i *stk. 3* indebærer, at der fra det tidspunkt, medlemmet ved overgangen til en af de i stk. 2 nævnte perioder er berettiget til 80 pct., henholdsvis 60 pct. af højeste dagpengesats,

ses helt bort fra medlemmets individuelle dagpengesats, idet efterlønnen i resten af efterlønsperioden udelukkende er sat i forhold til højeste dagpengesats efter lovens § 47 med den regulering, der følger af velstandsstigningen.

Til belysning af forslagets virkninger for fastsættelsen af efterlønnens størrelse i nogle typiske situationer henvises til de side 23-24 anførte eksempler.

Der henvises iøvrigt om forslaget til bemærkningerne i kapitel 5 om efterlønnens størrelse.

***Til** § 75 e.*

Forslaget indeholder regler for fastsættelsen af efterlønnens størrelse til deltidsforsikrede medlemmer, som opfylder betingelserne i § 75 b om ret til efterløn. Reglerne tager desuden sigte på de fuldtidsforsikrede medlemmer, der i medfør af § 68, stk. 4, efter kun 5 ugers arbejde af større omfang end deltidsarbejde overgår fra deltidsforsikring til fuldtidsforsikring, og som efter udvalgsflertallets opfattelse ikke bør have ret til efterløn efter § 75 d.

Efterlønnen til de af forslaget omfattede medlemmer foreslås fastsat på grundlag af dagpengesatsen for deltidsforsikrede. Da fastsættelsen iøvrigt sker efter samme regler som efter forslaget til § 75 d, henvises desuden til de til dette forslag knyttede bemærkninger.

Til§ 75 f.

Til stk. 1. Der henvises til bemærkningerne s. 20-22 om udbetaling af efterløn.

Til stk. 2. Efter forslaget, der skal ses i sammenhæng med forslagets § 75 b, stk. 1, nr. 4, kan efterløn ikke udbetales under længere tids ophold i udlandet. Efter flertallets opfattelse bør der ved udformningen af de nærmere regler herom, som efter forslaget skal fastsættes af arbejdsdirektøren, ske en begrænsning i forhold til, hvad der umiddelbart følger af kravet om bopæl her i landet.

Til stk. 3. Der henvises til bemærkningerne s. 21-22 om midlertidig standsning af udbetaling af efterløn under frihedsberøvelse ved domstols- eller administrativ afgørelse.

Til§ 75 g.

Der henvises til bemærkningerne s. 24-26 om fradrag i efterlønnen.

Til nr. 6.

Som det fremgår af bemærkningerne side 13, punkt B, har udvalgsflertallet ment, at medlemmer, der modtager efterløn, bør betale medlemsbidrag på lige fod med dagpengeberettigede medlemmer. Det betyder bl.a., at bestemmelserne i lovens § 76, stk. 2, 2. punktum, om fritagelse for betaling af medlemsbidrag i visse situationer efter flertallets opfattelse også bør finde anvendelse for efterlønsmodtagere. Forslaget indebærer, at de begrænsninger der efter bestemmelsen gælder for dagpengeberettigede medlemmers fritagelse for bidragsbetaling, også finder anvendelse for medlemmer, der modtager efterløn.

Til nr. 7.

Ordningen skal i videst muligt omfang finansieres gennem forøgede bidrag til arbejdsløshedsforsikringen samt ved besparelser på arbejdsløshedsdagpenge m.v. Udgifter til efterløn indgår i den enkelte kasses økonomi på samme måde som udgifterne til dagpenge, og det foreslås derfor, at regelen om statens refusion af udgifterne til dagpenge udvides til også at omfatte kassens udgifter til efterløn.

Til nr. 8.

Ved den foreslåede ændring skabes der hjemmel til at forlange særskilt opgørelse over udgifterne til efterløn og for tilvejebringelse af oplysninger, der er nødvendige bl.a. med henblik på udarbejdelsen af statistisk materiale som grundlag for en løbende vurdering af ordningens virkning på beskæftigelsessituationen.

Til nr 9, 10, 11, **12** og 13.

Ændringerne vedrører bestemmelser i lovens kapitel 13 om foreseeiser mod kassen, som udvalgsflertallet foreslår overført på gruppen af efterlønsmodtagere. Der henvises herved til bemærkningerne side 13 under punkt B, hvor spørgsmålet om krav om medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse er behandlet, samt til bemærkningerne side 22 under punkt B om standsning af udbetaling af efterløn på grund af forseelser mod kassen.

Tilnr. 14.

Efter bestemmelsen i lovens § 90 kan arbejdsdirektøren, når forholdene inden for en kasse gør

det påkrævet, efter forhandling med landsabejdsnævnet fastsætte særlige regler, som kassen skal iagttage med henblik på at forhindre misbrug af dagpengebestemmelserne. Det foreslås, at arbejdsdirektøren får samme bemyndigelse med henblik på at forhindre misbrug af bestemmelserne om efterløn.

Til nr. 15.

I lovens § 92 er fastsat, at landsarbejdsnævnet er rådgivende for arbejdsdirektøren i almindelige spørgsmål om arbejdsløshedsforsikringen. Ved den foreslåede ændring gøres landsarbejdsnævnet tillige rådgivende i almindelige spørgsmål om efterløn

Til nr. 16.

Efter den foreslåede ændring får medlemmer, der modtager efterløn, samme adgang som kassens øvrige medlemmer til at indbringe klager over kassens afgørelser for arbejdsdirektøren, hvis afgørelse kan efterprøves af ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen

KAPITEL 9

Mindretals- og særudtalelser

A. Repræsentanterne for Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger udtaler:

Spørgsmålet om en efterlønsordning blev oprindelig rejst af Specialarbejderforbundet i Danmark med det formål at gøre det muligt for ældre personer, der var nedslidte på grund af særlig arbejdsmæssige belastninger, at opnå en efterløn.

Det foreliggende forslag lægger ikke vægt på dette sociale kriterium, men derimod alene på, om man som 60-årig har været medlem i 5 år af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse.

Uanset at man taler om efterløn, synes hovedformålet med det nu udarbejdede forslag tilsyneladende at være en særlig førtidspensionsordning, idet det forventes, at de ældre arbejdstagere, der måtte benytte sig at ordningen, ikke påny vender tilbage til arbejdsstyrken, men efter det 67. år fortsætter pensionstilværelsen.

Såfremt forslaget gennemføres, vil der ske et afgørende brud med de hidtidige principper for pensionstildeling, idet alle borgere indtil nu har haft lige muligheder for at opnå pensionsudbetalinger fra det offentlige. Med dette forslagbegunstiges godt halvdelen af den samlede arbejdsstyrke mellem 60 og 67 år, uden at det kriterium, ud fra hvilket begunstigelsen foretages, forekommer objektivt begrundet. Med forslaget om, at 5 års medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse kvalificerer til indtræden i efterlønsordningen, udelukkes såvel de lønmodtagere, der fuldt og helt tilhører arbejdsstyrken, men ikke er ledighedsforsikrede, som de selvstændige næringsdrivende og medhjælpende hustruer, som, hvad enten de måtte have ønsket det eller ej, ikke har haft mulighed for at blive arbejdsløshedsforsikrede forud for 1977 og derfor under ingen omstændigheder før tidligst i 1982 er i stand til at indtræde i den foreslåede ordning.

Netop for at tilpasse de sociale pensioner mest muligt til en varierende tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet blev pensionsreformarbejdsgruppen af socialministeren anmodet om særligt at overveje disse spørgsmål, og på baggrund af pensionsreformarbejdsgruppens betænkning fremsatte socialministeren i folketinget forslag om ændrede førtidspensionsregler. Disse blev vedtaget af folketinget i 1977.

I kraft af de nugældende regler kan der derfor ydes førtidspension til personer mellem 60 og 67 år, nåi svigtende helbred eller sociale og arbejdsmæssige grunde taler herfor. Førtidspension tildeles efter en individuel behandling, og det er oplyst, at ordningen ikke har været rigoristisk administreret.

En meget stor del af de, der forventes at ville søge efterløn efter den nu foreslåede ordning, ville allerede i dag efter gældende regler være berettiget til førtidspension, hvilket da også fremgår af de opstillede regneeksempler over virkningen af ordningen.

Hovedtanken bag den her foreslåede ordning er derfor tilsyneladende ikke at udvide kredsen af personer, der kan opnå førtidspension, men at begunstige en persongruppe ved at tilbyde et væsentligt højere ydelsesniveau end det i dag gældende. Arbejdsgiverrepræsentanterne kan ikke anbefale, at de ældre medborgere i arbejdsstyrken i ydelsesmæssig henseende af det offentlige behandles ulige.

Dette synspunkt har Socialministeriet hidtil været enig i, idet man med de ovennævnte begrundelser da også tidligere har afvist et tilsvarende efterlønsforslag.

Det er måske af denne grund, den nu foreslåede ordning er tænkt placeret under Arbejdsministeriet som en arbejdsmarkedspolitisk foranstaltning, men da den samtidig er udformet som en helt frivillig ordning, hvor alder og A-kassemedlemskab er eneste kriterium for opnåelse af efterløn, gives der ingen mulighed for at anvende den som sådan.

Det fremlagte forslag tager udgangspunkt i

arbejdsløshedsforsikringssystemet, uanset at en fremtidig efterlønsmodtager ikke er arbejdsløs, idet det forudsættes, at han trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet og således ikke længere er til rådighed for anvisning. Det hidtidige arbejdsløshedsbegreb har været begrænset til at omfatte personer, der stillede sig til rådighed for arbejdsmarkedet, men ikke kunne opnå beskæftigelse. iMed det foreliggende forslag udvides arbejdsløshedsforsikringssystemets personkreds med en gruppe, der ikke længere tilhører arbejdsmarkedet, og der pålægges arbejdsløshedskasserne opgaver, som intet har med forsikring at gøre og ej heller direkte vedrører arbejdsløshedssituationer. Derimod skal A-kasserne løse en rent social opgave som førtidspension, der hidtil har været hjemmehørende i offentligt regie.

Ved principielt at sidestille personer, der har forladt arbejdsstyrken, med arbejdsløse, fremkommer en række uhensigtsmæssige situationer. Det er således et brud på alle hidtidige principper at udbetale pensionsbeløb på det høje dagpengeniveau. Dagpengeniveauet er nemlig et udtryk for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og det er fastsat under hensyntagen til, at det er en ydelse i en begrænset overgangsperiode, indtil personen påny opnår beskæftigelse. Pensioner er derimod normalt udtryk for en varig ydelse til personer, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, hvorfor der ved fastsættelsen af ydelsesniveauet for førtidspensionsordninger hidtil har været taget udgangspunkt i det almindelige folkepensionsydelsesniveau. Ved at benytte arbejdsløshedsdagpengeregleme fremkommer yderligere den situation, at lønniveauet umiddelbart forud for overgangen til den foreslåede efterlønsordning bliver bestemmende for den såkaldte efterlønstildeling i en årrække. Det bliver overordentligt tilfældigt, hvilken efterløn den enkelte i givet fald vil være berettiget til at modtage.

Eftersom ordningen ikke har noget med arbejdsløshedsforsikring at gøre, forekommer det heller ikke rimeligt eller hensigtsmæssigt at benytte arbejdsløshedsforsikringssystemets finansieringsmodel i forbindelse med den foreslåede efterlønsordning, idet pensionsudgifter hidtil har været offentligt finansierede.

I det omfang man forestiller sig de af denne ordning medfølgende merudgifter finansieret gennem forøgede arbejdsgiverbidrag til arbejdsløshedsforsikringen, henleder arbejdsgiverrepræsentanterne opmærksomheden på, at yderligere omkostningsstigninger for erhvervslivet afgørende strider mod de flerårige bestræbelser af omkostningsdæmpende art, som folketinget har vedtaget i 1976 og 1977.

Som det fremgår af betænkningen, har det ikke været muligt at fastslå, hvor store udgifter den foreslåede ordning vil medføre, hvorfor der alene er tale om regneeksempler. Hvis det anførte regneeksempel viser sig at være realistisk, vil der i det første år - 1979 — være 17.200 personer, der modtager efterløn, medens alene 3.700 ledige jobs vil blive besat. De resterende personer vil således blot skifte fra en økonomisk overførelsesordning til en anden.

I det hele er afsnittene om den beskæftigelsesmæssige effekt og finansieringen meget løse, idet de hviler på en række af hinanden uafhængigt opstillede forudsætninger, hvoraf nogle er direkte forkerte. Det gælder således antagelsen om, at arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsforsikringen står i et bestemt forhold til de forsikredes medlemsbidrag. Disse størrelser har intet med hinanden at gøre.

Det kunne have været ønskværdigt, om det havde været muligt at fremstille en beregning over den henholdsvis forventede minimale og maksimale effekt for såvel udgifter som beskæftigelse. Herved ville det være muligt at vurdere, hvordan udsvingene ville være, såfremt forudsætningerne blev ændret. Det kunne således være af interesse at vide, hvorledes ordningens eventuelle indførelse måtte formodes at påvirke de 50-60 åriges indmeldelse i arbejdsløshedsforsikringssystemet, og hvilke merudgifter dette ville medføre.

Det er også et savn i udvalgets flertalsindstilling, at det ikke tidsmæssigt har været muligt at belyse øvrige lovgivningsmæssige konsekvenser af efterlønsordningens indførelse. Som eksempel herpå kan nævnes, at der ikke er taget stilling til, hvorvidt funktionærer, der ville være berettigede til at modtage fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a, er berettigede til såvel denne type efterløn som den i ordningen foreslåede efterløn.

Som det fremgår af disse bemærkninger, kan dette forslag ikke anvendes som led i en aktiv arbejdsmarkedspolitik, og betragtet som en so-

cial foranstaltning er det i afgørende modstrid med mangeårige danske traditioner. Arbejdsgiverrepræsentanterne må derfor kraftigt anbefale, at forslaget ikke gennemføres.

B. Repræsentanterne for de i udvalget repræsenterende lønmodtagerorganisationer udtaler:

Da udvalget ikke har fundet det hensigtsmæssigt i enkeltheder at tage stilling til finanseringen - bortset fra det meget væsentlige bidrag i form af besparelser i arbejdsløshedsdagpenge m.v. — ønsker de i udvalget repræsenterede lønmodtagerorganisationer at tilkendegive, at en forhøjelse af lønmodtagernes medlemsbidrag kan tiltrædes som en del af finansieringen, såfremt denne forhøjelse holdes inden for en snæver ramme.

Lønmodtagerorganisationerne forudsætter iøvrigt, at udgiftsfordelingen mellem parterne på arbejdsmarkedet sammensættes således, som det kendes fra andre ordninger, der helt eller delvis finansieres af arbejdsmarkedets parter, d.v.s. arbejdsgiversiden bidrager med 2/3 og lønmodtagernes medlemsbidrag dækker 1/3.

Uddrag af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 1. september 1977

Afsnit III. Arbejdsløshedsforsikring.

Kapitel 7. Anerkendte arbejdsløshedskasser.

Anerkendelse.

§ 30. Ved en arbejdsløshedskasse forstås i denne lov en forening enten af lønmodtagere eller af selvstændige erhvervsdrivende, der har sluttet sig sammen alene med det formål at sikre sig økonomisk bistand i tilfælde af ledighed.

§ 31. Arbejdsministeren meddeler efter begæring anerkendelse til arbejdsløshedskasser, der opfylder betingelserne i § 32.

Stk. 2. Findes der en anerkendt arbejdsløshedskasse for et fag, jfr. § 32, kan arbejdsministeren dog nægte at anerkende en ny arbejdsløshedskasse for faget.

§ 32. En arbejdsløshedskasse kan kun anerkendes, hvis:

1. den optager medlemmer fra et eller flere bestemte fag inden for handel, kontorvirksomhed, industri, håndværk, landbrug m.v., fiskeri, beværternæring, transportvirksomhed og anlægsvirksomhed eller fra sådanne andre erhvervsområder, som arbejdsministeren sidestiller med de nævnte fag,
2. den har mindst 1.000 medlemmer, og
3. dens vedtægt er i overensstemmelse med §34.

§ 33. Begæring cm anerkendelse indsendes til arbejdsdirektoratet ledsaget af:

1. et eksemplar af kassens vedtægt,
2. fortegnelser over medlemmer med angivelse af alder og stilling,
3. udskrift af den beslutning, i henhold til hvilken anerkendelsen søges, samt
4. for så vidt kassen ikke er nyoprettet, det sidste års regnskab.

Vedtægter.

§ 34. En anerkendt arbejdsløshedskasses vedtægt skal være i overensstemmelse med en standardvedtægt, som udarbejdes af arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet og godkendes af arbejdsministeren.

Stk. 2. Vedtægten skal indeholde oplysninger om:

1. Kassens navn, hjemsted, formål og faglige område.
2. Kassens ledelse og de enkelte organers myndighed samt om urafstemning.
3. Medlemmernes optagelse, rettigheder og pligter.
4. Regnskabsvæsen, kasseeftersyn og revision samt anbringelse af kassens midler. Af kassens revisorer skal mindst én være statsautoriseret revisor.
5. Regler om vedtægtsændringer og om formuens anvendelse ved anerkendelsens bortfald.
6. Regler om den dokumentation, der skal foreligge, før dagpenge kan udbetales.

§ 35. Ændring af en anerkendt arbejdsløshedskasses vedtægt er først gyldig, når ændringen godkendes af arbejdsdirektøren.

Stk. 2. Vedtægtsændring, hvorved det bestemmes, at deltidsarbejdende kan optages som medlemmer af kassen, jfr. kapitel 11, er dog kun gyldig, når ændringen godkendes af arbejdsministeren.

Bortfald af anerkendelse.

§ 36. Anerkendelse af en kasse bortfalder, når beslutning herom træffes af kassens øverste myndighed med mindst $^3/_4$ af de afgivne stemmer, og beslutningen derefter, ligeledes med mindst $^3/_4$ flertal af de afgivne stemmer, godkendes ved almindelig afstemning (urafstemning) blandt alle kassens medlemmer.

§ 37. Hvis en kasse ikke mere opfylder betingelserne for at blive anerkendt, jfr. § 32, bortfalder anerkendelsen med udgangen af vedkommende regnskabsår, medmindre arbejdsministeren bestemmer, at der skal gives kassen en yderligere frist for bortfaldet.

§ 38. Arbejdsministeren kan bestemme, at anerkendelsen af en kasse bortfalder, eller at statens refusion, jfr. § 79, stk. 1, bortfalder for et regnskabsår,

1. hvis kassens ledelse tilsidesætter reglerne i denne lov eller bestemmelser, der er givet i henhold til loven, eller hvis kassens virksomhed ikke foregår under iagttagelse af fornøden påpasselighed og orden, eller
2. hvis arbejdsdirektøren og landsarbejdsnævnet skønner, at kassen uden direkte at overtræde gældende regler dog i forholdet til medlemmerne eller til andre anerkendte arbejdsløshedskasser, virker på en for arbejdsløshedsforsikringen i dens helhed uheldig måde.

§ 39. Bortfalder en kasses anerkendelse efter §§ 37 eller 38, kan arbejdsministeren bestemme, at kassens medlemmer skal have ret til overflytning til anden anerkendt arbejdsløshedskasse. Bortfalder anerkendelsen efter § 36, kan tilsvarende bestemmelse træffes, når ganske særlige omstændigheder taler derfor.

§ 40. Den afgørelse, der ved anerkendelsens bortfald træffes om anvendelsen af den del af kassens formue, som ikke vedrører administrationsudgifter, jfr. § 77, stk. 1, er først gyldig, når afgørelsen godkendes af

arbejdsdirektøren. Ingen del af denne formue kan fordeles mellem medlemmerne.

Kapitel 8. Medlemskab af anerkendte arbejdsløshedskasser.

Nydende medlemskab.

§ 41. Ret til optagelse som medlem har personer.

1. som har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland, jfr. dog stk. 5 og stk. 6,
2. som er mellem 16 og 65 år, og
3. som umiddelbart før begæring om optagelse har haft arbejde som lønmodtager inden for kassens faglige område i mindst 5 uger med en gennemsnitlig arbejdstid på over 30 timer ugentlig, jfr. dog kapitel 11, eller som dokumenterer at kunne få sådant arbejde umiddelbart efter optagelsen, eller som har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse til kassens faglige område af mindst 18 måneders varighed, eller som mere end midlertidigt udøver selvstændig erhvervsvirksomhed, eller som af tjener værnepligt.

Stk. 2. Overflytning af et medlem fra anden kasse kan ske efter medlemmets fyldte 65. år.

Stk. 3. Ingen må være medlem af mere end én kasse.

Stk. 4. Lærlinge, som er omfattet af § 1 i lov om lærlingeforhold, har ikke ret til optagelse.

Stk. 5. Arbejdsministeren kan bemyndige arbejdsdirektøren til efter forhandling med landsarbejdsnævnet under forudsætning af gensidighed at fravige bopælskravet i stk. 1, nr. 1, for personer, der arbejder her i landet, men har bopæl i udlandet (grænsegængere).

Stk. 6. Når forholdene taler derfor, kan arbejdsdirektøren uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, tillade, at personer, der har bopæl på Færøerne og i Grønland, optages som medlem.

§ 42. Medlemmer, som tager erhvervsarbejde uden for kassens faglige område, skal lade sig overflytte til anden kasse, jfr. § 94, eller udtræde af kassen.

§ 43. Medlemmer, som ikke har deres væsentligste livsophold ved erhvervsarbejde, eller som ikke kan anses for arbejdssøgende til regelmæssigt erhvervsarbejde, skal udtræde af kassen. Medlemmer, der er holdt op med arbejde for at gennemgå en uddannelse, eller som af anden grund midlertidigt ikke er arbejdssøgende, kan dog bevare medlemskab af kassen.

Stk. 2. Medlemmer, som må anses for uegnet til regelmæssigt arbejde eller til samarbejde med arbejdsledere eller arbejdskammerater, skal udtræde af kassen.

Stk. 3. Om tab af medlemsret på grund af restance med medlemsbidrag eller som følge af forseelser mod kassen gælder reglerne i §§ 78, 86 og 87.

§ 44. Uanset bestemmelserne i §§ 42 og 43 kan arbejdsdirektøren tillade

1. at et medlem, som tager lønarbejde uden for kassens faglige område, bevarer medlemskab i denne, såfremt der ikke findes anden kasse, hvortil medlemmet kan overflyttes, jfr. § 94, og
2. at et medlem, som mere end midlertidigt overgår til selvstændig erhvervsvirksomhed uden at kunne overflyttes til anden kasse, eller som i øvrigt ikke længere opfylder betingelserne i § 43 for medlemskab, kan bevare dette i ½ år, dog uden ret til dagpenge. Såfremt medlemmet på ny opfylder betingelserne for medlemskab, indtræder ret til dagpenge, uanset om betingelserne i kapitel 10 er opfyldt, dog først når medlemmet har haft arbejde i det omfang, som er angivet i § 41, stk. 1. nr. 3. Arbejdsdirektøren kan dog tillade, at der bortses fra denne betingelse.

Stk. 2. Arbejdsdirektoren kan bestemme, at et medlem, om hvis ret til fortsat medlemskab'der hersker tvivl, i indtil 1 år kan bevare medlemskab af kassen uden ret til dagpenge.

§ 45. (Ophævet ved lov nr. 254 af 8. juni 1977).

Kapitel 9. Beregning af dagpenge m. v.

§ 46. Dagpenge ydes for indtil 6 dage om ugen efter reglerne i kapitel 10. Beregning af dagpengene sker for en uge ad gangen. Udbetaling sker ugevis bagud, medmindre andet fastsættes i vedtægten.

Stk. 2. Dagpengenes størrelse fastsættes af kassen for et halvt år ad gangen med virkning fra 1. april og 1. oktober. Beløbet skal være ens for alle medlemmer, jfr. dog kapitel 11. Omfatter kassen grupper af medlemmer med forskellige indtægtsforhold, kan der dog fastsættes et beløb for hver gruppe. Dagpenge skal fastsættes til hele kronebeløb.

§ 47. Dagpengene kan højst fastsættes til et beløb, der for en uge svarer til 90 pct. af ugeløn ved fuld, sædvanlig arbejdstid med den af Danmarks Statistik offentliggjorte timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet i nærmest forudgående april kvartal ved fastsættelsen pr. 1. april og nærmest forudgående oktober kvartal ved fastsættelsen pr. 1. oktober. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb.

§ 48. Har en kasse fastsat dagpengene mere end 10 pct. under maksimumsbeløbet, uden at dette, jfr. herved § 51, er begrundet i lønniveauet inden for kassens område eller inden for de grupper, der hører under dette område, kan en vedtagelse om at forhøje dagpengene først få virkning fra den 1. april, der ligger mindst 1 år efter, at kassen skriftligt har underrettet arbejdsdirektoratet om vedtagelsen. I dette år beregnes medlemsbidraget efter det forhøjede dagpengebeløb.

§ 49. Arbeidsdirektøren kan pålægge en kasse at forhøje dagpengene, hvis disse, uden at dette, jfr. herved § 51, er begrundet i indtægtsniveauet inden for kassens område eller de under dette hørende grupper, er fastsat lavere end maksimumsbeløbet og,tillige lavere end fastsat i internationale konventioner, som er tiltrådt af Danmark.

§ 50. Har en kasse fastsat dagpenge af forskellig størrelse for de grupper, der hører under kassens område, udbetales dagpengene til et medlem, der har skiftet arbejde fra én gruppe til en arden, først efter den nye sats, når arbejdet i den nye gruppe har varet uafbrudt i over 5 uger. Derimod ændres medlemsbidraget straks ved overgangen til den nye gruppe.

§ 51. Dagpenge kan til det enkelte medlem højst udbetales med et beløb, der udgør 9/10 af summen af medlemmets hidtidige arbejdsfortjeneste og beløb, hvormed arbejdsfortjenesten inden for vedkommende fag senere er ændret i kraft af pristalsreguleringen. Arbejdsdirektøren fastsætter regler om fremgangsmåden ved beregning af arbejdsfortjenesten.

Stk. 2. Til et medlem, der opnår dagpengeret efter § 54, og som ikke forud for ledigheden har haft uafbrudt beskæftigelse i mindst 13 uger, udbetales dagpenge med et beløb, der udgør 9/10 af den mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer aftalte mindste arbejdsfortjeneste inden for normallønsområdet.

Stk. 3. Til en person, der er optaget som medlem under aftjening af værnepligt, udbetales dagpenge efter stk. 2. Til en person, der er optaget som medlem forinden aftjening af værnepligt, udbetales dagpenge efter stk. 1. dog således at dagpengene mindst udgør det beløb, som folger af stk. 2.

Stk. 4. Modtager et medlem i anledning af ledighed ydelser, som ikke er omfattet af denne lov, skal dagpengene nedsættes, således at den samlede daglige pengehjælp, medlemmet modtager, ikke overstiger det beløb, der kan udbetales efter stk. 1. 2 eller 3.

Stk. 5. Et medlem, der ved optagelsen har eller senere erhverver ret til ydelser af den art, som er nævnt i stk. 4, skal straks underrette kassens ledelse herom.

Stk. 6. Dagpenge efter stk. 1-4 afrundes til nærmeste hele kronebeløb.

§ 52. Et medlem, som:

1. efter en arbejdstilladelse, der er udstedt i henhold til fremmedlovgivningen, er forpligtet til at være medlem af en arbejdsløshedskasse.
2. er ledig og berettiget til dagpenge fra kassen og
3. efter et skøn over beskæftigelsesforholdene ikke vil kunne få anvist arbejde inden for en rimelig tid,

har ret til af kassen at få betalt udgiften ved rejse til sit hjemland.

Stk. 2. Nærmere regler, herunder om hjemrejseudgiftens beregning, fastsættes af arbejdsdirektøren.

Kapitel 10. Betingelser for ret til dagpenge.

§ 53. Ret til dagpenge opnås efter 6 måneders medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse for lønmodtagere. Arbejdsministeren kan dog fastsætte særregier for lønmodtagere, der har opsigelsesvarsel på 6 måneder og derover.

Stk. 2. Ret til dagpenge opnås efter 1 års medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

§ 54. Den, der som lærling har været afskåret fra medlemskab i henhold til § 41, stk. 4, eller den. som har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse af den i § 41. stk. 1, nr. 3. nævnte art. opnår ret til dagpenge umiddelbart efter optagelse som medlem, såfremt begæring om optagelse som medlem af kassen fremsættes inden 2 uger efter læretidens eller den erhvervsmæssige uddannelses afslutning.

§ 55. Ret til dagpenge er betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed.

Stk. 2. For et medlem, hvis ret til dagpenge er bortfaldet som følge af, at betingelsen i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelse af retten til dagpenge betinget af; at medlemmet har været beskæftiget som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende i det omfang, som er nævnt i stk. 1, inden for de sidste 18 måneder.

§ 55 a. I tiden indtil 1. januar 1978 er retten til dagpenge uanset bestemmelsen i § 55, stk. 1, betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid, i mindst 26 uger inden for de sidste 4 år eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed.

Stk 2. I tiden indtil 1. januar 1978 er retten til dagpenge for et medlem, der i henhold til § 68, stk. 1 eller 2, betragtes som deltidsforsikret, uanset bestemmelsen i § 72, stk. 1, betinget af, at medlemmet før hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid i mindst 17 uger inden for de sidste 4 år, eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed.

§ 56. I arbejdsperioderne efter § 55 medregnes tidsrum, hvori medlemmet har været indkaldt til aftjening af værnepligt, tidsrum, hvori han har forrettet frivillig tjeneste ifølge kontrakt med forsvaret, samt tidsrum, hvori han har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse af den i § 41, stk. 1, nr. 3, nævnte art.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren fastsætter efter forhandling med landsarbejdsnævnet regler om arbejdsperiodernes beregning for medlemmer, der som følge af sygdom, arbejdsudygtighed, deltagelse i kursus eller af tilsvarende årsager har været uden arbejde.

§ 57. Dagpenge kan kun udbetales til et medlem, som er ledigt. Dog har et medlem, der anmelder krav for tab af løn m. v. over for Lønmodtagernes Garantifond, ret til dagpenge som lån imod overdragelse af kravet til arbejdsløshedskassen til sikkerhed. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. En selvstændig erhvervsdrivende anses for ledig, når hans personlige arbejde i virksomheden er ophørt mere end midlertidigt.

Stk. 3. Et medlem, som vil begære dagpenge udbetalt, skal ved ledighedens indtræden henvende sig til arbejdsformidlingen for at søge arbejde. I ledighedsperioden — bortset fra ferie — skal medlemmet opretholde kontakt med arbejdsformidlingen.

Stk. 4. Nærmere regler om medlemmets kontakt med arbejdsformidlingen, herunder regler om personligt fremmøde, fastsættes af arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet. For et fag eller en del af et fag kan der i ganske særlige tilfælde fastsættes regler, hvorefter kontakten foregår andetsteds end hos arbejdsformidlingen.

§ 58. Efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætter arbejdsdirektøren regler om udbetaling af dagpenge for søgne-

helligdage samt om retten til dagpenge for et medlem,

1. som under ledighed har bibeskæftigelse som lønarbejder eller ved selvstændig virksomhed, eller hvis ægtefælle driver selvstændig virksomhed, eller
2. som ikke får løn for tidsrum, hvori arbejdet indstilles på grund af vejrliget.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren kan fastsætte regler om udbetaling af dagpenge til et medlem, som bliver ledig på Færøerne, i Grønland eller i udlandet.

§ 59. Når et ledigt medlem, som er arbejdssøgende til arbejde i fuld, sædvanlig arbejdstid, opnår arbejde af kortere varighed, nedsættes dagpengene. Nedsættelsen sker efter forholdet mellem medlemmets arbejdstid i vedkommende uge og fuld, sædvanlig arbejdstid. Inden for områder, hvor nedsættelse ikke kan foretages på grundlag af arbejdstiden, sker nedsættelsen under hensyn til arbejdslønnen.

Stk. 2. Særregler om nedsættelse af dagpengene kan fastsættes for arbejdsområder, hvor forholdene muliggør, at et ledigt medlem opnår særlig høj arbejdsløn i en begrænset arbejdstid.

Stk. 3. Arbejdsdirektøren fastsætter nærmere regler efter forhandling med landsarbejdsnævnet.

§ 60. (Ophævet ved lov nr. 317 af 19. juni 1974).

§ 61. Dagpenge må ikke udbetales til et medlem, hvis ledighed skyldes, at han er omfattet af strejke eller lockout (konflikt).

Stk. 2. Som omfattet af konflikt anses:

1. et medlem af en kasse eller afdeling, inden for hvis faglige område konflikt er iværksat, når medlemmet ved konfliktens iværksættelse er beskæftiget på den konfliktberørte virksomhed,
2. et medlem, der ved konfliktens iværksættelse er beskæftiget på den konfliktberørte virksomhed, og hvis lønvilkår må antages at ville blive direkte påvirket af konfliktens udfald.

Stk. 3. Såfremt mindst 65 pct. af de medlemmer af en kasse eller en afdeling deraf, som er i arbejde ved konfliktens iværksættelse, efter stk. 2 anses for omfattet af konflikten, skal der normalt lukkes for udbetaling af dagpenge til kassens (afdelingens) øvrige medlemmer. Nærmere regler herom fastsættes for 3 år ad gangen af arbejdsministeren efter forhandling med arbejdsdirektøren, Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

§ 62. Dagpenge må ikke udbetales til et medlem,

1. som er syg eller i øvrigt arbejdsudygtig,
2. som afhjælper værnepligt eller unddrager sig denne, eller
3. som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed, eller som forsørges på anstalt.

§ 63. Dagpenge må ikke udbetales til et medlem,

1. som uden fyldestgørende grund vægrer sig ved at overtage et passende arbejde, der anvises ham af arbejdsformidlingen, og for hvilket lønnen ikke er lavere end den, som efter overenskomst mellem arbejdsgivere og lønmodtagere gælder for tilsvarende arbejde, eller
2. som uden fyldestgørende grund forlader sit arbejde, eller hvis ledighed skyldes utilbørlig adfærd på arbejdspladsen.

Stk. 2. Et medlem kan ikke med rette, jfr. stk. 1, nr. 1, vægre sig ved at overtage arbejde, som ligger uden for hidtidigt fagområde, når der på det sted, hvor arbejdet skal udføres, er behov for overførsel af arbejdskraft fra andre fagområder, når medlemmet har evner og kræfter til at udføre arbejdet, og når muligheden for at vende tilbage til det hidtidige fagområde ikke forringes væsentligt. Dette sidste gælder dog kun i tilfælde, hvor medlemmets tilknytning til det hidtidige fagområde påviseligt er således bevaret, at det er rimeligt at tage hensyn hertil.

Stk. 3. For et medlem af en kasse, som i henhold til § 24 har tilladelse til at foretage privat arbejdsanvisning, finder reglen i stk. 1, nr. 1, tilsvarende anvendelse, når kassen anviser medlemmet arbejde.

§ 64. Til et medlem, som modtager pension i henhold til lov om folkepension, lov om invalidepension m. v. eller lov om pension og hjælp til enker m. fl. og til et medlem, som er fyldt 67 år, kan dagpenge i løbet af 12 måneder i træk ikke udbetales med

beløb, som sammenlagt svarer til dagpenge for mere end 78 dage. Dagpenge i de sidste 3 måneder, før pensionen begynder at løbe, og i de sidste 3 måneder før den 1. i måneden, efter at medlemmet fylder 67 år, medtages ved beregningen af, om retten til dagpenge er opbrugt.

Stk. 2. Når retten til dagpenge er opbrugt efter stk. 1 inden for en periode, hvori medlemmet ikke har haft uafbrudt arbejde i mindst 5 uger, kan dagpenge kun udbetales for en følgende 12 måneders periode, hvis medlemmet efter ophøret af ret til dagpenge har haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 13 uger.

Stk. 3. Når et medlem, som er omfattet af stk. 1, har haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 13 uger inden for en periode af højst 26 uger, har medlemmet ret til dagpenge uden hensyn til dagpengeudbetalinger forud for denne periode.

Stk. 4. For et medlem, som ansøger om pension, men som fortsat opfylder betingelserne for at være medlem af kassen, gælder reglerne i stk. 1-3. Afslås pensionsansøgningen, efterbetales der medlemmet de dagpenge, der er bortfaldet i henhold til 1. pkt.

§ 65. Når et medlems ledighed inden for et år overstiger en bestemt grænse, påhviler det kassen at undersøge årsagen til ledigheden med henblik på, om medlemmet har behov for hjælp af behandlingsmæssig eller optræningsmæssig art for at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Stk. 2. Det påhviler medlemmet at medvirke ved undersøgelsen.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter de nærmere regler.

Kapitel 11. Særregler for deltidsarbejdende.

§ 66. Reglerne i dette kapitel finder anvendelse i anerkendte arbejdsløshedskasser, som i vedtægten fastsætter, at deltidsarbejdende, som ikke ønsker eller evner at have arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid, kan optages som medlemmer ?f kassen.

Stk. 2. Hvor der ikke i dette kapitel er fastsat særregler, finder lovens øvrige bestemmelser anvendelse.

§ 67. Som deltidsarbejde betragtes arbejde, hvis varighed, bortset fra merarbejde af tilfældig karakter, er mindst 15 timer og højst 30 timer om ugen, eller som har en sådan varighed, beregnet i gennemsnit for en måned.

§ 68. Et medlem, som til kassen anmelder at have deltidsarbejde, betragtes som deltidsforsikret.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på en person, som ved begæring om optagelse som medlem anmelder at have haft deltidsarbejde i de sidste 5 uger eller at ville få sådant arbejde efter optagelsen.

Stk. 3. Et medlem, som straks ved anmeldelse om ledighed, jfr. § 57, stk. 3, 1. pkt., fremsætter begæring herom, betragtes som deltidsforsikret, såfremt medlemmet nu har særlige, vægtige grunde til at påtage sig deltidsarbejde. Såfremt der under ledighed sker ændringer, således at et fuldtidsforsikret medlem nu har særlige, vægtige grunde til alene at påtage sig deltidsarbejde, kan overgang til deltidsforsikring finde sted.

Stk. 4. Et deltidsforsikret medlem, som i 5 uger har haft arbejde i større omfang end deltidsarbejde, skal anmelde dette til kassen. Medlemmet betragtes herefter ikke som deltidsforsikret fra tidspunktet for arbejdets begyndelse.

Stk. 5. Efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætter arbejdsdirektøren regler om formen for den anmeldelse, som er omtalt i stk. 1, 2 og 4, og om den dokumentation, der skal ledsage anmeldelsen.

Stk. 6. Et deltidsforsikret medlem, som undlader at foretage den anmeldelse, som er foreskrevet i stk. 4, udelukkes fra ret til dagpenge efter regler, som fastsættes af arbejdsdirektøren.

§ 69. Et deltidsforsikret medlem, som har andet erhverv, der udføres inden for fagets normale arbejdstid, har ikke ret til dagpenge, medmindre arbejdsdirektøren i særlige tilfælde og eventuelt på særlige vilkår giver tilladelse dertil.

§ 70. Dagpengenes størrelse for deltidsforsikrede medlemmer fastsættes særskilt af

Rassen efter regierne i § 46. stk. 2. Disse dagpenge kan ikke fastsættes tii et højere belob end 2 3 af det beløb, hvortil dagpengene er fastsat for kassens øvrige medlemmer (de ovrige medlemmer af gruppen).

§ 71. Vægring ved ar overtage anvist arbejde, jfr. § o3, stk. i, nr. 1. anses som fyldestgørende begrundet, hvis der anvises et deltidsforsikret medlem arbejde af større omfang end deltidsarbejde.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, nar et medlem, der i henhold til § 68, stk. 1 eller 2, betragtes som deltidsforsikret, i de sidste ~ uger for ledigheden har haft arbejde i større omfang *end* deltidsarbejde.

§ 72. For et medlem, der i henhold til § 68, stk. 1 eiler 2, betragtes som deltidsforsikret, er ret til dagpenge betinget af, at medlemmet før hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 17 uger inden for de sidste 3 år.

Stk. 2. For et medlem, hvis ret til dag - penge er bortfaldet som følge af, at betingelsen i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelse af retten til dagpenge betinget af, at medlemmet har haft arbejde som lønmodtager i det omfang, som er nævnt i stk. 1. inden for de sidste 18 måneder.

§ 73. Når et ledigt, deltidsforsikret medlem opnår arbejde i et omfang, der svarer til den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid inden for de sidste 5 uger før ledighedens indtræden, kan der ikke udbetales dagpenge. Opnår medlemmet arbejde af kortere varighed, nedsættes dagpengene. Nedsættelsen sker efter forholdet mellem medlemmets arbejdsfortjeneste i vedkommende uge og den hidtidige arbejdsfortjeneste. Er den hidtidige fortjeneste opnået ved en ugentlig arbejdstid på over 30 timer tages kun fortjenesten ved en arbejdstid på 30 timer i betragtning.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren fastsætter nærmere regler efter forhandling med landsarbejdsnævnet.

§ 74. Når et deltidsforsikret medlem har opbrugt retten til dagpenge efter § 64, stk. 1, inden for en periode, hvori medlemmet ikke har haft uafbrudt arbejde i mindst 5 uger, kan dagpenge kun udbetales for en følgende 12 måneders periode, hvis medlemmet efter ophøret af ret til dagpenge har haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 9 uger.

Stk. 2. Når et deltidsforsikret medlem, som er omfattet af § 64, stk. 1, har haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 9 uger inden for en periode af højst 26 uger, har medlemmet ret til dagpenge uden hensyn til dagpengeudbetalinger forud for denne periode.

Stk. 3. For et deltidsforsikret medlem, som ansøger om pension, men som fortsat opfylder betingelserne for at være medlem af kassen, gælder reglerne i § 64. stk. 1. og nærværende paragrafs stk. 1-2. Afslås pensionsansøgningen, efterbetales der medlemmet de dagpenge, der er bortfaldet i henhold til 1. pkt.

§ 75. (Ophævet ved lov nr. 236 af 12. juni 1975).

Kapitel 12. Økonomi.

Medlemsbidrag.

§ 76. Medlemsbidraget udgør årlig et beløb svarende til 2,25 gange dagpengenes størrelse, jfr. § 46. stk. 2. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebelob.

Stk. 2. Fritaget for at betale medlemsbidrag efter stk. 1 er:

1. en værnepligtig, der forretter pligtig tjeneste, samt en værnepligtig, der forretter frivillig tjeneste af den art, som arbejdsministeren fastsætter efter forhandling med forsvarsministeren. Fritagelsen gælder kun indtil det tidspunkt, da der udbetales medlemmet månedlig løn for tjenesten,
2. et medlem, som deltager i et fagligt dagkursus eller i et godkendt kursus på en folkehøjskole, landbrugsskole eller husholdningsskole, eller som med tilskud fra det offentlige er elev på en folkehøjskole eller landbrugsskole i et andet nordisk land. Fritagelsen gælder dog ikke, hvis medlemmet under deltagelsen får udbetalt dagpenge fra kassen, eller hvis han

under deltagelsen har ret til en godtgørelse, som mindst svarer til dagpengene.

Stk. 3. Arbejdsdirektøren kan efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætte regler, hvorefter medlemmer i andre tilfælde end de i stk. 2 nævnte fritages for at betale medlemsbidrag efter stk. 1, når særlige omstændigheder taler derfor.

§ 77. Kassens udgifter til administration kan ikke afholdes af medlemsbidragene efter § 76. Der kan af kassen fastsættes særligt medlemsbidrag til dækning af administrationsudgifter.

Stk. 2. En kasse, som har indtægter ud over medlemsbidrag, eller som ejer formue, er berettiget til at anvende indtægterne og tillige årlig indtil 15 pct. af formuen, således som denne er opgjort pr. 1. april 1967, til dækning af administrationsudgifter og til nedsættelse af de medlemsbidrag, der ellers i henhold til § 76, stk. 1. skulle være betalt af medlemmerne.

§ 78. Har et medlem undladt at betale medlemsbidraget efter §§ 76 og 77 for mere end 2 måneder i træk, eller har han ved regnskabsårets slutning ikke fuldt ud betalt medlemsbidraget indtil dette tidspunkt, slettes han som medlem af kassen.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren kan bestemme, at fristen i henhold til stk. 1 forlænges for en kasse eller en gruppe af medlemmer af kassen, når særlige forhold medfører væsentlige vanskeligheder for kassens medlemmer (gruppen af medlemmer) ved at overholde fristen.

Stk. 3. Kassen kan forlænge fristen i henhold til stk. 1 og ophæve en efter denne bestemmelse foretagen slettelse for et medlem, som under ledighed eller under sygdom eller arbejdsudygtighed ikke har ret til dagpenge eller løn, samt for et medlem, som er frihedsberøvet. Arbejdsdirektøren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 4. Et medlem, som optages i kassen efter at være blevet slettet af denne i henhold til stk. 1, skal efterbetale resterende medlemsbidrag for den tidligere medlemsperiode for tiden, indtil slettelsen fandt sted.

Refusion.

§ 79. Staten yder hver kasse refusion af de udgifter, som kassen i det foregående regnskabsår har afholdt efter kapitel 9, jfr. dog §§ 38 og 80, stk. 1.

Stk. 2. Til en kasse, som ikke råder over tilstrækkelige reserver til at afholde udgifterne til dagpenge m. v. for hele regnskabsåret, ydes der a conto-refusion ved arbejdsdirektørens foranstaltning.

Stk. 3. Efter hvert regnskabsårs udløb indbetaler kassen, eventuelt ved modregning i refusionen, de medlemsbidrag efter § 76, stk. I, der i lobet af regnskabsåret er betalt af medlemmerne eller dækket af kassen efter § 77. stk. 2.

§ 80. En kasse, hvis offentlige anerkendelse er bortfaldet efter den 1. april 1966, har først ret til refusion efter § 79, stk. 1, når der er forløbet fulde 4 regnskabsår efter meddelelse af ny anerkendelse, og der for denne tid er indbetalt medlemsbidrag efter § 79, stk. 3.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 finder ikke anvendelse på en kasse, hvis tidligere anerkendelse bortfaldt i henhold til § 37 som følge af, at antallet af medlemmer af kassen var lavere end fastsat i § 32, rir. 2.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan bestemme, at reglen i stk. 1 ikke finder anvendelse på en kasse, hvis tidligere anerkendelse bortfaldt i henhold til § 36 eller § 38.

§ 81. Hver kasse skal inden 15. juni tilsende arbejdsdirektøren:

1. revideret regnskab for det sidst forløbne regnskabsår,
2. beretning om kassens virksomhed i samme tidsrum samt
3. andre oplysninger, herunder eventuelt en fortegnelse over kassens medlemmer, som direktøren anser for nødvendige for beregningen af de udgifter, som kassen har afholdt efter kapitel 9, og af de medlemsbidrag, som kassen skal indbetale efter § 79, stk. 3.

Stk. 2. Efter at arbejdsdirektøren har gennemgået de fra kassen modtagne oplysninger, anviser han kassen refusion fra statskassen for det forløbne regnskabsår og opkræver de medlemsbidrag, der tilkommer statskassen for samme år.

Stk. 3. Kassens regnskabsår regnes fra 1. april-31. marts, medmindre arbejdsministeren tillader afvigelse herfra.

§ 82. Kassens indtægt og formue skal holdes afsondret fra andre foreningers midler og må hverken som lån eller gave tilflyde andre foreninger eller anvendes i andet uvedkommende ojemed.

Bidrag fra arbejdsgivere.

§ 83. Til nedbringelse af statskassens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen svares et bidrag fra samtlige efter ulykkesforsikringslovgivningen forsikringspligtige arbejdsgivere inden for de faggrupper og erhvervsområder, som er nævnt i § 32, nr. 1.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan, når særlige grunde taler herfor, efter forhandling med arbejdsdirektoren fritage arbejdsgivere inden for fag, for hvilke der ikke består en anerkendt arbejdsløshedskasse, for at svare bidrag.

Stk. 3. Arbejdsgiverbidraget andrager årlig 135 kr. pr. forsikret helårsarbejder. For 2 arbejdere i hvert foretagende andrager bidraget dog 67.50 kr. pr. helårsarbejder. For land- og skovbrugsarbejdere samt for fiskere andrager bidraget 27 kr. pr. helårsarbejder.

§ 84. Arbejdsgiverbidrag ydes ikke for følgende lonmodtagere:

1. Personer, som udelukkende eller ganske overvejende beskæftiges i arbejdsgiverens husholdning eller ved personlig tjenestegerning.
2. Arbejdsgiverens børn under 18 år.
3. Personer, som er ansat i statens, en kommunes eller en koncessioneret eller lignende virksomheds tjeneste, og som har ret til pension ved afsked af utilregnelig årsag. Nærmere regler om bidragsfritagelsens omfang fastsættes af arbejdsministeren.
4. Personer, som har kost og logi hos arbejdsgiveren og er antaget for mindst ½ år.
5. Fremmede statsborgere om bord i danske skibe, der er fast stationeret i udenlandsk havn eller går i fast rutefart mellem udenlandske havne, og som ikke inden for vedkommende forsikringsår har anløbet dansk havn i andet øjemed end for reparationer eller lignende.
6. Lærlinge, som er omfattet af § 1 i lov om lærlingeforhold.

§ 85. Arbejdsgiverbidraget opkræves af vedkommende forsikringsselskab (-forbund) sammen med præmierne (medlemsbidragene) for lovpligtig ulykkesforsikring og indbetales til arbejdsdirektoratet. Fra arbejdsgivere, der i henhold til ulykkesforsikringsloven er fritaget for at afgive risiko til et anerkendt selskab, sker indbetaling direkte til arbejdsdirektoratet.

Stk. 2. Regler om bidragets beregning og om indbetaling og revision fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med arbejdsdirektøren og chefen for sikringsstyrelsen.

Stk. 3. Arbejdsgiverbidrag, som ikke betales rettidig, kan inddrives ved udpantning.

Stk. 4. Der tillægges forsikringsselskaberne (-forbundene) et beløb på indtil 4 pct. af de opkrævede bidrag som vederlag for opkrævningen. Vederlaget udredes af arbejdsdirektoratet.

Stk. 5. Tvivlsspørgsmål om arbejdsgivernes pligt til at betale arbejdsgiverbidrag og om bidragets beregning afgøres af arbejdsdirektøren.

Kapitel 13. Forseelser mod kassen.

§ 86. Har et medlem givet kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til dagpenge, skal dagpengebeløbet, som er modtaget med urette, tilbagebetales af medlemmet.

Stk. 2. Det kan af kassen eller arbejdsdirektøren bestemmes, at dagpengebeløb der er udbetalt med urette, skal kræves tilbagebetalt af vedkommende tillidsmand eller afdeling af kassen, såfremt den fejlagtige udbetaling skyldes, at regler i denne lov eller bestemmelser, som er fastsat i henhold til loven er tilsidesat af tillidsmanden eller afdelingen.

Stk. 3. Er dagpengebeløb, som skal tilbagebetales i henhold til stk. 1 og 2, ikke tilbagebetalt inden en frist, som kassen har fastsat, kan arbejdsdirektøren bestemme, at pågældende slettes som medlem af kassen.

§ 87. Gør et medlem sig skyldig i svigagtigt forhold over for kassen, kan arbejdsdirektøren bestemme, at pågældende slettes som medlem af kassen, eller at han helt eller delvis udelukkes fra ret til dagpenge i et bestemt tidsrum.

Stk. 2. Gør et medlem sig skyldig i anden

forseelse over for kassen, kan. dennes ledelse bestemme, at medlemmet udelukkes fra ret til dagpenge i et bestemt tidsrum, som ikke kan overstige 1 år.

Stk. 3. Slettes et medlem af kassen i henhold til stk. 1. kan han kun med arbejdsdirektørens tilladelse på ny optages som medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse. Tilladelsen kan gives på vilkår, at vedkommende for en tid eller for bestandig ikke må have hverv som tillidsmand i en kasse.

Stk. 4. Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, medfører tilsidesættelse af oplysningspligten i henhold til § 21, at kassens ledelse efter regler fastsat af arbejdsdirektøren efter forhandling med iandsarbejdsnævnet kan træffe bestemmelse om medlemmets udelukkelse fra ret til dagpenge ud over det antal dage, i hvilke medlemmet ikke er berettiget til dagpenge.

Kapitel 14. Statens tilsyn med de anerkendte arbejdsløshedskasser.

§ 88. Arbejdsdirektøren fører tilsyn med de anerkendte arbejdsløshedskasser, er kasserne behjælpelig med oplysning og vejledning og yder bistand ved oprettelsen af nye kasser.

Stk. 2. Ved tilsynet med de stedlige afdelinger af kasserne bistås arbejdsdirektøren af arbejdsformidlingskontorerne.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om det tilsyn, som er nævnt i stk. 1 og 2.

Stk. 4. Arbejdsdirektøren og arbejdsdirektoratets personale samt personalet ved arbejdsformidlingskontorerne må ikke være ansat i eller have ledende eller lønnet hverv i en anerkendt arbejdsløshedskasse.

Stk. 5. Arbejdsdirektøren afgiver hvert år beretning til arbejdsministeren om arbejdsløshedskassernes virksomhed. Beretningen offentliggøres på den måde, som ministeren foreskriver.

§ 89. Arbejdsdirektøren har adgang til at gøre sig bekendt med kassernes bøger, regnskabsbøger, beholdninger og hele virksomhed.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren foranlediger hvert år regnskabs- og kasseeftersyn i samtlige kasser.

§ 90. Når forholdene inden for en Kasses område gør det påkrævet, kan arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætte særlige regler, som kassen skal iagttage, med henblik på at forhindre misbrug af dagpengebestemmelserne.

§ 91. Til brug ved arbejdsformidlingskontorernes tilsyn med kasserne, jfr. § 88, stk. 2, skal en arbejdsgiver på begæring oplyse,

1. hvilke lønmodtagere han har beskæftiget i et nærmere angivet tidsrum og disses beskæftigelsesperioder inden for dette tidsrum,
2. hvorvidt han har beskæftiget bestemte medlemmer af en kasse inden for et nærmere angivet tidsrum,
3. hvilken løn der er udbetalt til bestemte medlemmer af en kasse inden for et nærmere angivet tidsrum, og
4. årsagen til et medlems arbejdsophør.

Stk. 2. Efter forhandling med vedkommende arbejdsgiverorganisation kan arbejdsdirektøren pålægge arbejdsgiverne inden for bestemte arbejdsområder hver uge at give arbejdsformidlingskontoret oplysning om den løn, som arbejdsgiveren har udbetalt til kassens medlemmer i ugens løb, samt om medlemmernes arbejdsperioder inden for ugen.

§ 92. Landsarbejdsnævnet er rådgivende for arbejdsdirektøren i almindelige spørgsmål om arbejdsløshedsforsikringen.

Kapitel 15. Andre bestemmelser.

§ 93. Dokumenter, som oprettes mellem anerkendte arbejdsløshedskasser og deres medlemmer, er stempelfri, for så vidt de vedrører forsikringen. Det samme gælder arbejdsløshedskassernes vedtægter.

§ 94. Efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætter arbejdsdirektøren regler for overflytning af medlemmer fra en kasse til en anden.

§ 95. En kasse er berettiget til at indgå overenskomst med andre danske eller udenlandske foreninger om gensidig ydelse af hjælp til medlemmerne. Sådanne overenskomster skal godkendes af arbejdsdirektø-

ren, der også kan kræve overenskomsterne opsagt.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan — under forudsætning af, at der med andre stater opnås gensidig overenskomst — pålægge anerkendte arbejdsløshedskasser at yde dagpenge til fremmede lønmodtagere på de nærmere vilkår, som fastsættes i vedkommende overenskomst.

§ 96. Af tillidsmand for arbejdsløshedskasserne afholdes under forsæde af arbejdsdirektoren et årligt møde. På årsmødet forhandles der om kassernes virksomhed og samarbejde.

Stk. 2. Hver kasse kan lade sig repræsentere ved 2 tillidsmænd på årsmødet. For hver fulde 15.000 medlemmer kan kassen repræsenteres af yderligere 1 tillidsmand. Tillidsmændene vælges på den måde, som fastsættes i kassens vedtægt.

Stk. 3. Af og blandt tillidsmændene udpeges 2 til at være medlemmer af landsarbej dsnævnet. Samtidig udpeges der på samme måde 2 suppleanter.

Stk. 4. En tillidsmand, der efter stk. 3 er udpeget til at være medlem af landsarbejdsnævnet, skal udtræde af nævnet, når han ophører med at have hverv som tillidsmand.

§ 97. Uanset bestemmelsen i § 32, nr. 1, har Kristelig Arbejdsløshedskasse ret til anerkendelse, hvis den i øvrigt opfylder betingelserne i kapitel 7.

Afsnit III. a. Særlige foranstaltninger til beskæftigelse af arbejdsløse.

Kapitel 15 a.

§ 97 a. For at imødegå ledighed, som ikke kan afhjælpes ved arbejdsformidling eller ved omskoling, uddannelse eller revalidering efter den herom gældende lovgivning, kan der ydes statstilskud til beskæftigelse ved arbejde, som udføres af eller for statsinstitutioner, amtskommuner eller kommuner eller, hvor særlige forhold taler derfor, private institutioner eller private.

Stk. 2. Det påhviler arbejdsmarkedsnævnene at tage initiativet til, at der i særlig ledighedsramte kommuner i samarbejde med arbejdsformidlingen udarbejdes planer for arbejde, som er egnet til iværksættelse med kort varsel i perioder med tyngende ledighed.

Stk. 3. Løn- og arbejdsvilkårene ved beskæftigelse som nævnt i stk. 1 skal være de sædvanlige vilkår ved tilsvarende arbejde. Arbejdsdirektøren kan dog i ganske særlige tilfælde efter indstilling fra vedkommende arbejdsmarkedsnævn godkende sådanne afvigelser, som der er opnået enighed om med de arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, som normalt slutter overenskomst om løn- og arbejdsvilkår for tilsvarende arbejde.

Stk. 4. Administrationen af bestemmelsen i stk. 1 varetages af arbejdsformidlingskontorerne med bistand af vedkommende arbejdsmarkedsnævn og under tilsyn af arbejdsdirektoratet med bistand af landsart» ej dsnævnet. Afgørelse i sager om ydelse af statstilskud kan først træffes efter indhentet udtalelse fra arbejdsmarkedsnævnet. 6 medlemmer af arbejdsmarkedsnævnet kan fordre enhver sag forelagt for arbejdsdirektøren, som træffer afgørelse efter forhandling med landsarbejdsnævnet.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter efter indstilling fra arbejdsdirektøren, som herom forhandler med landsarbejdsnævnet, de nærmere regler for gennemførelse af bestemmelserne i denne paragraf, samt hvilke midler der skal stilles til rådighed for de enkelte arbejdsformidlingskontorer til varetagelse af de i stk. 1 omhandlede opgaver.

Stk. 6. Arbejdsministeren kan bemyndige arbejdsdirektøren til at træffe særlige foranstaltninger til fremme af vinterbeskæftigelse.

Afsnit IV. Fælles bestemmelser.

Kapitel 16. Klageadgang.

§ 98. Klage over et arbejdsformidlingskontors afgørelse efter §§ 14-19 kan af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger indbringes for arbejdsdirektøren.

Stk. 2. Klage over en kasses afgørelse om medlemsret, medlemsbidrag, dagpengeret og tilbagebetaling af dagpenge kan af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger indbringes for arbejdsdirektøren.

Stk. 3. Klage over et arbejdsformidlingskontors afgørelse efter § 68, stk. 3, kan af den, afgørelsen vedrører, eller af kassen in-

den 4 uger indbringes for arbeidsdirektøren.

Stk. 4. Klager over et arbejdsformidlingskontors afgørelser ved administrationen af § 97 a kan af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger indbringes for arbejdsdirektøren.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen er berettiget til for arbejdsdirektøren at forelægge spørgsmål om en persons ret til medlemskab og om et medlems ret til dagpenge efter §§ 61-64.

§ 99. Afgørelser, som er truffet af arbejdsdirektøren om de spørgsmål, som er nævnt i § 16, stk. 3, og § 98, stk. 1-3, kan inden 4 uger af vedkommende indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, jfr. § 100. Ankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Alle øvrige afgørelser, der træffes af arbejdsdirektøren i henhold til denne lov, kan inden 4 uger af vedkommende indbringes for arbejdsministeren, jfr. dog § 22, stk. 2.

§ 100. Ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen består af:

1. en af kongen udnævnt formand, der ved udnævnelsen skal opfylde betingelserne for at kunne være landsdommer eller have bestået en statsvidenskabelig eller nationaløkonomisk eksamen og derefter have haft mindst 3 års ansættelse i en tjenestemandsstilling, hvortil der kræves kongelig udnævnelse.
2. 2 medlemmer udpeget af arbejdsministeren efter forhandling med henholdsvis justitsministeren og socialministeren.
3. 1 medlem udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening.
4. 1 medlem udpeget af Landsorganisationen i Danmark.

Stk. 2. Arbejdsministeren beskikker en stedfortræder for formanden. Stedfortræderen skal opfylde betingelserne i stk. 1, nr. 1.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer og stedfortrædere for disse udpeges for 6 år. Et medlem af ankenævnet må ikke tillige være medlem af landsarbejdsnævnet.

Stk. 4. Ankenævnets forretningsorden fastsættes af arbejdsministeren.

Kapitel 17. Straffebestemmelser.

§ 101. Forsømmer en arbejdsgiver at opfylde de pligter, som påhviler ham efter § 20, stk. 1, eller § 91, straffes han med bøde.

§ 102. Den, der uden tilladelse udøver virksomhed som nævnt i § 24, straffes med bøde eller hæfte, jfr. dog § 29.

§ 102a. Overtrædelse af §§ 23b og c straffes med bøde.

Stk. 2. Undlader en arbejdsgiver i forbindelse med afskedigelser, der er omfattet af § 23a, at følge reglerne i § 23c, stk. 1, skal han yde de pågældende lønmodtagere en godtgørelse, der svarer til lønnen i en periode på 30 dage fra opsigelsestidspunktet. Fra godtgørelsen skal dog trækkes den løn, som lønmodtageren har modtaget i en eventuel individuel opsigelsesperiode.

§ 103. (Ophævet ved lov nr. 104 af 25. marts 1971).

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

(Dagpengeydelsens varighed).

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ **1.**

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 1. september 1977, som ændret ved § 6 i lov nr. 566 af 16. november 1977. foretages følgende ændringer:

1. I *§ 55 a, stk. 1 og 2,* ændres „1. januar 1978" til: „1. januar 1980".

2. I *§ 55 a* indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

„*Stk. 3.* Medlemmer, der i medfør af bestemmelserne i stk. 1 og 2 ville miste retten til dagpenge i 1978, bevarer dog retten til 1. januar 1979. Medlemmer, der har mistet retten til dagpenge i perioden 15. november-31. december 1977, genindtræder i retten fra 1. januar 1978 til 1. januar 1979."

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. januar 1978.

Givet på Christiansborg slot, den 14. december 1977.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

Svend Auken.

Arbejdsmin. 2. kt. j.nr. 1977-71-11.

Oversigt over pensionsordninger efter den sociale lovgivning for personer under 67 år

Side

Førtidig folkepension 57

Folkepension til enlige kvinder i alderen 62-67 år 60

Pension til enker m.fl. 61

Invalidepension 62

Tillægspension i form af enkepension 64

Oversigt over antal pensionister pr. 31. marts 1977 samt enkepensionister efter ATP-loven pr. 22. november 1977 65

Til de i oversigten beskrevne pensionsydelser må lægges værdien af en række særregler for pensionister, bl.a. i skatte- og boliglovgivningen, der giver pensionister en bedre stilling end den, den øvrige befolkning opnår gennem de almindelige regler.

Førtidig folkepension

Lov om folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 41 af 3. februar 1976, som bl.a. ændret ved § 1 i lov nr. 253 af 8. juni 1977 og senest ved lov nr. 482 af 14. september 1977.

1. Betingelser

Førtidig folkepension kan oppebæres af personer i alderen 55-67 år, jfr. lovens § 2, stk. 1 og 2.

Alders-betingelser, sociale/ aldersmæssige betingelser:

A. *Personer mellem 55 og 60 år,* som af *sociale* og *arbejdsmæssige* grunde ufrivilligt har mistet tilknytningen til arbejdsmarkedet, kan efter ansøgning få tilkendt folkepension. Pensionen tilkendes af revaliderings- og pensionsnævnet, jfr. lovens § 2, stk. 2, sammenholdt med bekendtgørelse nr. 328 af 20. juni 1977 om **folke**pension til personer mellem 55 og 60 år.

Pensionen kan kun tilkendes efter indhentet udtalelse fra arbejdsformidlingen om ansøgerens mulighed for at genindtræde i erhvervsmæssigt arbejde.

Af socialministeriets cirkulære af 20. juni 1977 om ændring affolke-, invalide- og enkepension fremgår det, at pensionen er tænkt som en ydelse til personer, som uanset de økonomiske konjunkturer vil blive udstødt af arbejdsmarkedet på grund af strukturændringer inden for en bestemt branche. Desuden vil pensionen f.eks. kunne ydes til personer, hvis manglende beskæftigelse skyldes, at de på grund af alder ikke kan følge med i arbejdstempoet, eller som af anden grund må

påregnes ikke at kunne genplaceres på arbejdsmarkedet. Det gælder f.eks. langvarigt ledige, der har mistet retten til arbejdsløshedspenge.

Tilkendelse af pension forudsætter, at ansøgeren gennem en årrække har haft en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, enten som arbejdstager eller som selvstændig. Afbrydelsen af denne tilknytning må være sket ufrivilligt fra ansøgerens side og inden for de sidste 4-5 år og anses ikke som afbrudt, sålænge den pågældende modtager arbejdsløsheds- eller sygedagpenge eller opfylder betingelserne for at få forbigående hjælp efter bistandsloven.

Det er således en betingelse for at opnå førtidig folkepension, at den pågældende ikke har mulighed for at blive genplaceret på arbejdsmarkedet og derfor har behov for en form for vedvarende hjælp.

Civilstand: For en *gift* ansøger er tilkendelse af pension yderligere betinget af, at også ægtefællen har udnyttet sine arbejdsmuligheder, og at ægtefællernes samlede indtægter ikke skønnes at udgøre et passende forsørgelsesgrundlag.

Disse betingelser gælder ikke ved andre samlivsformer end ægteskab.

Har *enlige* ansøgere anden indtægt, kan der kun tillægges pension, hvis indtægten ikke overstiger det beløb, hvor folkepensionens grundbeløb er bortfaldet (pr. 1. april 1978:40.200 kr.).

Varighed: Pensionen tilkendes for 2 år ad gangen. I 2-års perioden skal pensionisten stadig stå tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende, og social- og sundhedsforvaltningen skal i samarbejde med arbejdsformidlingen løbende følge mulighederne for genplacering på arbejdsmarkedet.

Nægter en pensionist i pensionsperioden at tage anvist passende arbejde, træffer revaliderings- og pensionsnævnet efter indstilling fra det sociale udvalg afgørelse, om pensionen skal inddrages.

Adgangen til tildeling af førtidig folkepension til personer mellem 55 og 60 år gælder foreløbig som en forsøgsordning, der skal tages op til revision i 1981-82.

Alders-betingelser, sociale/ **arbejds-mæssige betingelser:** B. *Personer mellem 60 og 67 år* (enlige kvinder dog mellem 60 og 62 år) kan efter ansøgning få tillagt folkepension, når *svigtende helbred* eller *andre særlige omstændigheder*, herunder *sociale* og *arbejdsmæssige* grunde taler derfor. Pensionsydelsen *kan* gøres tidsbegrænset, men de skærpede regler om tidsbegrænset tilkendelse for 2 år, krav om længere tids forudgående tilknytning til arbejdsmarkedet og kravet om, at ægtefællen skal have udnyttet sine arbejdsmuligheder, gælder ikke for de 60-66-årige.

I Pensionsreformgruppens rapport om udvidet adgang til førtidig folkepension og fleksibel pensionsalder (betænkning nr. 755/76) er i kapitel 1 indeholdt en beskrivelse af den hidtidige praksis ved tildeling af førtidig folkepension.

Det fremgår heraf, at der ved "svigtende helbred" som hovedregel skal forstås en mere vedvarende svækkelse af helbredet, som har medført en nedsættelse af arbejdsevnen.

Ved "særlige omstændigheder" forstod man oprindelig særlige personlige forhold, f.eks. pleje af syg ægtefælle, forældre, børn, søskende o.l., men efter en ændring af loven i 1967 blev praksis lempet, således at man f.eks. også har imødekommet ansøgninger fra personer, der er blevet arbejdsløse på grund af rationalisering, produktionsindskrænkning m.v. F.eks. for de strukturramte blev der givet adgang til administrativ afgørelse under følgende 5 betingelser:

1. Normal tilgangsalder inden for ca. 2-3 år (d.v.s. 65 år for mænd og gifte kvinder og 60 år for enlige kvinder).
2. Mindst 5 år ansat i samme virksomhed.

3. Arbejdsophøret skyldes afskedigelse på grund af lukning af virksomheden, produktionsindskrænkning, rationalisering eller vanskelighed for ansøgeren ved at følge arbejdstempoet.
4. Adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse (enten fordi hjælpen er opbrugt, eller fordi pågældende ikke har været medlem af eller ikke har kunnet optages i arbejdsløshedskasse på grund af alder).
5. Vanskelige stedlige beskæftigelsesmuligheder, derunder at arbejdsformidlingen ikke har kunnet anvise beskæftigelse, samt at ansøgeren selv forgæves en vis tid har forsøgt at få arbejde.

Langt de fleste sager er kombinerede lægelige og sociale sager, hvor spørgsmålet er, om det efter en samlet vurdering skønnes rimeligt, at pågældende på grund af forskellige mindre skavanker kombineret med beskæftigelsesmæssige vanskeligheder i det væsentlige ophører at tjene til livets ophold og overgår til pension. I denne samlede social-medicinske vurdering kan indgå en række momenter. Der kan som nævnt ovenfor være tale om arbejdsløshed, når den skyldes rationalisering, lukning af virksomheder o.l. Andre momenter er arbejdsløshed eller alvorlig sygdom hos personer nær pensionsalderen, selv om sygdommen ikke er invaliderende eller kronisk, samt ulykkestilfælde, hvor ansøgeren efter den lægelige vurdering skulle kunne genoptage arbejdet, men hvor han på grund af det lange fravær fra arbejdsmarkedet har svært ved at komme i gang igen. Endelig gives der hyppigt pension til f.eks. landmænd, der ikke mere kan få tilfredsstillende økonomisk resultat af landbruget.

Af socialministeriets cirkulære af 20. juni 1977 om ændring affolke-, invalide- og enkepension punkt 11, fremgår, at der efter lovændringen af 8. juni 1977 er åbnet mulighed for en mildere bedømmelse både i de rent sociale og de blandede lægeligt og sociale tilfælde.

Ydelsens størrelse:

2. Pensionens størrelse (pr. 1. april 1978)

Pensionen består af et *grundbeløb* og *forskellige tillæg,* jfr. lovens kapitel II.

Både grundbeløbene og tillæggene til førtidig folkepension er indtægtsreguleret.

Beregning:

Ved beregningen af grundbeløbet medtages som hovedregel *enhver indtægt,* som pensionisten har haft i det foregående kalenderår. For samlevende ægtefæller medregnes kun pensionistens egne indtægter; der henvises i øvrigt om *indtægtsberegningen* til sikringsstyrelsens cirkulære af 19. september 1977 om folke-, invalide- og enkepensionens størrelse pr. 1. oktober 1977, punkt 4-12, sammenholdt med cirkulære af 23. februar 1978 om folke-, invalide- og enkepensionens størrelse pr. 1. april 1978.

Helt grundbeløb udgør for enlige 1.619 ler. pr. måned og for ægtepar, der begge modtager pension, 1.349 kr. pr. måned for hver ægtefælle.

Nedtrapning af grundbeløbet sker med 60 kr. for hver 100 kr., pensionistens egen beregnede årsindtægt overstiger 8.600 kr. for enlige og 17.400 kr. for gifte. Grundbeløbet er for enlige helt bortfaldet ved en indkomst på 40.200 kr. og for gifte ved en indkomst på 44.400 kr.

Pensionstillægget, der efter lovens § 10 ydes til alle pensionister uden anden indtægt, eller som kun har meget beskeden indtægt, udgør for enlige 348 kr. pr. måned og for samgifte pensionister 378 kr. pr. måned for hver ægtefælle.

Nedtrapning af pensionstillægget sker for enlige med 30 kr. pr. år for hver 100 kr. årsindtægten overstiger 5.600 kr. For ægtefæller, som begge er berettiget til

pensionstillæg, nedsættes hver ægtefælles pensionstillæg med 15 kr. pr. år for hver 100 kr., årsindtægten overstiger 8.100 kr.

Pensionstillægget er for enlige helt bortfaldet ved en indkomst på 19.600 kr. og for samgifte pensionister ved en samlet indkomst på 38.400 kr.

Ved indtægtsberegningen medtages enhver indtægt, som pensionisten selv og hans samlevende ægtefælle har modtaget i det foregående kalenderår.

Ægteskabs tillæg ydes efter lovens § 11 til pensionister, hvis ægtefælle ikke modtager folkepension, invalidepension eller invaliditetsydelse. Det er en betingelse, at ægtefællerne lever sammen.

En *kvindelig* pensionist, der er berettiget til ægteskabstillæg, kan få tillægget, indtil manden fylder 67 år. En *mandlig* pensionist, der er berettiget til ægteskabstillæg, kan få tillægget, indtil hustruen fylder 62 år. Er pensionistens hustru i alderen 62-67 år, ydes ikke ægteskabstillæg, men i stedet for *hustrutillæg.*

Ægteskabstillægget udgør 221 kr. pr. måned og *hustrutillægget* 1.548 kr. pr. måned. Begge tillæg reguleres i fortsættelse af pensionstillægget på grundlag af ægtefællernes samlede indtægt. Reguleringen sker med 30 kr. pr. år for hver 100 kr., ægtefællernes samlede indkomst overstiger den indtægt, hvor pensionstillægget som følge af indtægtsreguleringen er reduceret til 0, nemlig ved 22.100 kr.

Maksimale ydelser til pensionister med førtidig folkepension uden anden indtægt:

Enlige:
Grundbeløb + pensionstillæg = 23.604 kr. pr. år.

Samgifte, hvor begge er pensionister:
Grundbeløb + pensionstillæg = 21.084 kr. til hver pr. år.

Gifte pensionister, hvis ægtefællen ikke modtager pension:
Grundbeløb + pensionstillæg + ægteskabstillæg . . . . . 26.256 kr. pr. år
Grundbeløb + pensionstillæg + hustrutillæg . . . . . 42.180 kr. pr. år

Herudover kan der efter kommunernes skøn over pensionisternes trang i de enkelte tilfælde ydes *personlige tillæg,* jfr. lovens § 13.

Folkepension til enlige kvinder i alderen 62 til 67 år

Bekendtgørelse nr. 41 af 3. februar 1976 af lov om folkepension.

Betingelser:

Alders-betingelser, civilstand:

Enlige kvinder er fra deres 62. år berettiget til at modtage indtægtsreguleret folkepension, jfr. lovens § 2, stk. 1, sammenholdt med lovens § 3, stk. 1.

Der stilles ingen betingelser af arbejdsmæssig, social- eller helbredsmæssig art.

Ydelsens størrelse:

Folkepensionens størrelse

Pensionen består ligesom den førtidige folkepension af grundbeløb + pensionstillæg. Ydelserne er indtægtsbestemte og reguleres efter samme regler, som den førtidige folkepension.

Pension til enker m.fl.

Lov om pension til enker m.fl. jfr. lovbekendtgørelse nr. 40 af 3. februar 1976, som senest ændret ved lov nr. 484 af 14. september 1977.

Betingelser

Alders-betingelser, civilstand:

Ret til pension efter lov om enkepension har efter ansøgning:

1) Kvinder, der er fyldt 55 år, som er blevet enker efter det fyldte 45. år, og hvis ægteskab har varet i mindst 5 år. (§ 1, stk. 1, nr. 1, smh. med § 2, stk. 3).

2) Kvinder, der bliver enker efter det fyldte 45. år, og som på dette tidspunkt har mindst 2 børn under 18 år, over for hvilke de har forsørgelsespligt. Pensionen kan oppebæres, så længe enken har forsørgeslespligt over for - og bidrager til forsørgelsen af — 1 barn under 18 år (§ 1, stk. l,nr. 2).

Helbreds-betingelser, sociale/arbejdsmæssige betingelser:

3) Enker og andre enlige kvinder, der er fyldt 50 år, eller som har modtaget pension efter de i punkt 2 nævnte kriterier, kan undtagelsesvis få tillagt pension efter enkepensionsloven, når svigtende helbred eller andre særlige omstændigheder taler derfor.

Varighed:

Afgørelse heraf træffes af revaliderings- og pensionsnævnet, som også kan bestemme, at ydelsen skal gøres tidsbegrænset, eller at sagen skal genoptages på et nærmere fastsat tidspunkt (§ 1, stk. 2).

1 Pensionsreformgruppens rapport om udvidet adgang til førtidig folkepension m.v. (betænkning nr. 755/76) er i kapitel 1 indeholdt en beskrivelse af den hidtidige praksis ved afgørelsen af sager om enkepension. Det fremgår heraf, at man på samme måde som ved afgørelser om tillæggelse af førtidig folkepension forstår "svigtende helbred" som en mere vedvarende svækkelse af helbredstilstanden, som har medført en nedsættelse af arbejdsevnen.

Ved "særlige omstændigheder" forstås f.eks. særlige personlige forhold som pleje af syg ægtefælle, forældre, børn o.lign. En anden gruppe er enlige kvinder, der i en årrække har passet forældrene indtil deres død, eller det meste af livet har boet hjemme hos forældrene indtil deres død og ikke har haft kontakt med erhvervslivet. Også tilfælde, hvor der ikke kan påvises en egentlig fysisk eller psykisk lidelse hos ansøgeren, men hvor pågældende skønnes ude af stand til at komme i gang på arbejdsmarkedet, kan omfattes. Tilkendelse af førtidig enkepension med vægt på de sociale forhold sker efter praksis især i tilfælde, hvor ansøgeren er over 55 år og gennem længere tid har modtaget hjælp efter bistandsloven, og hvor sociale oplysninger tydeligt viser, at alle forsøg på at få pågældende erhvervsmæssigt placeres må anses som håbløse, og hvor spørgsmålet alene drejer sig om, hvorvidt den pågældende fortsat skal henvises til sådan hjælp eller have enkepension.

Ydelsens størrelse:

Pensionen består ligesom den førtidige folkepension afgrundbeløb + pensionstillæg. Ydelserne er indtægtsbestemte og reguleres efter samme regler som den førtidige folkepension.

Invalidepension

Lov om invalidepension m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 39 af 3. februar 1976, som senest ændret ved lov nr. 264 af 8. juni 1977.

Helbredsbetingelser:

1. Betingelser

Retten til invalidepension er betinget af, at der foreligger en *varig nedsat erhvervsevne,* betinget af fysisk eller psykisk invaliditet, jfr. lovens § 3, stk. 1. Nedsættelse af erhvervsevnen, der alene skyldes sociale faktorer som f.eks. langvarig arbejdsløshed, berettiger ikke til invalidepension.

Afhængig af hvor meget erhvervsevnen er nedsat, ydes invalidepensionen som *højeste, laveste* eller *mellemste* pension:

1. *Højeste invalidepension* ydes, hvis erhvervsevnen helt er mistet, eller der kun er en ubetydelig erhvervsevne i behold, jfr. lovens § 3, stk. 2.
2. *Mellemste invalidepension* ydes, hvis erhvervsevnen er nedsat med omkring 2/3, jfr. stk. 3.
3. *Laveste invalidepension* ydes, hvis erhvervsevnen er nedsat i mindre grad, men dog med mindst halvdelen, jfr. stk. 4.

Efter lovens § 3, stk. 5, skal der ved bedømmelsen af omfanget af erhvervsevnens nedsættelse foretages en sammenligning mellem den indtægt, som den pågældende skønnes at kunne opnå ved en beskæftigelse, der svarer til hans kræfter og færdigheder, og som under hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, og den indtægt, som legemligt og åndeligt sunde personer med lignende uddannelse normalt opnår på samme egn. Der skal endvidere tages hensyn til den pågældendes alder, livsstilling, bopæl og beskæftigelsesmuligheder samt til udsigten til en eventuel forbedring eller forværring af invaliditeten. Endelig skal der tages hensyn til sådanne andre omstændigheder, der i det enkelte tilfælde findes at burde tillægges vægt ved den samlede vurdering af erhvervsevnens nedsættelse. Foreligger der mulighed for at iværksætte behandling, optræning eller andre foranstaltninger, hvorved erhvervsevnen må antages ikke blot forbigående at kunne forøges væsentligt, kan invalidepension ikke tilkendes.

Varighed:

Invalidepension kan oppebæres i alderen 15-67 år, højeste invalidepension dog tidligst fra det fyldte 18. år, jfr. lovens § 2, stk. 1.

Aldersbetingelse:

Normalt kan ingen få tillagt invalidepension efter det fyldte 60. år, og der kan efter den tid heller ikke ske inddragelse, nedsættelse eller forhøjelse af en allerede tillagt invalidepension, selv om helbredstilstanden skulle ændres, jfr. § 2, stk. 2.

Dog kan personer over 60 år, hvis erhvervsevne er nedsat så stærkt, at de ville være berettiget til højeste invalidepension, hvis de havde været under 60 år, få tillagt mellemste invalidepension.

Efter *praksis* er det endvidere muligt, at personer over 60 år kan få tillagt mellemste pension, nemlig hvis de før det 60. år har fået tilkendt invaliditetsydelse på baggrund af en invaliditet, som lægeligt bedømt ville berettige til mellemste pension, og har måttet opgive at arbejde.

2. Invalidepensionens størrelse (pr. 1/4 1978)

Ydelsens størrelse:

De 3 pensionsstørrelser fremkommer således:

Højeste invalidepension består af grundbeløb, invaliditetsbeløb og erhvervsudygtighedsbeløb.

Mellemste invalidepension består afgrundbeløb og invaliditetsbeløb.

Laveste invalidepension består af halvt grundbeløb og halvt invaliditetsbeløb.

Helt grundbeløb for gifte pensionister, hvis ægtefælle også oppebærer pension, er 1379 kr. månedlig for hver af ægtefællerne og for andre 1619 kr. månedlig.

Halvt grundbeløb er henholdsvis 690 kr. og 810 kr. månedlig.

Beregning: Grundbeløbet *indtægtsreguleres* efter de samme regler, som gælder for folkepensionens grundbeløb, jfr. foran side 59-60.

Ved opgørelsen af den "beregnede indtægt" ses dog for invalidepensionister bort fra en større del af indtægt ved personligt arbejde end for andre pensionister, jfr. punkt 10 i cirkulære af 19. september 1977 om folke-, invalide- og enkepensionens størrelse pr. 1/10 1977.

Helt invaliditetsbeløb for gifte pensionister, hvis ægtefælle modtager invalidepension eller invaliditetsydelse, er for hver ægtefælle 653 kr. månedlig og for andre 808 kr. månedlig.

Halvt invaliditetsbeløb er henholdsvis 326 kr. og 404 kr. månedlig.

Invaliditetsbeløbet ydes altid med det fulde beløb uanset pensionistens øvrige indtægter.

Erhvervsudygtighedsbeløbet for gifte, hvis ægtefælle opfylder betingelserne for at få erhvervsudygtighedsbeløb, er 766 kr. månedlig til hver, for andre 1073 kr. månedlig.

Fradrag i **den beregnede** ydelse **for anden indtægt**: Erhvervsudygtighedsbeløbet ydes normalt med det fulde beløb uanset pensionistens øvrige indtægter. Renteerstatning efter ulykkesforsikringsloven eller anden dertil svarende erstatning kan dog bevirke nedsættelse af erhvervsudygtighedsbeløbet, hvis erstatningen ydes for nedsættelse af erhvervsevnen med over 20 pct., jfr. lovens § 8 og punkt 16 i cirkulære af 19. september 1977.

Til invalidepensionen kan ydes *bistands og plejetillæg,* som udbetales med det fulde beløb uanset pensionistens økonomiske forhold, jfr. lovens § 10.

Bistandstillægget, som udgør 808 kr. månedlig for hver berettiget, ydes, når invaliditeten bevirker, at pensionisten til stadighed må have personlig bistand af andre, eller når invaliditeten består i blindhed eller stærkt svagsynethed.

Plejetillægget, som udgør 1613 kr. månedlig, ydes i stedet for bistandstillæg, hvis invaliditeten fordrer vedvarende pleje eller tilsyn, der nødvendiggør andres stadige nærværelse.

Herudover kan der til invalidepensionen ydes en række tillæg, herunder pensionstillæg og ægteskabstillæg, som dog ikke kan udbetales i forbindelse med laveste invalidepension. Reglerne for ydelse af sådanne tillæg er i alt væsentligt identiske med reglerne for ydelse af tillæg **til** folkepensionister, og der henvises herom til bemærkningerne foran side 59-60.

Eksempler på **pensionsstørrelser**

Til belysning af størrelsen af den *samlede* pensionsydelse kan eksempelvis oplyses, at pensionen til en gift invalidepensionist med højeste invalidepension og fuldt pensions- og hustrutillæg, men uden bistandstillæg, udgør 64.752 kr. om året.

Modtager pensionisten mellemste invalidepension uden bistandstillæg, men med fuldt pensions- og hustrutillæg, udgør den samlede årlig pension 51.876 kr.

Får pensionisten laveste invalidepension med fuldt hustrutillæg, udgør den årlige pensionsydelse i alt 35.916 kr.

Tillægspension i form af enkepension

Lov nr. 46 af 7. marts 1964 om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 356 af 23. juni 1977.

Der er bebudet fremsat lovforslag i begyndelsen af 1978 om ændring af ATP-loven, således at også enkemænd opnår ret til afledt tillægspension efter tilsvarende regler, som i dag gælder for enkers ret til tillægspension i form af enkepension.

1. Betingelser

Enkepensionen udbetales efter begæring til enker efter tillægspensionister eller ATP-medlemmer, som ved deres død endnu ikke var berettiget til udbetaling af tillægspension, hvis følgende betingelser er opfyldt:

Alders-betingelse:

1) Enken skal være fyldt 62 år, jfr. lovens § 12, stk. 1,

2) ægteskabet skal have varet mindst 10 år, og

Krav om medlemskab:

3) Den afdøde skal have opnået mindst 10 års anciennitet som medlem af tillægspensionsordningen, jfr. lovens § 11, stk. 1.

Anciennitet en opgøres på grundlag af de for afdøde indbetalte ATP-bidrag, jfr. § 8. Et medlem kan dog aldrig opnå større anciennitet end svarende til forskellen mellem medlemmets alder ved indtrædelsen i ordningen og det tidspunkt, hvor medlemmet udtræder af ordningen, hvadenten udtrædelsen skyldes, at medlemmet afgår ved døden eller fylder 67 år.

Da tillægspensionsordningen blev gennemført pr. 1. april 1964, betyder betingelsen under punkt 3) derfor, at der kun kan blive tale om udbetaling af enkepension til enker efter mænd, der er født efter 1. april 1907, og som er afgået ved døden 1. april 1974 eller senere.

Ydelsens varighed:

Indgår en enke nyt ægteskab, bortfalder retten til enkepension. Retten genindtræder efter begæring, hvis det nye ægteskab ophører.

En fraskilt hustru kan bevare sin ret til enkepension efter sin fraskilte ægtefælle, jfr. lovgivningen om bevarelse af enkepensionsret ved seperation og skilsmisse.

2. Enkepensionens størrelse

Den højst opnåelige *tillægspension i form af egenpension* er efter de for tiden gældende satser 4008 kr., jfr. lovens § 5, stk. 2.

Ydelsens størrelse:

Enkepensionen udgør halvdelen af den tillægspension, som ægtefællen modtog ved dødsfaldet eller ville have været berettiget til at modtage fra sit fyldte 67. år på grundlag af de indtil dødsfaldet indbetalte ATP-bidrag.

Til enkepensionister, hvis pension træder i kraft senest den 31. december 1981, ydes endvidere bonus med 18 kr. om året for hvert års anciennitet, den afdøde ægtefælle havde opnået.

Til belysning af *enkepensionens størrelse* kan oplyses, at egenpension til et

ATP-medlem, der er fyldt 67 år i april 1977, og som indtrådte i tillægspensionsordningen ved ordningens start pr. 1. april 1964, fra medlemmets 67. år maksimalt kan udbetales med 1404 kr. årlig, hvortil kommer bonus med for tiden maksimalt 468 kr. (36 kr. om året for hvert års anciennitet).

D.V.S., at den største årlige *enkepension,* der efter de gældende satser kan udbetales til enken efter et sådant medlem, er 702 kr. +bonus eller i alt 936 kr. om året.

Antal pensionister pr. 31. marts 1977

Folkepensionister, i alt	644.319
Heraf med fuldt pensionstillæg	334.968
Folkepensionister med førtidig folkepension	18.989
Invalidepensionister, i alt	146.003
Invalidepensionister med højeste invalidepension	40.062
Invalidepensionister med mellemste invalidepension	91.361
Invalidepensionister med laveste invalidepension	14.580
Enkepensionister	
Enkepensionister	17.429
Enkepensionister efter ATP-loven	
(pr. 22. november 1977)	2.882

(Antallet af enlige kvinder i alderen 62-66 år indgår i antallet af folkepensionister (644.319) og har ikke kunnet oplyses særskilt på grundlag af de foreliggende oplysninger).

PENSIONSKASSERADET 24.01.78

Notat vedr. alders- og førtidspension i pensionskasser tilsluttet Pensionskasserådet

Pensionskasserne knyttet til Pensionskasserådet omfatter ialt 23 pensionskasser med 126.800 tjenestgørende medlemmer pr. 1.1.77. Det drejer sig om de såkaldte tværgående kasser for f.eks. ingeniører, læger, sygeplejersker og værkstedsfunktionærer.

a. Pensionsbidraget i disse kasser beregnes af den pensionsgivende bruttoløn og er sædvanligvis fordelt med 1/3 på arbejdstageren og 2/3 på arbejdsgiveren. Procentsatserne svarende hertil er som alt overvejende hovedregel enten 4 +8 = 12 pct. eller 5 +10= 15 pct.

Pensionsydelserne omfatter normalt alderspension, invalidepension, ægtefællepension eller enkepension, samt børnepension. Retten til alderspension indtræder i nogle kasser ved det fyldte 65. år, i andre ved det fyldte 67. år; det enkelte medlem kan imidlertid udskyde hævningen, dog længst til det 70. år, og derved opnå en højere, aktuarmæssigt beregnet alderspension. I alle kasser er der tilsvarende adgang til at hæve alderspension (førtidspension) fra det 60. år, hvorved pensionen ydes med et betydeligt lavere, ligeledes aktuarmæssigt beregnet beløb.

Pensionerne er forsikringsmæssigt beregnet og baseret på samme grundlag m.h.t. sandsynlighed for død, invaliditet m.v. som pensioner ydet gennem livs- og pensionsforsikringsselskaber. Pensionernes størrelse beror herefter navnlig på størrelsen af den pensionsgivende løn, den samlede bidragsprocent, renteniveauet samt det enkelte medlems indtrædelsesalder. Da åremålet mellem indtræden og pensionering normalt er meget langt, har rente- og lønudviklingen i denne periode afgørende betydning for pensionsniveauet. Ved pensionsniveau forstås her forholdet mellem pension og løn på pensioneringstidspunktet. Det faktiske pensionsniveau ved et medlems ålderspensionering kan således være et ganske andet end pensionsniveauet beregnet ud fra forudsætningerne, som de var gældende ved tidspunktet for medlemmets indtræden i pensionskassen.

b. Til belysning af de nuværende ældre pensionskassemedlemmers pensionsmuligheder kan på grundlag af oplysninger modtaget fra pensionskasser med ialt 94 pct. af medlemstallet inden for Pensionskasserådet meddeles følgende:

1. Aldersfordeling for de tjenstgørende medlemmer pr. 31.12.76/1.1.77

	ni	kv	ialt		ni	kv	ialt		m	kv	ialt
50 år	534	1119	1653	57 år	315	676	991	64 år	166	241	407
51 år	485	1111	1596	58 år	302	605	907	65 år	130	173	303
52 år	487	1071	1558	59 år	242	564	806	66 år	124	126	250
53 år	465	1002	1467	60 år	223	515	738				
54 år	375	914	1289	61 år	184	425	609				
55 år	397	881	1278	62 år	183	387	570				
56 år	363	903	1266	63 år	169	348	517	Ialt	5144	11061	16205

Tallene omfatter såvel bidragydende som hvilende medlemmer, men ikke pensionister. Gruppen af hvilende medlemmer udgør 219 mænd, 721 kvinder eller ialt 940 personer svarende til henholdsvis 4,3, 6,5 og 5,8 pct. af de anførte totaltal. Det tilføjes, at antallet af tjenstgøren-

de medlemmer i aldersintervallet 50-66 år udgør 13,6 pct. af det samlede antal tjenstgørende medlemmer i de omfattede pensionskasser.

c. Pensionskasserne adskiller sig fra hinanden på flere punkter, bl.a. m.h.t. medlemmernes lønniveau og bidragsprocent, deres indtrædelsesal - der og normale alderspensionsalder. Det er derfor ikke muligt at give et samlet, enkelt udtryk for alderspensionens størrelse på pensionskasseområdet. Hertil kommer som nævnt foran, at det meget lange tidsrum, der forløber mellem normal indtrædelsesalder og alderspensionsalderen, ikke gør det muligt at udtale sig med rimelighed om faktisk pensionsniveau (pension i forhold til løn ved pensionering) på basis af de beregnede tal ved normal indtrædelsesalder. Da den overvejende del af pensionskassemedlemmerne ydermere er medlemmer af pensionskasser stiftet inden for de sidste 20 år, vil det store flertal, der alders- eller førtidspensioneres i de nærmeste år, være personer indtrådt i alderen 40 år og derover.

På denne baggrund er alderspension og førtidspension nedenfor belyst med beregninger fra to typer af pensionskasser: pensionskassen for sygeplejersker og pensionskassen for jurister og økonomer. Den første har normal alderspensionsalder ved det 65. år og bidragsprocenten: 4 + 8 = 12 pct., medens den anden tilsvarende er baseret på det 67. år og bidragsprocenten: 5+10 = 15 pct.

2. Eksempler på alders- og førtidspensionstilsagn pr. 1.10.77

Indtrædelsesalder	Pensionsgiv. slutløn pr.l.10.77	Førtidspension fra det 60. år	Alderspension fra det 65. år	Alderspension fra det 67. år.
	ler			
Sygeplejersker				
35 år	81969	20800	32700	
45 år	81969	10800	18800	
Jurister/økonomer				
35 år	148637	40050		77002
45 år	148637	21298		46495

Tallene for pensionstilsagnene gælder medlemmer med ret til ægtefællepension. For sygeplejersker uden ret til ægtefællepension er tallene meget summarisk udtrykt henved 20 pct. større end de anførte beløb.

I tallene indgår såvel grundpension som bonustillæg, men ikke pensionisttillæg.

Vedrørende bonustillæg skal det anføres, at pensionskasserne gennem den bonusfordeling, der er foretaget indtil dato, har været i stand til at regulere pensionerne i nogenlunde samme takt som lønningerne.

Pensionisttillægget gives ikke som et pensionstilsagn, men fastsættes for en kort periode ad gangen (1-3 år) som tillæg til aktuelle (løbende) pensioner. Bonus og pensionstillæg skal godkendes af forsikringsrådet og er baseret på rente- og risikooverskud i forhold til beregningsgrundlaget. Nogle af kasserne yder ikke pensionisttillæg. I kasserne, hvor tillægget ydes, anvendes for tiden satser fra 30 til 60 pct.

Private pensionsforsikringsordninger

Med henblik på tilvejebringelse af oplysninger om de private pensionsforsikringsordninger har sekretariatet rettet henvendelse til følgende fire selskaber, der dækker henimod 80 pct. af pensionsordningerne i form af egenpension:

Pensionsforsikringsanstalten A/S
Pensions- og Livrente-Instituttet af 1919 A/S
Kommunernes Pensionsforsikring A/S
Statsanstalten for Livsforsikring.

I de modtagne besvarelser oplyses det, at der ved etableringen af en pensionsforsikring er fastsat et pensioneringstidspunkt, der ligger mellem alder 60 og alder 70, men hvis der er behov for det, kan pensionen træde i kraft før det fastsatte pensioneringstidspunkt mod en aktuarmæssigt beregnet nedsættelse af pensionen. Pensioneringstidspunktet kan også udskydes, hvis der er behov derfor.

Kommunernes Pensionsforsikring har supplerende oplyst, at de pensionsforsikringer, der er tegnet i dette selskab, dels omfatter pensionsforsikringer for tjenestemænd, dels pensionsforsikringer for funktionærer, og at pensionsalderen for funktionærerne sædvanligvis er 67 år.

Med hensyn til pensionernes *størrelse* har Pensionsforsikringsanstalten oplyst, at de personer, der i dag overgår til pension i en alder af 67 år, typisk vil få udbetalt en pension, der svarer til 30-50 pct. af deres hidtidige løn, medens personer, der overgår i en alder af 60 år, får en pension svarende til 15-25 pct. af den hidtidige løn.

Pensioner efter pensionsordninger under Kommunernes Pensionsforsikring, der kommer til udbetaling i dag, ligger ifølge oplysninger fra Kommunernes Pensionsforsikring under dette niveau som følge af, at den store gruppe af forsikrede under Kommunernes Pensionsforsikring først kom til i forbindelse med lønreformen i 1970.

Med hensyn til *omfanget* af pensionsordningerne har selskaberne henvist til "Beretning fra forsikringsrådet 1975", tabel 9, hvoraf fremgår, at antallet af forsikringstilsagn i form af egenpension ved udgangen af regnskabsåret 1975 var godt 169.000 og antallet af aktuelle egenpensionsforsikringer godt 30.000.

ARBEJDSLØSHEDSKASSERNES SAMVIRKE

Lundsgade 9
2100 København 0
Telf. (01) TRia 1828

CS/GRL

Den 7. december 1977.

Til de statsanerkendte
arbejdsløshedskasser

Diverse statistiske oplysninger til brug for lovgivningen

Som det formentligt er bekendt, foregår der for øjeblikket en del overvejelser vedrørende den arbejdsmarkedspolitiske indsats.

A. Efterløn

Arbejdsministeren har den 3. november 1977 nedsat et udvalg vedrørende fordeling af den eksisterende arbejdsmængde med repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

Udvalget skal som sin første opgave udarbejde forslag til en efterlønsordning for ældre arbejdsløshedsmedlemmer, udformet som en udbygning af den eksisterende arbejdsløshedsforsikring.

Som grundlag for udvalgets overvejelser er det vigtigt at have så nøjagtige oplysninger som muligt om medlemsancienniteten blandt ældre arbejdsløshedskassemedlemmer.

Udvalget har rettet henvendelse til Samvirke med anmodning om bistand til at indsamle så mange oplysninger, som det måtte være muligt for kasserne at fremskaffe.

Der ønskes oplyst medlemsancienniteten for arbejdsløshedskassemedlemmer over 55 år, fordelt efter alder og køn.

Medlemmerne grupperes efter alder i 5 5-59-årige og 60-66-årige. Oplysningerne om medlemsanciennitet i en statsanerkendt arbejdsløshedskasse grupperes efter, om medlemmerne den 14. december 1977 har henholdsvis 20—10 — 5 — 3 års anciennitet eller mindre.

Der ønskes desuden angivet, om de pågældende er i beskæftigelse eller ledige på opgørelsesdagen den 14. december 1977.

Vi er klar over, at det er et større arbejde at udføre, men vi går ud fra, at man fra kassernes side vil /• medvirke til at fremskaffe så mange oplysninger som muligt, hvilket kan ske ved at udfylde vedlagte skema A.

Vi gør opmærksom på, at de kasser, der kører på ARKE, kan trække oplysningerne ud, og man bedes kontakte sin KOOP DATA konsulent senest den 14. december 1977, idet besvarelserne skal være os i hænde senest den 5. januar 1978.

B. 26-ugers bestemmelsen

Vi har endvidere fra arbejdsminister Svend Auken modtaget en henvendelse med en forespørgsel om tal vedrørende, hvor mange der er faldet eller vil falde for 26-ugers bestemmelsen.

/. Til brug ved besvarelsen fremsendes et spørgeskema B, som vi håber at modtage i udfyldt stand senest den 5. januar 1978.

ARKE-kasserne kan eventuelt udtrække nogle oplysninger, så man bør også her tale med sin KOOP DATA konsulent. Vi skal dog påpege, at den dato for arbejdsattest, der er indsat, ikke altid er à jourført.

Det er vort håb, at kasserne reagerer positivt på denne henvendelse, og selv om vi er klar over, at det er et meget stort arbejde i en, i forvejen, travl tid, så håber vi alligevel, at man vil bidrage til at fremskaffe så mange oplysninger, som det må være muligt.

Vi undlader ikke at gøre opmærksom på, at man efter vor opfattelse vil lægge stor vægt på, om man fra kassernes side kan bidrage med materiale vedrørende de rejste spørgsmål.

Med venlig hilsen
P.s.v.
sign. F.B. Simonsen/
C. Stisen

OPLYSNINGER OM MEDLEMMER, DER ER FYLDT 55 ÅR

I	55 – 59 årige (f. 1922) (f. 1918)	A samlet antal	B heraf kvinder	C mænd

ANTAL

B – Kvinder har været medlem i 20 år eller derover . . . . . _____
10 – 19 år . . . . . _____
5 – 9 år . . . . . _____
3 – 4 år . . . . . _____
u 3 år . . . . . _____

C – Mænd har været medlem i 20 år eller derover . . . . . _____
10 – 19 år . . . . . _____
5 – 9 år . . . . . _____
3 – 4 år . . . . . _____
u 3 år . . . . . _____

HVOR MANGE UNDER B var ledige 14. december 1977 _____

HVOR MANGE UNDER C var ledige 14. december 1977 _____

II	60 – 66 årige (f. 1917) (f. 1911)	A samlet antal	B heraf kvinder	C mænd

B – Kvinder har været medlem i 20 år eller derover . . . . . _____
10 – 19 år . . . . . _____
5 – 9 år . . . . . _____
3 – 4 år . . . . . _____
u 3 år . . . . . _____

C – Mænd har været medlem i 20 år eller derover . . . . . _____
10 år – 19 år . . . . . _____
5 – 9 år . . . . . _____
3 – 4 år . . . . . _____
u 3 år . . . . . _____

HVOR MANGE UNDER B var ledige 14. december 1977 _____

HVOR MANGE UNDER C var ledige 14. december 1977 _____

OPLYSNINGER OM MEDLEMMER, DER ER FALDET ELLER VIL FALDE FOR 26-UGERS BESTEMMELSEN.

I Hvor mange personer er faldet for 26-ugers bestemmelsen 1/7 – 77 – 15/11 –77 [ ]

I det omfang kasserne måtte have oplysninger derom, bedes det oplyst, hvorledes det er gået de "faldne" personer: – om de er overgået til førtidspension, subsidiært anden pension, om de på anden måde har forladt arbejdsmarkedet (varig hjælp efter bistandsloven), eller om de får forbigående hjælp efter bistandsloven eller slet ingen ydelser fra det offentlige? – vedlæg skrivelse:

II Hvor mange personer vil miste dagpengeretten i tiden 15/11 – 77 – 31/12 – 78 (÷ 26 uger inden for 4 år) såfremt der ikke indføres moratorieordning [ ]

III Fordeling af de under II nævnte antal personer

kvinder	mænd
[ ]	[ ]

IV Aldersfordeling –

indtil 54 år	_____
55 – 59 år	_____
60 – 66 år	_____
66 og derover	_____

_____
KASSENS STEMPEL

ARBEJDSLØSHEDSKASSERNES SAMVIRKE

Lundsgade 9
2100 København 0
Telf. (Ol)TRia 1828
Giro 8 08 79 45

CS/GRL

Den 21. februar 1978.

Udvalget af 1977
om fordeling af arbejdet

Sankt Annæ Plads 5
1250 København K.

Att.: Fuldmægtig Povl Holm

/• Vi har nu opnået det antal besvarelser, som vi har kunnet opnå, og vi fremsenderen redegørelse herom.

Det er vort håb, at materialet kan være til hjælp for udvalget, og vi gør opmærksom på, at materialet d.d. er fremsendt til arbejdsministeren og arbejdsdirektoratet.

Med venlig hilsen
P.s.v.
Sign. F. B. Simonsen/
C. Stisen

ARBEJDSLØSHEDSKASSERNES SAMVIRKE

STATISTISKE OPLYSNINGER TIL BRUG FOR LOVGIVNINGEN

På grundlag af vor forespørgsel af 7. december 1977 vedrørende medlemsancienniteter og 26-ugers bestemmelsen, er vi nu i stand til at fremlægge nogle resultater.

Vi har (til dato) modtaget besvarelser fra 44 A-kasser, der ialt repræsenterer 1082.908 medlemmer, hvilket vil sige ca. 87%.

Dette må siges at være en god besvarelse og altså retningsgivende.

Vedrørende medlemsancienniteter

For de 55-59 årige har ancienitetsfordelingen været således:

Kvinder der har været medlem i 20 år eller derover	5509
10 – 19 år	5348
5 - 9 år	5404
3 - 4 år	3148
u 3 år	6906
ialt	26315

Af disse 26315 var 4790 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *18,2%*.

Mænd der har været medlem i 20 år eller derover	29424
10 – 19 år	8557
5 - 9 år	6973
3 - 4 år	2948
u 3 år	5409
ialt	53311

Af disse 53311 var 6747 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *12,7%*.

For de 60-66-årige har anciennitetsfordelingen været således:

Kvinder der har været medlem i 20 år eller derover	5119
10 - 19 år	3712
5 - 9 år	2867
3 - 4 år	1589
u 3 år	2930
ialt	16217

Af disse 16217 var 4631 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *28,6%*.

Mænd der har været medlem i	20 år eller derover	36097
	10 - 19 år	8370
	5 - 9 år	5960
	3 - 4 år	2353
	u - 3 år	3463
	ialt	56243

Af disse 56243 var 14104 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *25,0%*.

Totalt for kvinder mellem 55-66 år bliver resultatet:
Af 42532 kvinder var 9421 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *22,2%*.
Totalt for mænd mellem 55-66 år bliver resultatet:
Af 109554 mænd var 20851 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige 79,0%.

Af samtlige anførte 152086 medlemmer mellem 55-66 år var 30272 ledige pr. 14. december 1977, hvilket vil sige *19,9%*.
hvorimod den samlede ledighed inden for samtlige A-kasser pr. denne dato udgjorde *12,4%*.

Vedrørende medlemmer, der er faldet eller vil falde for 26-ugers bestemmelsen:

På grundlag af de modtagne spørgeskemaer, er der i perioden 1. juli-1977 — 15. november 1977 faldet *1044 personer*.

Hvor mange personer vil miste dagpengeretten i tiden 15. november 1977 - 31. december 1978?

Efter de modtagne besvarelser bliver resultatet således:

Der vil falde	KVINDER	8811
	MÆND	6985
		15796

Aldersfordelingen af disse er

INDTIL 54 år	11483
55 – 59 år	1547
60 - 66 år	1964
66 og derover	475
ej fordelt	327
	15796

Hvis vi gar ud fra, at de manglende spørgeskemaer forholdsvis svarer til dem, vi har modtaget (87%), ser billedet saledes ud:

1 perioden 1. juli 1977 - 15. november 1977 er der faldet *1200 personer*.

I perioden 15. november 1977 - 31. december 1978 vil der falde:

KVINDER	10128
MÆND	8028
IALT	18156

Disse vil aldersmæssigt være fordelt således:

INDTIL 54 år	13199
55 – 59 år	1778
60 – 66 år	2257
66 og derover	546
ej fordelt	376
	18156

Et regneeksempel til belysning af udgifterne ved indførelse af en efterlønsordning

Efterlønnens størrelse

Det forudsættes, at ordningen skal have virkning fra 1. januar 1979.

Ved udgiftsberegningen er anvendt dagpengesatser pr. 1. april 1978.

Efterlønnen ydes med et beløb, som svarer til den individuelle dagpengesats, pågældende ville være berettiget til i tilfælde af ledighed. For både beskæftigede og ledige kan efterlønnen maksimalt udgøre:

	Dagpengesats	Årlig efterløn
Første 2½ år	225 kr.	70.425 kr.
næste 2 år	180 kr.	56.340 kr.
derefter	135 kr.	42.255 kr.

Medlemmet indplaceres i skalaen, således at efterlønnen svarer til 1. trin indtil det tidspunkt, hvor medlemmets dagpengeret ville være ophørt efter § 55, stk. **1.**

Tilgangen til ordningen

De arbejdsløshedskassemedlemmer, der kan tænkes at ville benytte sig af tilbuddet om en efterlønsordning, kan opdeles i 4 grupper:

(a) beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer, der ønsker at forlade arbejdsstyrken før det fyldte 67. år, som følge af efterlønsordningen,

(b) arbejdsløshedskassemedlemmer, der også i tider med gode beskæftigelsesmuligheder ville have søgt førtidig folkepension samt enlige kvinder i alderen 62-66 år, der ellers ville oppebære indtægtsbestemt folkepension,

(c) de langtidsledige, der forventer at falde for 26-ugers regelen,

(d) andre ledige.

Ad a. Det forudsættes at 10 pct. af de ca. 50.000 beskæftigede arbejdsløshedskassemedlemmer mellem 60 og 66 år med mindst 5 års medlemsanciennitet vil benytte sig af tilbuddet om at overgå til efterløn, således at der sker en forskydning i tilbagetrækningsmønstret gennem et fald i de 60-66 åriges erhvervsfrekvenser. Det er forudsat, at disse 5.000 personer er jævnt aldersmæssigt sammensat, og at der derfor hvert år er ca. 700, der forlader efterlønsordningen for at overgå til folkepension ved 67 års alderen, og at tilsvarende 700 fylder 60 år og indtræder i efterlønsordningen hvert år. Udviklingen i antallet af modtagere vil udvikle sig således:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
							700
						700	700
					700	700	700
				700	700	700	700
			700	700	700	700	700
		700	700	700	700	700	700
	700	700	700	700	700	700	700
5000	4300	3600	2900	2200	1500	800	0
5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000

Ad b. Hvert år tildeles førtidig folkepension til 6-7.000 lønmodtagere. Det anslås, at omkring halvdelen af disse er medlemmer af en arbejdsløshedskasse. En del af disse må formodes at oppebære sygedagpenge før tilkendelsen. Hertil kommer en tilgang af enlige kvinder i alderen 60-66 år, der ellers ville oppebære indtægtsbestemt folkepension. Det forudsættes, at ialt ca. 4.000 er berettigede til arbejdsløshedsdagpenge og har 5 års medlemsanciennitet. Under disse forudsætninger vil antallet af modtagere udvikle sig således:

1979	**1980**	1981	1982	**1983**	1984	1985	1986
							4000
						4000	3400
					4000	3400	3000
				4000	3400	3000	2400
			4000	3400	3000	2400	1800
		4000	3400	3000	2400	1800	1200
	4000	3400	3000	2400	1800	1200	600
4000	3400	3000	2400	1800	1200	600	0
4000	7400	10400	12800	14600	15800	16400	16400

Ad c. På grundlag af en undersøgelse foretaget af Arbejdsløshedskassernes Samvirke, jfr. bilag 5 og 6, kan det anslås, at ca. 18.000 langtidsledige vil falde for 26-ugers regelen ved udløbet af moratorieordningen den 1. januar 1979, såfremt de ikke opnår beskæftigelse forinden. Beregningerne er foretaget ud fra en forsigtig forudsætning om, at ca. 15.000 falder pr. 1. januar 1979 og derefter ca. 20.000 på årsbasis. Af disse langtidsledige kan det anslås, at ca. 15 pct. er over 60 år og at ca. 85 pct. opfylder kravet om 5 års medlemsanciennitet. Ved udformningen af efterlønsordningen er det lagt til grund, at der for medlemmer i alderen 60-66 år sker en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 1, om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år. Der regnes således med en tilgang på ca. 4.500 langtidsledige over 60 år pr. 1. januar 1979, ca. 2.500 i løbet af 1979 og hvert af de følgende år. Udviklingen i det antal langtidsledige, der modtager efterløn, anslås at blive:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	**1986**
							2500
						2500	2200
					2500	2200	1800
				2500	2200	1800	1500
			2500	2200	1800	1500	1100
		2500	2200	1800	1500	1100	800
	2500	2200	1800	1500	1100	800	400
5700	4800	4000	3200	2400	1600	800	0
5700	7300	8700	9700	10400	10700	10700	10300

Ad d. Udover de langtidsledige, der falder for 26-ugers regelen må det forventes, at et antal andre ledige vil overgå til efterlønsordningen. Det er ved beregningen forudsat, at de ledige, der har mulighed for at overgå til efterløn, benytter sig af tilbuddet et år før de ville falde for 26-ugers regelen. Der vil således i hele perioden være ca. 2.500 andre ledige som modtager efterløn.

Udviklingen i det samlede antal modtagere af efterløn 1979-1986

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Beskæftigede arbejdsløshedskassemedl.	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Førtidspension	4000	7400	10400	12800	14600	15800	16400	16400
Langtidsledige	5700	7300	8700	9700	10400	10700	10700	10300
Øvrige ledige	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
	17200	22200	26600	30000	32500	34000	34600	34200

De økonomiske konsekvenser

Bruttoudgifterne er opført som de skønnede samlede udgifter til udbetaling af efterløn. Besparelserne er de beregnede offentlige mindreudgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, bistandshjælp og førtidspension som følge af efterlønnens indførelse. Disse mindreudgifter er beregnet under bestemte forudsætninger om, hvilke kontantydelser efterlønsmodtagerne samt de, der bringes i beskæftigelse, ellers ville have været berettiget **til.**

Ved beregningen af bruttoudgiften til efterløn er det forudsat, at den individuelle dagpengesats gennemsnitlig svarer til ca. 65.000 kr. årlig.

Ad a. Beskæftigede arbejdsløshedskassemedl. Bruttoudgiften til efterløn kan anslås således:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
mill. kr.							
							45
						45	45
					45	45	45
				45	45	45	40
			45	45	45	40	35
		45	45	45	40	35	30
	45	45	45	40	35	30	30
325	280	220	160	105	60	30	
325	325	310	295	280	270	270	270

Da de yngre arbejdstagere formodentlig som en gennemsnitsbetragtning er mere effektive end de 60-66 årige, som de afløser, vil afgangen af 5.000 ældre beskæftigede ikke resultere i, at et tilsvarende antal yngre arbejdssøgende kommer i beskæftigelse. Ved beregningen forudsættes en beskæftigelsesfaktor på 3/4, hvilket betyder, at ca. 3.800 arbejdsløse kommer i arbejde. Af disse anslås det, at ca. 3.200 ellers ville have modtaget arbejdsløshedsdagpenge, ca. 300 forbigående hjælp efter bistandsloven, mens ca. 300 ikke modtager nogen af delene. Der regnes med, at niveauet for den forbigående hjælp svarer til ca. 40.000 kr. på årsbasis.

Under disse forudsætninger kan besparelsen vedrørende de beskæftigede anslås til 3.200 x 65.000 kr. + 300 x 40.000 kr., i alt 220 mill kr., hvorefter nettoudgiften kan anslås for perioden:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	mill. kr.							
Bruttoudgift	325	325	310	295	280	270	270	270
Besparelse	220	220	220	220	220	220	220	220
Nettoudgift	105	105	90	75	60	50	50	50

Ad b. Førtidspensionister og enlige kvinder
Bruttoudgiften til efterløn anslås således:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
mill. kr.							
							260
						260	220
					260	220	180
				260	220	180	140
			260	220	180	140	90
		260	220	180	140	90	50
	260	220	180	140	90	50	30
260	220	180	140	90	50	30	0
260	480	660	800	890	940	970	970

Besparelserne er beregnet under forudsætning af, at de pågældende ellers ville have fået førtidspension, svarende til ca. 20.000 kr. på årsbasis:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
mill. kr.							
							80
						80	70
					80	70	60
				80	70	60	50
			80	70	60	50	40
		80	70	60	50	40	20
	80	70	60	50	40	20	10
80	70	60	50	40	20	10	0
80	150	210	260	300	320	330	330

Nettoudgiften i perioden kan beregnes således:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	mill. kr.							
Bruttoudgift	260	480	660	800	890	940	970	970
Besparelse	80	150	210	260	300	320	330	330
Nettoudgift	180	330	450	540	590	620	640	640

Ad c. Langtidsledige
Bruttoudgiften til efterløn anslås således:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
mill. kr.							
							140
						140	120
					140	120	75
				140	120	75	65
			140	120	75	65	45
		140	120	75	65	45	35
	140	120	75	65	45	35	15
320	270	170	135	100	70	35	0
320	410	430	470	500	515	515	495

Besparelsen vedrørende de langtidsledige er beregnet under forudsætning af, at 3/4 af de, der falder for 26-ugers regelen, det første år får forbigående hjælp efter bistandsloven, svarende til ca. 40.000 kr. på årsbasis, og derefter førtidig folkepension, svarende til ca. 20.000 kr. på årsbasis. Besparelsen anslås således:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
mill. kr.							
							75
						75	45
					75	45	35
				75	45	35	30
			75	45	35	30	20
		75	45	35	30	20	15
	75	45	35	30	20	15	10
170	95	80	65	50	30	15	0
170	170	200	220	235	235	235	230

Hertil kommer imidlertid, at der for medlemmer i alderen 60-66 år, sker en tilbagevenden til hovedregelen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 1, om 26 ugers beskæftigelse inden for de sidste 3 år. Dette betyder, at efterlønsordningen får en tilgang, der er ca. 2.500 personer større end den ellers ville have været, og der opnås derfor en besparelse, der svarer til forskellen mellem arbejdsløshedsdagpenge og bistandshjælp det første år og forskellen mellem bistandshjælp og førtidig folkepension det andet år. Udover de 2.500, der kan komme ind under efterlønsordningen, kan det anslås, at ca. 500 personer, der nok er berettigede til arbejdsløshedsdagpenge, men ikke har anciennitet til at få efterløn vil blive ramt af stramningen. Besparelsen kan anslås således:

1979	1980	1981	....
mill. kr.			
		90	....
	90	45	....
90	45	0	....
90	135	135	....

Nettoudgiften vedr. de langtidsledige kan beregnes således:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	mill. kr.							
Bruttoudgift	320	410	430	470	500	515	515	495
Besparelse	260	305	335	355	370	370	370	265
Nettoudgift	60	105	95	115	130	145	145	130

Add. Øvrige ledige.

Da disse vil modtage samme dagpengesats, uanset om det overgår til efterløn eller ej, vil denne gruppe nok indgå i antallet af efterlønsmodtagere og påvirke bruttoudgiften til efterløn, men være neutral i forhold til nettoudgiften. Ud fra disse forudsætninger kan såvel bruttoudgift som besparelse anslås til 2.500 x 65.000 = 165 mill. kr.

Udviklingen i udgifterne til efterlønsordningen 1979 — 1986

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	mill. kr.							
Bruttoudgift								
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	325	325	310	295	280	270	270	270
(b) førtidspensionister	260	480	660	800	890	940	970	970
(c) langtidsledige	320	410	430	470	500	515	515	495
(d) øvrige ledige	165	165	165	165	165	165	165	165
	1070	1380	1565	1730	1835	1890	1920	1900
Besparelse								
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	220	220	220	220	220	220	220	220
(b) førtidspensionister	80	150	210	260	300	320	330	330
(c) langtidsledige	260	305	335	355	370	370	370	365
(d) øvrige ledige	165	165	165	165	165	165	165	165
	725	840	930	1000	1055	1075	1085	1080
Nettoudgift								
(a) beskæftigede arbejdsløsheds-kassemedl.	105	105	90	75	60	50	50	50
(b) førtidspensionister	180	330	450	540	590	620	640	640
(c) langtidsledige	60	105	95	115	130	145	145	130
(d) øvrige ledige	0	0	0	0	0	0	0	0
	345	540	635	730	780	815	835	820